ରିନାରାୟଣ ଦାସ

ବିରହିଣୀ ପ୍ରିୟା

ଲେଖକ — ରତ୍ନନାରାୟଣ ଦାସ

ପ୍ରକାଶକ

ନବ ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର

ବାଙ୍କାବଜାର, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ମୁଦ୍ରଣ ୧୯୬୧

ମୂଲ୍ୟ ଦୁଇଟଙ୍କା

...ାକର

ମହାନ୍ତି

ାଳୀ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଓ୍ୱାକସ

ଝୋଲିସାହି

କଟକ-୧

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଯେଉଁ ସାନବାପା, ସାନବୋଉ ମୋତେ ପିଲାଟି ଦିନରୁ କୋଳରେ କାଖରେ ବଢ଼ାଇ ଅଜ୍ଞ ବିଜ୍ଞ କରିଛନ୍ତି ଓ ମୋ ହାତରେ ଲେଖନୀ ଧରାଇ ଶିଖାଇଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ହାତରେ —

—:ଲେ:–

ନିଜକଥା

ଏ ବହିଟି ମୋର ପ୍ରଥମ ନୁହେଁ—ଏହା ଅଗରୁ ମୁ ମୋର ଅଦରର ପଠକ ପାଠିକା ମାନଙ୍କଠାରେ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖକ ଭାବରେ ପରିଚିତ।

ମୋର ଅତ୍ମୀୟ ଔପନ୍ୟାସିକ ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରୀ ବଂଶୀଧର ଭୁୟାଁ, ମାସିକ 'କଳାସାହିତ୍ୟ' ଉପନ୍ୟାସର ସମ୍ପାଦକ ମୋର ଏ ବହିଟି ଭୁଲ ଭୁଲ ପଢି ବହିଟିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର କରିବାକୁ ମୋତେ ଯେଉଁ ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ମୁଁ ଚିରଋଣୀ,

ମୋର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବନ୍ଧୁ ତଥା ସର୍ବ ଶ୍ରୀ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟନାଏକ ବି. ଏସ. ସି. ରମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି, ପ୍ରମୋଦ ଚନ୍ଦ୍ର ଦାସଙ୍କର ସାହାର୍ଯ୍ୟ ଓ ପ୍ରେରଣାରେ ଯେ ବହିଟି ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ ପାରିଛି, ସେଥିପାଇଁ ସେମାନଙ୍କଠାରେ ଚିର ଋଣୀ

ବିଶେଷ କରି ନ୍ୟୁ ଓଡ଼ିଶା ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ଟ ଷ୍ଟୋର, କଟକ, ଏ ବହିଟି ପ୍ରକାଶ କରିଥିବାରୁ ମୁଁ ଶ୍ରୀ ନବ କିଶୋର ପଟ୍ଟନାୟକ-ଠାରେ ଚିର କୃତଜ୍ଞ,

ଲେଖକ

ଏକ

ଜୀବନର ଧାରାବାହିକ ଗତିରେ ଯାଉ ଯାଉ ମଣିଷ ଅଟକି ପଡ଼େ—ଆଉ ଆଗେଇବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନା—ବଞ୍ଚିବାଟା ଦୁର୍ବହ ହୋଇ ପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ? ମଣିଷ ଜୀବନରେ ସବୁବେଳେ କିଛି ନା କିଛି ଦ୍ୱନ୍ଦ ଲାଗି ରହିଥାଏ । ତା'ର ସମାବେଶ ମଧ୍ୟରେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚି ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୁଏ । ଯେତେବେଳେ ମନ ଉପରେ ଦ୍ୱନ୍ଦର ତୁମୁଳ ସଂଗ୍ରାମ ଚାଲିଥାଏ, ସେତେବେଳେ ମଣିଷ ଭାବି ଭାବି ତାର ସମାଧାନ କରିପାରେ ନାହିଁ । ଚିନ୍ତା କ୍ଲିଷ୍ଟରେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େ । ଏହିଠାରେ ମଣିଷ ଜୀବନରେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଘଟେ । ଜୀବନରେ ଥରକୁ ଥର ଆଘାତ ପାଇ ସେ ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ମଝି ଦରିଆରେ କୁଟା ଖଣ୍ଡିଏକୁ ଆଶ୍ରା କଲା ପରି ମଣିଷ ତାର ଜୀବନର ଭବିଷ୍ୟତର ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପାଥେୟ କରି ବଞ୍ଚି ରହେ । କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ ସେ ଭୁଲିଯାଏ ତାର ଅତୀତ ଜୀବନର କାହାଣୀ । କିନ୍ତୁ ଭବିଷ୍ୟତ ଯେ ଅନ୍ଧକାର । ମଣିଷ ଯେ ଆଲୋକର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର, କିନ୍ତୁ ସେ ଆଲୋକ କାହିଁ କେତେ ଦୂରରେ । ଅଖି ପାଇବ ନାହିଁ । ତଥାପି ମଣିଷ ଆଗେଇ ଚାଲେ । ଜୀବନରେ ତାର ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଭବିଷ୍ୟତର ଫଳାଫଳ ପ୍ରତି ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ ନାଁ ।

ବିନୋଦ ଭାବି ଗୁଲିଛନ୍ତି, ଭାବନାର ଯେପରି କୂଳ କିନାରା ନାହିଁ । କୌଣସି ସମାଧାନରେ ସେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁ ନାହିଁ । ଜୀବନରେ ବହୁତ ଝଡ଼, ଝଞ୍ଜା ଅତିକ୍ରମ କରି ସେ ଅଗେଇ ଆସିଛନ୍ତି ବି. ଏ. ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ଛାତ୍ର ଜୀବନରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଲକ୍ଷ । ପାଠ ପଢ଼ି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ଉଚ୍ଚ ଡିଗ୍ରୀ ପାଇବା । କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ ନିଜେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଦେଖିଛନ୍ତି ତାର ପାଇଁ ନିଜର ପରିବାରର ଦାରିଦ୍ର୍ୟତା । ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କର ସେ କେବଳ ଆଶା ଭରସା । ଯେଉଁମାନେ ତା'ର ପାଇଁ ସବୁ କିଛି ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେବେଳେ ଭବିଷ୍ୟତର ଆଶାରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ଉଠେ ନିରାଶାର ଏକ ବାଦଲ ଭାବନାକୁ ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ କରି ପକାଏ ।

× × ×

ବି. ଏ ପରୀକ୍ଷା ସରିଥାଏ । ପରୀକ୍ଷାର ଗୁରୁ ଭାର ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଯାଇଥାଏ । ଫଳ ବାହାରିବାକୁ ଅହୁରି ଦୁଇ ମାସ ଡେରି—ବିନୋଦ ଭାବେ ଯଦି ସେ ଏଥର ଫେଲ୍ ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ସବୁ ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଯିବ । ଭାଇ ନୂଆ ବୋଉଙ୍କର ଆଶା ଆକାଂକ୍ଷା ପାଣି ପରି ମିଳେଇ ଯିବ କେଉଁ ଆଡ଼େ । ନୂଆବୋଉଙ୍କର ଅଳଙ୍କାରତକ ସବୁ ବନ୍ଧା ଘରରେ ଯାଇଛି । ହାତରେ ତାଙ୍କର ପାଣିକାଚ ଦୁଇପଟ ଛଡ଼ା ଆଉ କିଛି ନାହିଁ । ଜୀବନର ସମସ୍ତ ସୁଖକୁ ସେ ବିନୋଦ ପାଇଁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଦିନେ ବିନୋଦ ପଚାରିଥିଲା ନୂଆବୋଉ ! ଏ ଅଲଙ୍କାର ସବୁ ବିକି କରି ଦେଲ ? ପଢ଼ା ପଛେ ମୋର ବନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା ।

ସେଦିନ ସେ ହସି ହସି କହୁଥିଲେ । ବିନୋଦ ! ଏଁ ଅଲଙ୍କାର ମୋ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଝଞ୍ଜାଟ ହୋଇଥିଲା । କଣ ହେବ ସେ ସବୁ । ତୁମେ ଯେ ଅଛ, ପାଶ କରି ଚାକିରି କଲେ କେତେ ଅଲଙ୍କାର କରିଦେବ ।

ବିନୋଦ ରୁନ୍ଧା ଗଳାରେ କହୁଥିଲା, ନୂଆବୋଉ ! ଯଦି ମୁଁ ଏଥର ଫେଲ୍ ହୋଇ ଯାଏ ।

ସୁରମା ଚମକି ଉଠିଲେ । ହସି ହସି କହୁଥିଲେ, ମୋତେ ତୁମେ ପରୀକ୍ଷା କରୁଛ । ତୁମ ଭାଇଙ୍କ ପରି ମୁଁ ଦୁର୍ବଳ ନୁହେଁ । ଫେଲ୍ ହୋଇଗଲେ ଆଉଥରେ ପରୀକ୍ଷାରେ ବସିବ । ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସାଧନ ଦିଗରେ ତୁମ ପାଇଁ ଏ ଜମିବାଡ଼ି ଯାହା ଅଛି ସବୁ ମୁଁ ବିକି କରିବାକୁ ଭାଇଙ୍କି କହିବି ।

ଆଉ କିଛି କହି ପାରି ନଥିଲା ବିନୋଦ । ନୂଆବୋଉଙ୍କ ପାଖରେ ସେ ହାରି ମାନିଥିଲା ।

× × × ×

ବେଳ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ହେଉଥାଏ । ସୁରମା କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ । ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ ଘରର ସେ କେହି ନୁହଁନ୍ତି । ଶାଶୁ, ସ୍ୱାମୀ

ସମସ୍ତେ ଉପରକୁ ଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ସୁରମା ଘରର ସବୁ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଅକାଳ ବିୟୋଗ ପରେ ଶାଶୁ ବହୁତ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଦିନେ ବୋହୂକୁ ତାଙ୍କ ଘରର ଚାବି ଦେଇ ସେ କହିଥିଲେ ।

ବୋହୂ ! ଏ ଘର ତୁମକୁ ଲାଗିଲା । ବିଜୁ, ବିନୋଦ ସବୁ ତୁମର ।

ସେହି ଦିନଠୁ ଶାଶୁ ଠାକୁର ଘରେ ସବୁ ବେଳେ କାମରେ ବ୍ୟସ୍ତ । ସ୍ୱାମୀ ସୁବୋଧବାବୁ ଯାହା କରନ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ନେଇ କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ କଥାରେ ତାଙ୍କର ମନ ଊଣା ଥିଲା । ବାହା ହୋଇ ଶାଶୁ ଘରକୁ ଆସିବାର ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଅଠବର୍ଷ ଗତ ହୋଇ ଗଲାଣି କିନ୍ତୁ କୋଳ ତାଙ୍କର ଖାଲି । ପ୍ରସବ ବେଦନାରେ ଯେତେବେଳେ ସେ ଛଟପଟ ହୁଅନ୍ତି, ଶାଶୁ ଆର ଘରୁ ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି । ସ୍ୱାମୀ ଖବର ପାଇ କାମ ଛାଡ଼ି ଘରକୁ ପଳାଇ ଆସନ୍ତି । ବିନୋଦ ଘରେ ଥିଲେ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ଡାକ୍ତର ଡାକି ଆଣେ । ସମସ୍ତେ ଆଗ୍ରହାନ୍ୱିତ ହୋଇ ଚାହିଁ ବସିଛନ୍ତି କଣଟିଏ ଖବର ! ଆଉ ଯାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି ।

ପ୍ରସବ ବେଦନା ଅସହ୍ୟ ହୋଇ ଉଠେ । ସୁରମା ବେହୋଷ୍ ହୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି । ଶାଶୁ ମୁଣ୍ଡ ପୋଡ଼ି କାନ୍ଦନ୍ତି । ଠାକୁରଙ୍କୁ ମନାସନ୍ତି । ମୋର କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ ବୋହୂକୁ ମୋର ଭଲ କରିଦିଅ । ଏତେ କଷ୍ଟ ପରେ ଯେଉଁ ସନ୍ତାନଟି ଜନ୍ମ ହୁଏ

ସେ ପେଟରୁ ମର ଥାଏ । ସୁରମା ଅନାନ୍ତି ସୁନ୍ଦରଥ ଚିନ୍ତହିଏ । ହାତ, ଗୋଡ଼, ମୁହଁ ସବୁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଗଢ଼ଣର । କିନ୍ତୁ କଣ ହେବ ? ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛନ୍ତି । ଥରେ, ନୁହେଁ ଏହୁ ପର ଦୁଇଥର ହେଲଣି ।

ଶାଶୁ ତାଗିଦ କର ସୁବୋଧକୁ କହନ୍ତି ।

ବୋହୁକୁ କଟକ ଡାକ୍ତରଖାନା ନେଇଯା । ପରୀକ୍ଷା କରି ଆଣିବୁ ।

ସୁରମା ସ୍ୱାମୀକୁ ବାଧା ଦିଅନ୍ତି । ହାତରେ ପଇସା ନାହିଁ । ବିନୋଦର ପଢ଼ା ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ ମାସକୁ ମାସ ପଇସା ଦରକାର । ତାଙ୍କ କଥା ପଛେ ନ ହେଲା ନାହିଁ । ବିନୋଦ ବିଜୁ ଯେ ତାଙ୍କର ପୁଅ, ଝିଅ । ଭଲ୍‌ପର ବିନୋଦ ବାହା ହେଲେ ତାର ଚିନ୍ତାକୁ ଓସ ଧରବେ ।

ସ୍ୱାମୀ ହସନ୍ତି ।

ଦୁଇ

ସେ ଦିନ ଖୁଦୁରୁକୁଣି ଓଷା ଝିଅ ମାନଙ୍କର-ବଡ଼ନ୍ତ୍ରା ପାଳି । ରାଜ ନିଜର ନଣନ୍ଦ ନୁହେଁ ଝିଅ ପରି । ସ୍ନେହଟି ବେଶୁ ତାଙ୍କୁ ଗେଲବସରରେ ବଢେଇ ଆଣିଛନ୍ତି ।

ବେଦୁ ତାର ବୋଉକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି । ନୂଆବୋଉ ପାଖରେ ତାର ଅପତ୍ତି, ଅଭିଯୋଗ ସବୁ କିଛି ।

ସେଦିନ ସୁରମାଙ୍କ ମନ କୌଣସିଥିରେ ଲାଗୁ ନଥାଏ । କାମ କରୁ କରୁ ଥରକୁ ଥରେ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ୁଥାନ୍ତି । କିଏ ଆସିବ ପରା—ଆଖିଟା ତାହାଙ୍କ ଫରକୁଛି—ଅଶୁଭ ଲକ୍ଷଣ—ଘରେ ବୋଉ ଅଉ ମନେ କରୁ ନାହିଁ ତ ? ଆଠ ବର୍ଷ ହେଲାଣି ଶାଶୁ ଘରକୁ ଆସିବାର—କେବେ ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ବାପା କେତେ ଥର ଆସି ଫେରି ଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ମନା କରିଛନ୍ତି । ଶାଶୁ, ସ୍ୱାମୀ, ବଜା, ବିନୋଦ ଏମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ସେ ଦଣ୍ଡେ ରହି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ସ୍ୱାମୀ ମଧ୍ୟ ସମୟେ ସମୟେ କହନ୍ତି ଯାଅ ! କିଛିଦିନ ରହି ବୁଲି ଆସିବ । ବାପା ଯେତେବେଳେ ଆସିଛନ୍ତି ଫେରିଗଲେ ତାଙ୍କ ମନରେ କଷ୍ଟ ହେବ ।

ହସ୍ପି ହସି ସୁରମା କହନ୍ତି ।

ସତରେ ତୁମେ ମନର କଥା କହୁଛ ତ ?

ମୁଁ ଚାଲିଗଲେ ତୁମେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଖବର ବୁଝିବ ତ ?

ସ୍ୱାମୀ ଉତ୍ତର ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ହସି ହସି ଚାଲିଯାଆନ୍ତି ଘରୁ ।

ବାପା ଫେରି ଯାଆନ୍ତି । ବୋଉ ମନ ବ୍ୟସ୍ତରେ ଚିଠି ଦିଏ । ଘରକର କେତେ କଥା ଲେଖେ । ସବୁ ପଢ଼ନ୍ତି ସୁରମା ଆଖିରୁ ଲୁହ ଧାର ଛୁଟେ । ମା ଯେ ! ଝିଅକୁ ଦେଖିବାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଭୁଲି ବୁଝନ୍ତି ସୁରମା କାଳେ ବାପା, ବୋଉ ସମସ୍ତିଙ୍କୁ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କେହି ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ଯେଉଁ ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆ ହୋଇଛି, ତାକୁ ସେ ଛାଡ଼ି ଯିବେ କପରି ?

× × ×

ସେଦିନ ତାହାଙ୍କ ମନଟା ଛଟ ପଟ ହେଉଥାଏ । ଘଡ଼ିକ ବଡ଼ ଦାଣ୍ଡକୁ ଦେଖନ୍ତି କିଏ ଆସୁଛନ୍ତି କି ?

ବିଜୁର ଓଷା ଆଜି । ନିଜେ ସୁରମା ତାକୁ ସଜାଇଛନ୍ତି । ଆଖିରେ କଜଳ, କପାଳରେ ଚନ୍ଦନ, ଗୋଡ଼ରେ ଅଳତା । ନୂଆ ଶାଢ଼ି ଆଣି ପିନ୍ଧେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ମୁଣ୍ଡ ବାଙ୍କ ଫୁଲ ଖୋସି ଦେଇଛନ୍ତି । ବିଜୁ ଠିକ୍ ପରୀଟି ପରି ଦେଖାଯାଉଛି । ଦୁଷ ପୁର

ଏଗାର ଚାଲିଲାଣି । ଆଉ ଦେଢ଼ ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ପରେ ବାହା ଚାଲିଯିବ ଶାଶୁ ଘରକୁ ପର କରି ସମସ୍ତଙ୍କୁ । ଝିଅ ଜନମ ପର ଘରକୁ ।

ବଟନାଦ ବାହାରୁ ଆସି ମନ ପୂରାଇ ଦେଖନ୍ତି ଭଉଣୀକୁ । ନୂଆବୋଉଙ୍କୁ ଥଟ୍ଟାରେ କହନ୍ତି !

ମୋତେ ଟିକିଏ ଏହିପରି ସଜାଇ ଦେବନି ନୂଆବୋଉ !

ସୁରମା ହସି ହସି କହନ୍ତି । ବେଳ ଆସିବ ବଟନାଦ ! କଉବେଶ କରି ଦେବ ତୁମକୁ ଯେ, ଦେଖିବ ସେ ଭୁଲିଯିବ । ଲଜ୍ଜାରେ ବଟନାଦ ପଳାଇଯାଏ ଅନ୍ୟ ଅଡ଼କୁ । ସୁରମା ତାଙ୍କର ଯିବା ଅଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହନ୍ତି ।

× × × ×

କାମ ସାରି ଟିକିଏ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଛନ୍ତି । ସ୍ୱାମୀ ଆସି ଖବର ଦେଲେ ତାଙ୍କ ବାପ ଘରୁ କିଏ ଜଣେ ଲୋକ ଆସିଛି ।

ଖବର ଜାଣିବାକୁ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ । କିଛି ଅଶୁଭ ନୁହେଁ ତ ? ସୁରମା ଦାଣ୍ଡଘରକୁ ଦୌଡ଼ି ଗଲେ ଶାଶୁଙ୍କ ପାଖକୁ । ଲୋକଟି ସେଇଠାରେ ବସିଥାଏ । ଚିଠିଟି ଆଣି ପଢ଼ି ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ବସି ପଡ଼ିଲେ । ଆଖିରେ ଲୁହର ସୁଅ । ନିରବ, ନିଶ୍ଚଳ । ଶାଶୁ ଘରକୁ ଆସିଲା ଦିନଠାରୁ ନିଜର ବୋଉକୁ ସେ ଅବହେଳା କରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ଆଜି ସେ ରୋଗ ଶଯ୍ୟାରେ ପଡ଼ି ଅନେଇ ବସିଛନ୍ତି ଦେଖିବା ପାଇଁ । ଯାହାକୁ ହୁଏତ ପଛରେ ସେ ଯିବେ ।

ସ୍ୱାମୀ, ବିନୋଦ, ରଞ୍ଜୁ ସମସ୍ତେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ସୁରମାଙ୍କର ଆଖିରେ ଆଜି ଅଶ୍ରୁ । କେହି କେବେ ତାଙ୍କୁ କାନ୍ଦିବାର ଦେଖି ନାହିଁ । ରୋଗରେ ପଡ଼ିଥିଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ସେ ଉଠି କାମ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବିନା ଯେ ସମସ୍ତେ ଅଚଳ । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ।

ଶାଶୂ କହିଲେ "ମୁଁ ବୋହୂ ଯିବା ଦରକାର ।" ସ୍ୱାମୀ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ ।

ସୁରମା, ତୁମର ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ଯିବା ଦରକାର । ଏଠାରେ ଆମେ କୌଣସିମତେ କିଛିଦିନ ଚଳିଯିବୁ ।

ବିନୋଦ କହିଲା, "ନାଁ ଆବୋଉ ! ଚାଲ ମୁଁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଛାଡ଼ି ଆସିବି । ଆଉ ରଞ୍ଜୁ, ସେ ବି ମଧ୍ୟ କହୁଛି ଯିବାପାଇଁ ।

ଗୋଟିଏ ପରିବାରରେ ଜଣକ ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ତତ୍ପର । ଜଣକ ଦୁଃଖରେ ସମସ୍ତେ ଅଭିଭୂତ । ସୁରମା ଏଥର କିନ୍ତୁ ନାହିଁ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ବୋଉଙ୍କୁ ରୋଗ ଶଯ୍ୟାରେ ଦେଖିବାକୁ ମନ ଛଟପଟ ହେଲା ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯିବାର ସବୁ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହେଲା । ରଞ୍ଜୁକୁ ତାଗିଦ୍ କରି କହିଗଲେ ଶାଶୂଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେବାକୁ । ଠିକ୍ ହେଲା, ବିନୋଦ ଯିବ ସଙ୍ଗରେ । ନିଜେ ସୁରମା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି ବିନୋଦ ଯିବା କଥା । ପରୀକ୍ଷା ତ ସରିଛି—ସଙ୍ଗରେ ଯିବ, ପୁଣି

ଫେରି ଆସିବ । ଏ ଘରର ଜଣେ ହେଲେ ଜଣେ ପାଖରେ ଥିଲେ ସେ ଆଶ୍ୱାସନା ପାଇ ପାରିବେ ।

ଗଲାବେଳେ ଶାଶୁଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହ ମଧ୍ୟ ବୋହୁଛି । ଆଉ ଝିଅ ! ସେ ସଙ୍ଗରେ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଅଝଟ କରୁଛି ।

ଝିଅକୁ ବୁଝାଇ ତା ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲେ ସୁରମା ।

ଶାଶୁ, ସ୍ୱାମୀଙ୍କର କିଏ ଯତ୍ନ ନେବ ? ଝିଅ କିଛି ହେଲେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।

ନଜେ ଆସିଲା ବେଳକୁ ସୁରମା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦେଖିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବି ଆଖି ଛଳ ଛଳ । ଦୀର୍ଘ ଅଠବର୍ଷ ହେଲାଣି କେବେ ହେଲେ ସେ ତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ରହିନାହାନ୍ତି । ଜଣଙ୍କର ସ୍ନେହ, ମମତା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ବଳଦ ଗାଡ଼ି ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଆଗେଇ ଗଲା ସଡ଼କ ଉପରେ । ଶାଶୁ, ଝିଅ, ସ୍ୱାମୀ ସବୁ ପଛରେ ରହିଗଲେ । ସୁରମା ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଲେ ।

—ତିନି—

ଶାଶୁ ଘରଠାରୁ ବାପଘର ପାଞ୍ଚକୋଶ ରାସ୍ତା । ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ଡେଇଁଲେ ଗୋଟିଏ ସଡ଼କ । ବଳଦ ଗାଡ଼ି ଝିମେଇ ଝିମେଇ ଚାଲିଥାଏ । ସଞ୍ଜବେଳୁ ଘରୁ ବାହାରିଛନ୍ତି । ରାତି ଦୁଇଘଣ୍ଟା ହେଲାଣି । ମନେ ପଡ଼ିଲା ସୁରମାଙ୍କର । ଅସିଲା ବେଳେ ତାହାଙ୍କୁ ସେ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ବିନୋଦ ମଧ୍ୟ ଅଜିଅ ଚାଲି ଅସିଛି । ସଙ୍ଗରେ ମଧ୍ୟ କିଛି ନାହିଁ । ମନଟା ଓଗାଳେଇ ହେଲା ।

ବଡ଼ ଅଧପହର ବେଳକୁ ଗାଡ଼ି ପହଞ୍ଚିଲା । ବାପ ଘରର ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି ଅସିଲେ ।

ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ସୁରମା ସିଧା ଗଲେ ବୋଉ ପାଖକୁ । କେତୋଟି ଦିନ ରୋଗରେ ସେ ଏତେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି ଯେ ଚିହ୍ନି ହେଉନାହିଁ । ମୁହଁଟି ନିଷ୍ପ୍ରଭ ମଳିନ । ଦେହର ଅତିଶଯ୍ୟ ଦୁର୍ବଳତା ଯୋଗୁଁ ହାତପାଦ ସବୁ ଅଚଳ । ଆଖି ଦୁଇଟି ଢୁଲୁ ଢୁଲୁ ହୋଇ କେବଳ ଦେଖା ଯାଉଛି । ରୋଗୀଟି ଯେପରି ଶେଷଥର ପାଇଁ କାହାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଅଛି ।

କା ନ୍ଦ କାନ୍ଦ ବୋଉ ଉପରେ ଲୋଟି ପଡ଼ିଲେ ସୁରମା ।

ତହୁଁ ଅରବିନ୍ଦ ସୁରମା ବସିଥାନ୍ତି ବୋଉର ରୋଗଶଯ୍ୟା ପାଖରେ । ରୋଗୀର କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠ ।

ବହୁତ ଦିନରୁ ତୋତେ ଦେଖିବାକୁ ମନ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ କେବଳ ନ ମରି ବଞ୍ଚିଛି । ଆଉ ଟିକିଏ ଡେରି କରିଥିଲେ ମୋର ଜୀବନ ଦୀପ ଲିଭି ଯାଇଥାନ୍ତା ।

ତୋତେ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଦେଖିବାକୁ ନ ପାଇ ମୋ ପ୍ରାଣ ଉହଳ ବିକଳ ହୋଇଥାନ୍ତା । ତୁ ଆସିଛୁ ମୁଁ ଯାଉଥିରେ ତୃପ୍ତି । ଦେ ମୋ ପାଟିରେ ଟିକିଏ ମହାପ୍ରସାଦ ପାଣି ।

ପାଣି ପାଟିରେ ଦେଉ ଦେଉ ସବୁ ସରିଗଲା । ରୋଗିଣି ଚିର ଦିନ ପାଇଁ ଆଖି ବୁଜିଲେ । ସୁରମାଙ୍କର ଛାତିଫଟା କାନ୍ଦ ଶୁଣି ସମସ୍ତେ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ସବୁ ଶେଷ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଜୀବନ ଦୀପ ଲିଭିଛି—ଜନନୀର ସ୍ନେହ ମମତା ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ ଜରେଇ ଯାଇଛି । ସୁରମା ଅନ୍ତଃଶଯ୍ୟ ଅନୁତପ୍ତା—ଅନ୍ତିମ ଅବସ୍ଥାରେ ବୋଉର ସେହି କଥା ଗୁଡ଼ିକ—କେବଳ ତାକୁ ଦେଖିବାକୁ ସେ ରହିଥିଲା । ସେ କିନ୍ତୁ ସେବା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

× × × ×

ଜନମ ମରଣ ଦୁନିଆରେ ଲାଗିଛି । ପିଲାଟିଏ ଜନ୍ମହେଲା ବାପ ମା ସାଇ ପଡ଼ିଶା ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି ଦେଖିବା ପାଇଁ । ତା ପରେ ନାମ କରଣ—ସିଏ ଆସନ୍ତି ପିଲାଟିକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରିଯାନ୍ତି । ଜନ୍ମ କୁଣ୍ଡଳୀ ତିଆରି ହୁଏ । ବାପ ମା'ଙ୍କର ଆଦର ଯତ୍ନରେ

ପିଲାଟି ବଢ଼େ । ବଡ଼ ହୋଇ ସେ ବି ଘର ସଂସାର କରେ । ଦିନ ଗଡ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବୟସ ବଢ଼ି ଚାଲେ । ତା ପରେ ଦିନେ ସେ ସଂସାରରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ଚାଲିଯାଏ । ପରିବାରର ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦନ୍ତି । ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ସେ ସ୍ମୃତି ମନରୁ ଅପସରି ଯାଏ । ତା ପର ପୁଣି ସେହି ପୁରୁଣା କଥା ।

ମନ ଉପରେ ଯେଉଁ ଦୁଃଖର ଛାପ ଥିଲା ତାହା ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ଲିଭି ଯାଇଛି । ମନକୁ ମନ ବୁଝେଇଛନ୍ତି ସୁରମା-ଭୋଜି ଯାଇଛି ଆଉ ଫେରିବ ନାହିଁ । ସେ ବି ଦିନେ ଯିବେ, କିନ୍ତୁ ଜନନୀର ସ୍ନେହ, ମମତା ଆଉ ସେ ପାଇବେ ନାହିଁ । ତାକୁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ହରେଇଛନ୍ତି ।

ଶାଶୁଘରୁ ଆସି ଚାରି ଛଅ ଦିନ ହୋଇଗଲାଣି—ସ୍ୱାମୀ, ଶାଶୁ ଓ ବଜୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ଛାଡ଼ି ଆସିଛନ୍ତି । ସେ ଦିନ ଜଣେ ଲୋକ ଆସିଥିଲା । ତା ଠାରୁ ଶୁଣିଥିଲେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସାମାନ୍ୟ ଜ୍ୱର, ଶାଶୁଙ୍କ ଅଣ୍ଟୁ ଗଣ୍ଠି ଧରିଛି । ଆଉ ବଜୁ ପିଲାଟା ଯାହା ଉପରେ ସେ ସବୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିଥିଲେ ତା ଦେହ ବି ଭଲ ନାହିଁ । ଆଉ ତାପରେ କିଛି ଖବର ନାହିଁ । ମନଟା ଛଟପଟ ହେଲା । ନିଜର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି । ଜ୍ୱର ହେଲେ କିଛି ସେ ଛୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ଘରେ ନିୟମ ପଡ଼େଇ ଛୁଆଟି ପରି ବାଧ୍ୟ କରି ସୁରମା ତାଙ୍କୁ ଖୁଆନ୍ତି ।

ଆଉ ଶାଶୁ ପାଖରେ ବସି ତାଙ୍କୁ ସୁରମା ଖୁଆନ୍ତି । ମନ ଜାଣି ପାଖକୁ ସବୁ ଟେକ୍ଷି ଦଅନ୍ତି ।

ଶଶୁର ଦେହ ଭଲ ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ପାଖରେ ଆଣି ଥୁଅନ୍ତି । ଘଡ଼ି ଘଡ଼ି ଜଗି ବସନ୍ତି ମନଟା ଛଟପଟ ହେଉ ।

ସ୍ୱାମୀ ବୋଧହୁଏ ଘରି କର ଶଠି ଦେଉ ନାହାନ୍ତି । ବହୁତ ଥର ବିନୋଦଙ୍କୁ କହୁଛନ୍ତି ଘରକୁ ଯାଇ ବୁଲି ଆସିବାକୁ ।

ବିନୋଦ କିନ୍ତୁ ନଯାଇ କହେ ନୂଆବୋଉ, ମୁଁ ଗୁଲିଗଲେ ତୁମେ ପୁଣି ବେଶୀ ଦିନ ରହିଯିବ । ମୁଁ ତ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଯିବି ।· ·ହସନ୍ତି ସୁରମା । ବିନୋଦର ଏ ପିଲାଳିଆ କଥାରେ ।

ବିନୋଦ ବଡ଼ ହେଲେ ବି ତାଙ୍କର ପୁଅ ଯେ । ପିଲା ନୁହେଁତ ଅଉ କଣ !

× × × ×

ଆଜି କାଲି ହୋଇ ମାସେ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଗତ ହୋଇ ଗଲାଣି । ବାପା ଭାଇଙ୍କର କଥା ସେ ଏଡ଼ି ପାରୁ ନାହାନ୍ତି ।

ଭାଇଙ୍କୁ କହିଲେ ସେ କହନ୍ତି ହଁ ଯିବୁ ତ ! ଏବେ ଦିନ ପଟର ଅସିଛି । ଭଲ ଦିନ ଦେଖି ଗଲେ ହେବ ।

କେହି ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସୁରମାର ମନ ଗୋଳେଇ ହୁଏ ।

—ଚାରି—

ମାଘୁଣ୍ଟିଆ ଖରା ବେଳଟା । ଛତଲା ପବନଟା ଦେହରେ ପିଟି ହେଉଥାଏ । ବାଡ଼ି ପାଖ ଆମ୍ବ ତୋଟାରେ କିଏ ଗାଈଅଳ ପିଲାଟିଏ ବଂଶୀ ବଜାଉଥାଏ । ବଂଶୀର ମଧୁର ସ୍ୱନ ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ । ଦୂର ନଈ ପଠାରୁ ବାଲି ଗୁଡ଼ାକ ପବନରେ ଲୁଚକାଳି ଖେଳିଲା ପରି ଜଣା ଯାଉଥାଏ । ଗାଁ ଦାଣ୍ଡ ବରଗଛ ତଳେ ଗାଁ । ଟୋକାଙ୍କର ଦଶା ଟେଲର ଡାକ ଶୁଭୁଥାଏ ମଝିରେ ମଝିରେ ।

ସୁରମାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିଏ ବନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧବ ଆସିଥିଲେ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ବିଦା ହୋଇଗଲେଣି । ବିନୋଦର ଗୋଟିଏ ଚିନ୍ତା । ବି. ଏ. ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ବାହାରିବାର ଥାଏ ସେ ଦିନ । ମନରେ ଉତ୍କଟ ଆଶଙ୍କା । ଜୀବନଟା ଯାକ ଖାଲି ପରୀକ୍ଷା । ପରୀକ୍ଷା ଫଳର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ମନଟା ଅଉଟି ପାଉଟି ହୁଏ । କେବେ ସେ ଫେଲ୍ ହୋଇନାହାନ୍ତି । ଏଥର ଫଳଟା ବାହାରିଲେ ଏକ ରକମ ଛୁଟି । ଦେହଟା ତାହାଙ୍କ ଅସୁସ୍ଥ ବୋଧ ହେଉଥାଏ । ବିନୋଦ ଗୋଡ଼ରୁ ମୁଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଦର ଟିଏ ଘୋଡ଼େଇ ହୋଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ସୁରମା ଥରକୁ ଥର ଆସି ଦେହରେ ହାତ ମାରି ଯାଉଥାନ୍ତି । ଜ୍ୱର ନୁହେଁ ତ ?

ଆଉ ଗୃହଟା ଧନ ମଞ୍ଜିରେ ! ଶାଶୁ ଘରକୁ ଫେରିଯିବେ ସୁରମା । ସାଇ ପଡ଼ିଶାରେ ଟିକିଏ ବୁଲି ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ବିନୋଦ ଶୋଇଛନ୍ତି ଶୋଇଥାନ୍ତୁ ।

ସେତେବେଳକୁ ସୁରମା ଗାଁ ବୁଲି ବାହାରି ଗଲେଣି । ବିନୋଦ ଶୋଇଛି । ନିତଘୋଡ଼ଇଆ ନିଦ ଲାଗି ଯାଇଛି । ଏତିକି ବେଳେ ସୁପ୍ରଭା ହାତରେ ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ଖବର କାଗଜ ଖଣ୍ଡିଏ ଧରି ପଶିଗଲା ବିନୋଦ ଶୋଇଥିବା ଘରକୁ—ସୁପ୍ରଭା ସୁରମାଙ୍କର ପଡ଼ିଶାଘର ବଡ଼ବାପାଙ୍କ ଝିଅ । ସମସ୍ତେ ପ୍ରଭା ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ।

ଷୋଡ଼ଶୀ ଯୁବତୀ—ଦେହରେ ଯୌବନର ଢେଉ ଖେଳୁଥାଏ । ସୁରମାଙ୍କ ଠାରୁ ବୟସରେ ସାନ ହେଲେ ବି ଅଳ୍ପ ଦିନରୁ ସୁରମା ତାକୁ ନିଜର କରି ନେଇଛନ୍ତି । ତାକୁ ଅଛା କରି କେତେ କଥା କହନ୍ତି । ପ୍ରଭା ହସି ହସି ଉଲ୍ଲହଗାଏ ଗାଇ ଦେଖାଇଦିଏ । ବିନୋଦକୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ସୁପ୍ରଭା ଆସେ ସୁରମାଙ୍କ ପାଖକୁ । ଖରାବେଳରେ ଦୁହେଁ ବସି କେତେକ ଗପନ୍ତି । ଅଛିଣ୍ଡା ଗପ ସେ—ସେଦିନ ସୁପ୍ରଭା ଦଉଡ଼ି ଆସିଥିଲା ପରୀକ୍ଷା ଫଳ କାଗଜ ଧରି । ଶୁଭ ଖବର ପ୍ରଥମେ ଦେବ ବୋଲି ।

ବିନୋଦ ଶୋଇଛି ଜାଣିପାରି ନାହିଁ । ସେ ଗୋଡ଼ ଠାରୁ ମୁଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚଦରରେ ଢାଙ୍କି ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।

ସୁପ୍ରଭା ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଆସି ଦେଖିଛି ସୁରମା ଅପା ଭାଇ ନିଘଞ୍ଚିଆ ଖରାବେଳେ ଏହିପରି ଶୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ତେଣୁ

ସଙ୍କୋଚ ନ କରି ପାଖକୁ ଯାଇ ନଇଁପଡ଼ି ହଲେଇ ଦେଇ କହିଲା ।

ସୁରମାଅପା ! ମୁଁ କାଗଜ ଆଣିଛି, ପରୀକ୍ଷାଫଳ ଦେଖିବ ନାହିଁ କି ?

ଅଧା କଳି ଚଳି ଉଠି ପଡିଲା ବିନୋଦ । ଆଖି ସାମନାରେ ସୁପ୍ରଭା । ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁ ନାହିଁ ତ ? ସେ ଓ ସୁପ୍ରଭା ଗୋଟିଏ କୋଠରୀରେ—ପୁଣି ନିଛାଟିଆ ଖରାବେଳରେ । ସୁପ୍ରଭା ସରମରେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଲା । ଦୌଡ଼ି ପଳାଇ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲା ।

ବିନୋଦ ଡାକିଲା ଶୁଣ ପ୍ରଭା । କାଗଜ ଟିକିଏ ଦବନାହିଁ ଛୁଦଢ଼ିବାକୁ ।

କାଗଜଟି ବଢାଇ ଦେଇ ପ୍ରଭା ଦୋପାଟି ପର ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାଏ ।

ଏହି ସମୟରେ ସୁରମା ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସୁପ୍ରଭା ବିନୋଦ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ଅଜ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି କାଧର । ପ୍ରଭା ବିନୋଦକୁ ଲୁଚି ଲୁଚି ଅପେ । ତା ପାଖ ମାଡ଼େ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଆଜି·····

ସୁରମାଙ୍କୁ ଦେଖି ବିନୋଦ ହସି ହସି କହିଲା ନୂଆବୋଉ ! ମୁଁ ପାଶ କରି ଯାଇଛି ତୁମ ଆଶୀର୍ବାଦରୁ । ସୁପ୍ରଭା ଧୀର ଗଳାରେ କହିଲା କିନ୍ତୁ ସୁରମା ଅପା ମୁଁ ଯେ ପ୍ରଥମ କରି ଏ କାଗଜ ଆଣି ଖବର ଦେଇଛି । ମୋତେ ମିଠେଇ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସୁରମା ହସି ହସି କହୁଥିଲେ, ଆରେ ଟୋକା ! ଯାହାକୁ ସିନା ଖବର ଦେଇଛୁ ସେ ମିଠେଇ ଦେବ । ମୁଁ ଆଉ କଣ ଦେବି ? ବିନୋଦ ଓ ସୁପ୍ରଭା ଦୁହେଁ ସରମରେ ଝାଉଁଳି ପଡିଲେ ।

ବିନୋଦ ହସି ହସି କହିଲା, ନୂଆବୋଉ ! ଆଜି ଗୋଟାଏ ମଜାର କଥା ହେଲା, ମୁଁ ଶୋଇଥିଲି, ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଶୋଇଛ ବୋଲି ଧରି ନେଇ ମୋ ଉପରେ ଅନଧିକାର ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛି । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ଦୋଷ କରି ସେ ପଳାଇ ଯିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ଚୋରକୁ ଧରି ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ଦେଇଛି ।

ସୁରମା ହସିଲେ । ବିନୋଦ ଓ ସୁପ୍ରଭା ଦୁହିଁଙ୍କୁ ନିଜ ପାଖକୁ ନେଲେ । ମନରେ କେତେ ଆଶା ଉଙ୍କି ମାରୁ ଥାଏ ।

ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଶୁଣାଗଲା ପରି ସେ କହିଲେ—ତୁମ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଘରେ ଆଜୀବନ ବନ୍ଦ କରି ଏହାର ଉପଯୁକ୍ତ ଶାସ୍ତି ଦେବି ।

ସୁପ୍ରଭା ଦୌଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଉଥିଲା । ସୁରମା ତାଙ୍କୁ ଭିଡ଼ି ଆଣିଲେ ପାଖକୁ । ଖୁସିରେ ଗୋଡ଼ ଆଜି ତାଙ୍କର ତଳେ ଲାଗୁ ନଥାଏ । ବିନୋଦ ପସନ୍ଦ କରୁଛି । ବିଗତ ଜୀବନର ଆଶା ଆଜି ଫଳବତୀ ହୋଇଛି । ଆଉ ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ସୁପ୍ରଭାକୁ ପାଇଛନ୍ତି ନିଜର କରି । ସେ ତାଙ୍କୁ ବୋହୂ କରି ନେବେ । ବିନୋଦ ଓ ପ୍ରଭା ହେବେ ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ହାତ, ଆଖି, ଜୀବନର ସବୁ କିଛି ।

ପ୍ରଭା ସୁନ୍ଦରୀ—ବେଶୀ ଶିକ୍ଷିତା ନ ହେଲେ ବି ମାଇନର ପାଶ୍ କରିଛି । ଗୁଣରେ କିଏ କାଟିବାକୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବିନୋଦର ମନୋମତ ହେବ ତ ସେ ? ବିନୋଦ ଶିକ୍ଷିତ । ତାର ମତ ନେଇ

ସେ ବିବାହ ଦେବେ । ସେଦିନ ପ୍ରଭା ନିଜ ହାତରେ ମିଠେଇ କରିଥିଲା । ସୁରମା ପାଖରେ ରହି ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି ।

ସୁରମା ପ୍ରଭା ପାଟିରେ ମିଠେଇଟି ଖୁଆଇ ଦେଇ କହିଲେ ପ୍ରଭା ! ଏହି ମିଠେଇଟି ହେଲା ମୋର ମହାପ୍ରସାଦ । ତୋର ପାଟିରେ କାହିଁକି ଦେଉଛି ଜାଣୁ ?

ପ୍ରଭା କହିଲା ଅପା ମୋତେ ମିଛରେ କାହିଁକି ଆଶା ମରିଚିକା ମଧ୍ୟକୁ ଟାଣି ନେଉଛ । ବିନୋଦ ଭାଇ ଶିକ୍ଷିତ, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଶିକ୍ଷିତା ପତ୍ନୀ ଚାହିଁବେ । ମୁଁ ତାଙ୍କର କଣ ପସନ୍ଦ ହେବି ? ମୁଁ ତୁମ ଘରକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ଯିବାର ଯୋଗ୍ୟା ନୁହେଁ । ସେ ଭାଗ୍ୟ ମୋର ନାହିଁ । ଗରିବ ଅମେ—ଗରିବର ଦୁନିଆରେ ସୁଖର ପରିକଳ୍ପନା କରିବା ଅର୍ଥ ହା ହୁତାଶରେ ଜଳି ପୋଡ଼ି ମରିବା । ପ୍ରଭା ଆଖିରୁ ଲୁହ ବୋହୁଥିଲା । ସୁରମା ପ୍ରଭାକୁ ନିଜ କୋଳ ଆଡ଼କୁ ଟାଣି ଆଣି ପଣତରେ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ କହିଲେ, ମୁଁ ଶପଥ କରି କହୁଛି ତୋତେ ମୁଁ ବୋହୂ କରି ନେବି । ବିନୋଦକୁ ମୁଁ ବୁଝାଇବି । ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଏ ବିବାହରେ ତାର କେବେ ଅସମ୍ମତି ନ ଥିବ । ପ୍ରଭା ହାତରେ ମିଠେଇ ଦେଇ କହିଲେ, ନେଇ ଯା ବିନୋଦକୁ ଦେଇ ଆସିବୁ ।

କପରି ଯିବ ସେ । ଅଳ୍ପ ଦିନର ଖେଳଘରର ଘଟଣା ମନ ମଧ୍ୟରେ ଚମକ ଅଣୁଥାଏ । ଅଜାଣତରେ ବିନୋଦ ଉପରେ ସେ ଝିଙ୍କିହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । ମନା କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସୁରମା ବାଧ୍ୟ କରି ପଠାଇଲେ ପ୍ରଭାକୁ । ବିନୋଦ ଖବର କାଗଜଟିକୁ ଏପଟ ସେପଟ କରି ଦେଖୁଥାଏ । ପ୍ରଭାର ଉପସ୍ଥିତି ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ପାରି ନାହିଁ ।

ଘର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରଭା କହିଲା ବିନୋଦ ଭାଇ ଆସ ମିଠେଇ ଦେଉଛନ୍ତି ।

ବିନୋଦ ଖବର କାଗଜରୁ ମୁହଁ ଉଠାଇ ଦେଖିଲା ସାମନାରେ ପ୍ରଭା ।

କଲେଜ ଜୀବନରେ ବହୁତ ତରୁଣୀଙ୍କୁ ସେ ଦେଖିଛି । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭାଠାରେ କଣ ଏପରି ବିଶେଷତ୍ୱ ଅଛି ଯେ ଦେଖିଲା ପରଠାରୁ ମନ ତା ଆଡ଼କୁ ଟାଣି ହୋଇ ଯାଉଛି । ଜୀବନର ପ୍ରଭାତରେ ସେ ପାଇଛି ପ୍ରଥମ କରି ଆଲୋକର ସନ୍ଧାନ—ଅନ୍ଧକାର ରାତିରେ ସେ ଯେତେବେଳେ ସହଯାତ୍ରିଣୀର ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ପ୍ରଭା ଆସିଛି ତାର ଜୀବନର ସାଥୀ ହୋଇ । ପ୍ରଭା ସବୁଦିନେ ପ୍ରଭାତ ପରି ଶୋଭନୀୟ ଓ ମଙ୍ଗଳମୟୀ ।

ବିନୋଦ କହିଲା, ପ୍ରଭା ମିଠେଇ ନୂଆବୋଉ ଦେଉଛନ୍ତି ବୋଲି କହିବାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ କଣ ? ତୁମର କଣ ମିଠେଇ ଦେବା କଥା ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଭା ହସି ତଳକୁ ମୁହଁ କରି କହିଲା, ତୁମେ ସିନା ପାଶ୍ କଲ, ନୂଆବୋଉ ତୁମର ମିଠେଇ ଦେବେ । ଆମେ କିଏ କି ତୁମର ?

ବିନୋଦ କହିଲା ଦୁନିଆରେ କିଏ କାହାର ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇ ନଥାନ୍ତି । ସଂସାର ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧିହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ପର ହୁଅନ୍ତି ଆପଣାର । ଆଜି ଯାହାକୁ ଏଠି ଦେଖୁଛ, ହୁଏତ ସେ କାଲି ଆଉ କେଉଁଠି ସଂସାର ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧି ହୋଇ ପଡ଼ିଥିବ । ସ୍ତ୍ରୀ ସନ୍ତାନ ଶାଶୁ-ଶ୍ୱଶୁର ଏ ସବୁ ବନ୍ଧନରେ ପଡ଼ିଲେ ପର ଘରଁ

ଛୁଏଁ ଆପଣାର ହୁଅନ୍ତି । ଆଉ ଯେଉଁମାନେ ଏ ବନ୍ଧନରେ ବନ୍ଧା ହେବାକୁ ଯାଉଥାନ୍ତି, ସେମାନେ ବି ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆଶାରେ ସ୍ନେହ ମମତା ଢଳାଇ ଦିଅନ୍ତି ।

ତୁମର କଣ ଆମ ପାଇଁ କଣିଗୁଏ ହେଲେ ସ୍ନେହ ନାହିଁ ପ୍ରଭା !

ସ୍ନେହ ଅଛି କି ନାହିଁ ଖାଲି ମୁଁ କହିଲେ ତୁମେ ଅନୁଭବ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ବିନୋଦ ଭାଇ ! ତୁମ ପ୍ରତି ମୋର ସ୍ନେହ, ଆନ୍ତରିକତା ଅଛି କି ନାହିଁ ଅନ୍ତରରେ ଅନୁଭବ କଲେ ଜାଣି ପାରିବ । କିନ୍ତୁ ଯେ ସ୍ନେହ କରେ ପ୍ରତିଦାନରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ଚାହେଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କିଛି ଚାହୁଁନାହିଁ । ଯେଉଁ ଆଶା କେବେ ଫଳବତୀ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ସେ ଆଶା ମରୀଚିକା ପଛରେ କେବଳ ଧାଇଁବା ସାର ହେବ । ଆମେ ଗରିବ, ଗରିବର ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଆମକୁ ରହିବାକୁ ହେବ । ଗରିବର ଦୁନିଆଁ ସବୁ ଜଣାଁ ଶୁଣା ପରି । ସେଥିରେ କେବେ ଚନ୍ଦ୍ର ହସେ ନାହିଁ । ଅମା ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟରେ ଗରିବ ଯେତେବେଳେ ଆଲୋକର ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ଉଠେ, ଏହି ବଡ଼ ଲୋକର ସମାଜ ତାକୁ ଥଟ୍ଟା କରନ୍ତି । ବୃଥା ପ୍ରୟାସ ଏ ସବୁ—ପ୍ରଭାର ଆଖି ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ! ତୁମର ସ୍ନେହର ପ୍ରତିଦାନ ମୁଁ ଦେବି । ମୁଁ ତୁମକୁ ନିଜର କରି ନେବି । ତୁମ ସଙ୍ଗେ ମୁଁ ବି ସାଥୀ ଜଣେ ହୋଇ ରହିବି । ମୋ ଜୀବନ ପ୍ରଭାତରେ ଯେଉଁ ଆଲୋକର ମୁଁ ସନ୍ଧାନ ପାଇଛି—ସେ ମୋର ଜୀବନର ଅନ୍ଧକାରମୟ ପଥରେ ଜ୍ୟୋତି ।

ବିଚରଣ କରିବ । ବିନୋଦ ପ୍ରଭାର ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ-ଥିଲା ।

ପ୍ରଭାର ହାତରୁ ମିଠେଇ ଥାଳଟି ଖସି ପଡ଼ିଲା ତଳେ । ଘର ଚାରିଆଡ଼େ ମିଠେଇ ଗୁଡ଼ିକ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ପ୍ରଭା ବିନୋଦର ସ୍ପର୍ଶରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । କୁମାରୀ ଜୀବନରେ ପ୍ରଥମକରି ଯୁବକର ସ୍ପର୍ଶ ଦେହରେ, ମନରେ ଚମକ ଆଣିଥିଲା ।

ବିନୋଦ ମିଠେଇଟିଏ ଆଣି ପ୍ରଭାକୁ ବାଧ୍ୟକରି ଖୋଇ ଦେଇଥିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ସୁରମା ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ପ୍ରଭା ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ବିନୋଦ ଦୋଷୀଟି ପରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାଏ ।

ବିନୋଦ ପ୍ରଭାକୁ ଚାହିଁ—ଟେଷ୍ଟକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭାକୁ ସେ ପଠାଇ ଥିଲେ । ପ୍ରଭା କହିଲା ମୁଁ ଯାଉଛି ଅପା ! କାଲି ଆସିବ । ହସି ହସି ସୁରମା କହୁଥିଲେ, ଆଉ ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ପ୍ରଭା—ଆଉ କେତେଦିନ ପରେ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ ।

ପ୍ରଭା ହସି ହସି ପଳାଇଗଲା ଘରକୁ ।

—ପାଞ୍ଚ—

ଦିନ ପରେ ଦିନ ଗଡ଼ି ଗଲିଣି । କେହି ତାର ହିସାବ ରଖିନାହାଁନ୍ତି । ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ସୁରମା ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ସେହି ପୁରୁଣା ହସ ଖୁସିର ସଂସାର ଭିତରକୁ ।

ସୁରମା ତାଙ୍କର ଶପଥ ରଖିଛନ୍ତି । ସୁପ୍ରଭା ଏହି ଘରକୁ ବୋହୂ ହୋଇ ଆସିଛି । ଯେଉଁ ଦିନ ସୁପ୍ରଭା ପ୍ରଥମ କରି ଏ ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେଲା । ଶାଶୁ ବୋହୂକୁ ଦେଖି କହିଲେ, ମୋ ଘରେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଥିଲେ ଆଜି ତୁ ଆସିଲୁ ସରସ୍ୱତୀ ହୋଇ । ବୋହୂକୁ ଦେଖିଲେ ଆଖି ପୁରି ଉଠୁଥିଲା । ସୁନା ପରି ଦେହ, ସମସ୍ତେ ଖୁବ୍ ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲେ । ସୁରମାଙ୍କର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ । ନିଜେ ପ୍ରଭାକୁ ସେ ବାଛି ଆଣିଛନ୍ତି ଏ ଘରର ବୋହୂ କରି । ପ୍ରଭା ଓ ବିନୋଦ ତାଙ୍କର ସବୁ କିଛି । ତାଙ୍କର ସଂସାରର ସୁଖ ଦେଖି ସେ ଆଖି ବୁଜିବେ ।

ପ୍ରଭା ଆସିବାରେ ବିନୁର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନସରେ । ମନ ଲାଖି ନୂଆବୋଉଟିଏ ପାଇଛନ୍ତି । ମନ ଖୋଲି କଥା କହିବ ତାଙ୍କ ପାଖରେ । କେତେ ଥଟ୍ଟା ସେ କରିବ । ନୂଆବୋଉ ହସି ହସି ଗଡ଼ିଯିବେ ।

ଦିନକର ସନ୍ଧ୍ୟା—ସୁଲ୍‌ସୁଲିଆ ପବନର ଲହରୀ ଭାଙ୍ଗୁଥାଏ ବଗିଚାରେ—ରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗିଆ ଫୁଲ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କଣ ଯେପରି ଗୋପନ କଥା କୁହାକୁହି ହେଉଥାନ୍ତି । ଗଛ ପତ୍ରର ଫାଙ୍କ ଦେଇ ସୁନେଲି କିରଣ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ ।

ବକୁ ଟାଣି ନେଇଥିଲା ସେ ଦିନ ପ୍ରଭାକୁ ବଗିଚା ଭିତରକୁ ଗେଣ୍ଡୁ ଫୁଲ ଆଣି ନୂଆବୋଉ ଖୋସାରେ ଖଞ୍ଜାଇ ଦେଇଥିଲା । ଏ କଣ କଲ ବକୁ । ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଗଛରେ ଥାଇ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଥିଲା । ଛିଣ୍ଡାଇ ଆଣିଲ ଭଲ କଲ ।

ବକୁ କହିଲା, ନୂଆବୋଉ ! ତୁମ ଖୋସାରେ ଯେ ତାହାର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି ।

ପ୍ରଭା ଥଟାରେ କହୁଥିଲା କେଳ କାଲ ଆସୁଛି ବକୁ, ତୁମ ଖୋସାରେ ଫୁଲ ଖୋସି କିଏ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ପାଇବ ? ଏହିପରି ଏକ ମଧୁର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରିୟତମର ପରଶରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠିବ । ସେଥିପାଇଁ ତୁମେ ସଜ ହେଉଛ ନୁହେଁ ? ବକୁ ସରମରେ ଲାଜେଇ ପଡ଼ିଥିଲା ।

ଅଭିମାନ କରି କହୁଥିଲା ତୁମେ ଆଜିକାଲି ଭାରି ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା କହିଲଣି ନୂଆବୋଉ । ଭାଇଙ୍କୁ ଫେରେ ସବୁ କହିଦେବି ।

ହଁ ଭାଇ ଭଉଣୀ ଦୁହେଁ ଏକ ପକ୍ଷିଆ ହେଲେ ମୋତେ କାହାର ପୁଣି ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ହେବ ନୁହେଁ ?

ପଛରୁ ବିନୋଦର ପାଟି ଶୁଭିଲା, କଣ କହୁଛ କିଏଲୋ ବକୁ

ଶଳ ଦୌଡ଼ ପଳାଇଗଲା ଘର ଭିତରକୁ । ପ୍ରଭା ଯିବାକୁ ବାହାରିବା ବେଳେ ବିନୋଦ ତାର ହାତ ଟାଣି ପାଖରେ ବସାଇଲା । ପ୍ରଭା ଛଟି ପିଟି ହେଉଥାଏ ପଳାଇଯିବାକୁ, କାଳେ ଅପା କି ଭାଇ ଆସିଯିବେ ।

ସେତେବେଳକୁ ଅନ୍ଧାର ଘଞ୍ଚ ହୋଇ ଗଲାଣି ଚାରିଆଡ଼େ । ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ଫୁଲର ମହକ । ଆକାଶରେ ତାରା-ଗୁଡ଼ିକ ମିଟି ମିଟି କରି ଅନେଇ ଥାନ୍ତି । ବଉଦମାଳାଗୁଡ଼ିକ କାହିଁ କେଉଁ ଆଡ଼େ ଭାସି ଯାଉଥାନ୍ତି । ଗାଁ ଦେବାଳୟରୁ ଶୁଭିଲା ଘଣ୍ଟି ଧ୍ୱନି । ବିନୋଦ କହିଲା, ଦେଖ ପ୍ରଭା ! ଦୂର ଆକାଶଟା କେଉଁଠି ଯାଇ ମିଶି ଯାଇଛି । ଆଖି ପାଉ ନାହିଁ, ଏହି ଆକାଶ ତଳେ ଆମେ ଦୁହେଁ ସ୍ୱାମୀ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ—ଆଜି ଆମେ ଶପଥ କରିବା ଜୀବନରେ ଆମ ପ୍ରେମ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଓ ଅମର ହୋଇ ରହିବ । ସାକ୍ଷୀ ଅମର ଏହି ତାରା ମଣ୍ଡିତ ଆକାଶ—ଦଶଦିଗ ପାଳ ।

ଏକଣି ପ୍ରଭା ! ତୁମେ ଯେ କାନ୍ଦୁଛ । ଦେଖ ଗଛର ଏ ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଆମ ପ୍ରେମର ନିମନ୍ତ୍ରଣରେ ହସି ହସି ଲୋଟି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । ତୁମେ ହସିବନି ପ୍ରଭା !

ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ବିନୋଦ ଟାଣି ଅଣିଥିଲା ପ୍ରଭାକୁ ନିଜ କୋଳକୁ ।

ପ୍ରଭା ଅଭିମାନିଆ ସ୍ୱରରେ କହିଥିଲା, ଏ ସବୁ ମନ ଗଢ଼ା କଥା । ଆଜି ବୟସ ଅଛି—ଯୌବନର ନିଶା ଲାଗିଛି, ତେଣୁ

ମୁଁ ହୋଇଛି ତୁମ ଅଖିରେ ସୁନ୍ଦର—ପ୍ରେମର ନାୟିକା । କିନ୍ତୁ, ଯେତେବେଳେ ବୟସର ଚାପରେ ଯୌବନ ମଉଳି ଯିବ, ସେତେବେଳେ ତୁମ ଅଖିରେ ମୁଁ ହେବ କୁତ୍ସିତା, ଅସୁନ୍ଦରୀ ।

ଭବିଷ୍ୟତ ସଦାବେଳେ ଅନ୍ଧାର । ଗୋଡ଼ ଚାପି ଚାପି ଚାଲୁ ଚାଲୁ ବି ଅନ୍ଧାରିଆ ଖାଲ ଭିତରେ ଗୋଡ ପଡ଼ିଯାଏ । ଠିକ ପଥ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯାଏ କେଉଁ ଆଡ଼େ । ଜୀବନରେ ଯେଉଁ ସୁଖର ପରିକଳ୍ପନା ସେ ସବୁ ପୋଡି ପାଉଁଶ ହୋଇଯାଏ । ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ ଅଖି ପାଏ ନାହିଁ । ସୁନାର ସଂସାର ଭୁଶୁଡ଼ି ଯାଏ । ତଥାପି ଭବିଷ୍ୟତକୁ ପାଥେୟ କରି ମଣିଷ ଆଗେଇ ଚାଲେ । ସେଥିରେ ଯେପରି ଥାଏ ଅସୀମ ଆନନ୍ଦ । ସ୍ୱପ୍ନ ବିଭୋର ହୋଇ ସମୟେ ସମୟେ ସେ ହସି ଉଠେ ।

ଆନନ୍ଦରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ପଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ଭବିଷ୍ୟତ ଅନ୍ଧାର ରହିଯାଏ ।

ଏତିକି ବେଳେ ଦୂରରୁ ଶୁଭିଲା ପେଚାର ବିକଟାଳିଆ ସ୍ୱର । ପହରିକିଆ ବିଲୁଆ ଗୁଡ଼ାକ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ସ୍ୱର ମେଳାଇ-ଦେଲେ । ଛବି ଚମକି ପଡ଼ି ବିଛଣାଦର ଖୋଲକୁ ଆଉଜି ପଡ଼ିଲା । ମନ ମଧ୍ୟରେ ଭୟ, ଆଶଙ୍କା । ଘରୁ ବାଜୁ ଡାକିଲା ନୂଆବୋଉ ! ଆଉ ଖାଇବ·········

ଦୁହେଁ ଉଠିଲେ ।

ଛଅ

ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଲଫାପା ଚିଠି ଧରି ବିଜୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା ଘର ଭିତରକୁ । ପ୍ରଭା ହାତକୁ ଚିଠିଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ବିନୋଦ ନାମରେ ଚିଠିଟି ଆସିଛି । ବିନୋଦ ବାହାରକୁ ଯାଇଥିଲା । ଘରକୁ ଆସିବା ପରେ ପ୍ରଭା ଚିଠିଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଲା । ସେ ଚିଠିଟି ଓଲଟ ପାଲଟ କରି ଦେଖିଲା, ନମିତା ଚିଠି ଦେଇଛି । ଆଜି ବହୁତ ଦିନ ପରେ, କଲେଜ ଜୀବନର ପଛକଥା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ମନେ ପଡ଼ିଲା ବିନୋଦର । ବଡ଼ ରହସ୍ୟମୟୀ ଥିଲା ଏଇ ନମିତା । ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୁଇବର୍ଷ ନମିତା ସହିତ କଲେଜରେ କଟିଛି କିନ୍ତୁ ସେ ନମିତାକୁ ବୁଝିି ମଧ୍ୟ ଯେମିତି ସବୁ ଅବୁଝା ରହିଯାଇଥିଲା । ବଡ଼ ଆଗ୍ରହରେ ଚିଠିଟି ଖୋଲି ପଢ଼ିଲା ବିନୋଦ ।

ପ୍ରିୟ ବିନୋଦ ବାବୁ !

କଲେଜ ଜୀବନ ତାହିଁ କେତେଦୂର ପଛରେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକରି ମୁଁ ସେ ସବୁ ଭୁଲି ପାରିନାହିଁ । ଆପଣ ବୋଧ ହୁଏ ଭାବୁଥିବେ ମୋ ଜୀବନରେ କିଛି ଓଲଟ ପାଲଟ ହୋଇଥିବ ଏଥିମଧ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ କେବେ ଆସିଲେ ଦେଖି ପାଆନ୍ତେ, ମୋର ଜୀବନର ଗତି ଧାରାକୁ ମୁଁ କିପରି ବଦଳାଇ ପାରିଛି ।

ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି ଯେ ଥରେ ଠୋକର ଖାଏ ସେ ଭାଗିଲା ଆଉ ଆଗାଏ ନାହିଁ । ମନର ଆଶା ତାର ଚୁରମାର ହୋଇଯାଏ । ଜୀବନରେ ସେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଶପଥ କରି ବସେ । ଆଉ କେହି କେହି ଅଭିମାନ ବୋଝ ଧରି ବସି ରହନ୍ତି ମାନ ଭଞ୍ଜନ ପାଇଁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେ ସବୁଥିରୁ ବାହାରେ । ଥରେ ନୁହେଁ ବହୁତ ଥର ଠୋକର ଖାଇ ମଧ୍ୟ ମୋ ମନ ଉପରେ ତାହା କିଛି ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ସୃଷ୍ଟି କରିନାହିଁ । ସେହି ଆଗପରି ମୁଁ ରହୁଛି । ଆଉ ମୋର ମଧ୍ୟ ଅଭିମାନ ନାହିଁ । କାହା ଉପରେ ବା ଅଭିମାନ କରିବ ? ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଏଥିପାଇଁ ମୋ ଚରିତ୍ର ଉପରେ ଆକ୍ଷେପ କରୁଥିବେ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ନାଚାର—ମୁଁ ଯେପରି ଅନୁଭବ କରୁଛି ଦରିଆ କୂଳରେ ଯାଉ ଯାଉ ହଠାତ୍ ଯେପରି ମୁଁ ମଝି ଦରିଆକୁ ଟାଣି ହୋଇ ଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏହା ପଛରେ ଅଛି ଜଣଙ୍କର ଆକର୍ଷଣ । ଯାହାର ଆଦର୍ଶରେ ମୁଁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇଛି, ଯାହାଙ୍କ ମୋତେ ପ୍ରଭାବିତ କରି ପାରିଛି । ମୋର ମନକୁ ମୁଁ ନିଜେ ଆୟତ୍ତରେ ରଖି ପାରି ନାହିଁ । ମନ ମୋର ବଡ଼ ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।

ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ସେ ବୋଝ ମୁଁ ନିଜେ ମୁଣ୍ଡେଇବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ବହୁତ ଥର ମୁଁ ଭାବିଛି, ଆତ୍ମାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛି । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ସମାଧାନରେ ପହଞ୍ଚି ପାରି ନାହିଁ । ମୋର ତ୍ରୁଟି ରହିଲା କେଉଁଠି ? ? ? ପୂଜାରିଣୀର ପୂଜା ଦେବତାଙ୍କ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ହେଲା କାହିଁ ? ମୁଁ ଜାଣେନା ମୁଁ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବି କି ନାହିଁ ? ଆଉ ସେଥିପାଇଁ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ମୁଁ ମୋର ଜୀବନକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ କେବେହେଲେ ପଛେଇବି

ନାହିଁ । କେବଳ ଭବିଷ୍ୟତର ଆଶାକୁ ପାଥେୟ କରି ମୁଁ ଏତେ ଦୂର ପାଖେଇ ଆସିଛି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ମୋ ମନର ସାଇତା କେତେ ଫୁଲ ବିନୋଦ ଦତନ ଦେବତାର ପୂଜାରେ ଲାଗିବ । ସେତେବେଳେ ହସି ଉଠିବ ମୋର ଜୀବନ—ମୁଁ ଜାଣି ନାହିଁ କି ଭାବି ନାହିଁ, ଏହାର ଭବିଷ୍ୟତ ରୂପରେଖ କଣ ହେବ ।

ମୁଁ ଜାଣିନାହିଁ ଆପଣଙ୍କର ଧାରଣା ମୋ ପ୍ରତି କଣ ହେବ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ମୋର ମନର କଥା ଲେଖିଛି । ବହୁତ ଦିନ ଧରି ଚେଷ୍ଟାକରି ଯେତେବେଳେ ମୋ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଉଠିଥିବା ଝଡ଼ର ଅବସାନ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଲେଖି ବସିଲି, କିନ୍ତୁ ମୋ ପରି ନାରୀର ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥା ସେଥିରେ ନ ଲେଖି ରହି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଆଶାକରେ ମୋର ଚପଳତାକୁ କ୍ଷମା ଦେବେ ।

ଆପଣଙ୍କର
ସ୍ନେହର
ନମିତା

ଏକା ନିଶ୍ୱାସରେ ବିନୋଦ ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ଶେଷ କରି-ଦେଲା । ଚିଠିଟିର ପ୍ରତି ଧାଡ଼ିରେ ନମିତା ତାର ମନର କଥାକୁ ରୂପରେଖ ଦେଇଛି—ବିନୋଦ ଭାବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । କାହିଁକି ନମିତାର ଏ ବିରହ ? କଲେଜ ଜୀବନରେ ନମିତା ଚାହିଁ ଥିଲା ତାର ସାନିଧ୍ୟ—କିନ୍ତୁ ସେ ତାକୁ କରିଛଡ଼ା-ଦେଇ ଆସିଛି । ତାର ମନରେ ଆଘାତ ଦେଇଛି । କଲେଜ ଛାଡ଼ିଲା ଦିନଠାରୁ ସେ ଝଡ଼ର ଅବସାନ ହୋଇ ସାରିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ନମିତାର ଚିଠି ମନରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ।

ସେ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ବିବାହ କରିଛି—ସୁଖରେ ଘରସଂସାର କରିଛି । ନମିତାକୁ ସେ ମନରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ନାହିଁ—କିନ୍ତୁ ନମିତା ଅଜ ତାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ । ବିବାହ ବେଳେ ନମିତା ପାଖକୁ ସେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ବି ଦେଇ ନାହିଁ । ଅଜ୍ଞ ନମିତାର ଚିଠି ବିନୋଦ ମନରେ ଜୋରରେ ଅଘାତ କଲା । ସେ ଭାବି ଠିକ୍ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ, କଣ ସେ ଉତ୍ତର ଦେବ—ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ତାକୁ ପ୍ରହେଳିକା ମଧ୍ୟରେ ରଖି ଅସିଛି—ଗୋଟିଏ ତରୁଣୀ ଜୀବନକୁ ନଷ୍ଟ କରିବାରେ କଣ ଅଧିକାର ଅଛି ତା'ର ?

ଯେତେବେଳେ ବିନୋଦ ଗଭୀର ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ, ସେତେବେଳେ ସ୍ତ୍ରୀ ଘର ଭିତରକୁ ଅସିଲା ।

ବିନୋଦ ଅଖିରେ ଲୁହ ଜକେଇ ଅସୁଥିଲା—ସେ ମନ ମଧ୍ୟରେ ଭାବୁଥିଲା ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ନମିତା । ଜଣେ ସ୍ୱାମୀ ସୁହାଗିନୀ ହୋଇ ହସି ଉଠୁଛି କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟଜଣେ ବିରହ ଗୃପାରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ୁଛି ।

ସାତ

ଯା ପ୍ରଭା ! ତୁ ଟିକିଏ ଶୋଇପଡ଼ । ରାତି ବେଶୀ ହେଲାଣି, ଦେହ ଖରାପ ହେବ ।

ପ୍ରଭା ସୁରମାର ବିଛଣାରେ ବସିଥାଏ । ଦୁଇଦିନ ହେଲା ସୁରମାଙ୍କର ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ । ଦେହରେ ତାତି ଜରବର ବଢୁଛି ।

ରୋଗ ଶଯ୍ୟାରେ ଥାଇ ମଧ୍ୟ ସୁରମା ସମସ୍ତିଙ୍କର ଖବର ବୁଝନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ବିଛଣାରୁ ଉଠି କାମ କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ, ପ୍ରଭା ବାରଣ କରି କହେ ।

ଅପା ! ଦେହଟେ ଜର, ଉଠି ଆସିଲ କାହିଁକି ?

ସୁରମା କିନ୍ତୁ ବୁଝନ୍ତି ନାହିଁ । ପ୍ରଭା ତାଙ୍କର ଆଗରେ ପିଲାଟା—ସେ କାମ କରିବ । ଦେହ ସହେ ନାହିଁ ତାଙ୍କର । ବର୍ତ୍ତମାନ ହସ ଖୁସିରେ ସମ୍ପୁ କଟିବାର ବୟସ ତାର ।

ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ କିଛି କରେଇ ଦିଏ ନାହିଁ । ହାତ ଧରି ବିଛଣାକୁ ନେଇ ଶୋଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରେ । ଔଷଧ ମଧ୍ୟ ଖୁଆଇ ଦିଏ ।

ସୁରମା କିନ୍ତୁ—ତିତା ଲାଗୁଛି ବୋଲି ଥୁ ଥୁ କରି ଛାଡ଼ି ପକାଉଥିଲେ, ପ୍ରଭା ଅଭଟିଲା ପରି କହେ, ଏ କଣ କରୁଛ ଅପା ! ଔଷଧ ନଖାଇଲେ ଦେହ ଭଲ ହେବ କିପରି ? ତୁମ ପାଇଁ ଯେ ସମସ୍ତ ଅଚଳ ।

ରାଗି ନୟନ ପକାଇ ପୁଣି ଔଷଧ ଖୋଇ ଦିଏ ପ୍ରଭା, ସମୟେ ସମୟେ ଭାଇଙ୍କୁ କହି ଦେବ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଧମକ ଦିଏ ସୁରମାକୁ ।

ସେ ଶୁଣି ଖାଲି ହସନ୍ତି । ବେଳେ ବେଳେ ସୁରମା ଶୋଇଲା ଅବସ୍ଥାରେ ହଠାତ୍ ଉଠି ପଡ଼ି ପଚାରନ୍ତି 'ବିନୋଦ' କଥା—ପ୍ରଭା ଚୁପ ପଡ଼େ ।

ଚାରି ଦିନ ହେଲା ବିନୋଦ ଯାଇଛି କଟକ-ଫେରି ନାହିଁ; ଚାକିରି ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇଁ କେତେ ଅଫିସ ସେ ଦୌଡ଼ୁଛି, କିନ୍ତୁ ସବୁ ଠାରୁ ନିରାଶ ହୋଇ ସେ ଫେରୁଛି ।

ଘରର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥା ଦିନକୁ ଦିନ ଖରାପ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ଯେଉଁ ସାମାନ୍ୟ ପିତୃଅର୍ଜିତ ଜମି ଚାରମାଣ ଥିଲା ବିନୋଦର ପଢ଼ା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ତାରୁ ଅଧେକ ବିକି ସରିଛି । ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଶା ଭରସା ଥିଲା ବିନୋଦ ଉପରେ, ବି. ଏ ପାଶ ପରେ ଚାକିରି କଲେ ଘରର ଅବସ୍ଥା ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ହେବ । ଅତୀତର ଦୁଃଖଭରା ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ ଅପସରି ଯିବ । ସୁଖ ସ୍ୱାଚ୍ଛନ୍ଦ୍ୟରେ ଜୀବନ ହେବ ସରସ, ସୁନ୍ଦର କିନ୍ତୁ ପଛରେ ଜାଣିଲୁ ଏ ସବୁ ପରି କଳ୍ପନା । ବିନୋଦ ପରି ଡିଗ୍ରୀ ପାଇଥିବା ଯୁବକ ପକ୍ଷରେ ଚାକିରି ପାଇବା ଆଜି ଦୁଷ୍କର ହୋଇ ଉଠିଛି । ବେକାର ସମସ୍ୟା ବଢ଼ିଛି ଦିନକୁ ଦିନ ।

ସୁରମା ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ବିନୋଦ ପାଇଁ । ବିନୋଦଙ୍କୁ ସେ ଅଦର ଯତ୍ନରେ ବଢ଼ାଇ ଆଣିଛନ୍ତି । ତାର ଏ ବୟସରେ ସୁଖକୁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ସେ ଦିନ ରାତି ଘୁରି ବୁଲୁଛି ଚାକିରି ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇଁ । ଏହି କେତେ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ସେ ବହୁତ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଲାଣି । ଅନେଇ ହେଉ ନାହିଁ ତାକୁ, ସୁରମା ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛନ୍ତି । ସମୟେ ସମୟେ ବିନୋଦକୁ କହନ୍ତି ଥାଉ ବିନୋଦ, ଆଉ ଏତେ ଅଡ଼େ ଯାଅନା, ଚାକିରି ଯେବେ ହେଲେ ହେବ ।

ସେ ଦିନ କିନ୍ତୁ ସୁରମା ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲେ ବିନୋଦ ପାଇଁ । ଚାରିଦିନ ହେଲା ସେ ଯାଇଛି । କିଛି ଖବର ସେ ପାଇ ନାହାନ୍ତି । ବିନୋଦ ବାହାରେ ଏତେଦିନ କେବେ-ହେଲେ ରହେ ନାହିଁ । ମନଟା ଗୋଳେଇ ହେଉଥାଏ ।

ପ୍ରଭା ନିରବରେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଏ । ସ୍ୱାମୀର ଦୁଃଖରେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େ । ବିଚ୍ଛେଦର ବିରହ ଅସହ୍ୟ ଉଠେ—ଜୀବନର ସରସତା ମଉଳି ଯାଏ । ମନର କଥା କାହାକୁ କହି ହୁଏନାହିଁ—ମନ ପୋଡ଼ି ଗଲେ କିଏ ଜାଣିବ ।

ସୁରମା ସବୁ ଲକ୍ଷ କରନ୍ତି—କିନ୍ତୁ କିଛି କହି ପାରନ୍ତିନି । ବାହାରୁ କାହାର ଡାକ ଶୁଭିଲା—ବିନୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା ଦାଣ୍ଡକୁ । ଫେରିଆସି କହିଲା କିଶୋରଭାଇ ଅସିଛନ୍ତି । ପ୍ରଭା ଚାଲିଗଲା ଅର ଘରକୁ ଅଡ଼ ହୋଇ ।

ସେହି ଗାଁ ଜମିଦାର ବସନ୍ତ ବାବୁଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ପୁଅ କିଶୋର—ଅଗ ପଛକୁ ଅଉ କେହି ନାହିଁ । ବିଶାଳ

ସମ୍ପତ୍ତିର ଏକମାତ୍ର ଅଧିକାରୀ । କିଶୋର ବିନୋଦ ଠାରୁ ଏକବର୍ଷ ଛୋଟ ବୟସରେ କମ୍ ।

ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଗାଁ ସ୍କୁଲରେ ମାଇନର ପଢୁଥିଲେ । ତା ପରେ ବିନୋଦ ଗାଁ ପଢା ସାରି ଯେତେବେଳେ କଟକ-ମାଟ୍ରିକ ପଢ଼ିବାକୁ ଗଲା, କିଶୋର ତାର ଦୁଇବର୍ଷ ପରେ କଟକରେ ପଢିବାକୁ ଗଲା । ଦୁହେଁ ଗୋଟିଏ ହଷ୍ଟେଲରେ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ଥାନ୍ତି । ଅଭାବ ଅସୁବିଧାରେ ବିନୋଦକୁ ଚଳାଇ ନିଏ କିଶୋର । ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଗାଢ଼ ସ୍ନେହ । ବିନୋଦ ମାଟ୍ରିକ ପାଶ କରି କଲେଜ ଗଲା କିନ୍ତୁ କିଶୋର ପାଞ୍ଚଥର ପରେ ମଧ୍ୟ ମାଟ୍ରିକ ଖଣ୍ଡିକ ଡେଇଁ ପାରିଲା ନାହିଁ । ବସନ୍ତ-ବାବୁ ସେହି ଦିନରୁ ତାର ପଢା ବନ୍ଦ କଲେ । କିଶୋର ଗାଁରେ ରହି ବ୍ୟବସାୟ କରେ । ଘରେ ଅଗଣନ ସମ୍ପତ୍ତି—ଅସୁବିଧାର ସାଙ୍ଗସାଥି ମେଳରେ ଦିନ କାଟେ ।

ବସନ୍ତବାବୁ ସମୟେ ସମୟେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ଅଯଥା ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ କିଶୋର ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ମନକୁ ବୁଝାନ୍ତି ହଁ, ବେକରେ ଯୁଆଳି ପଡ଼ିଲେ ବଳଦ ଠିକ୍ ହୋଇ ଯିବ । କିନ୍ତୁ କିଶୋର ଜିଦ୍, ସେ ବିବାହ କରିବ ନାହିଁ ।

ବସନ୍ତବାବୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହନ୍ତି ହଁ ପିଲାଟା ଅଳ୍ପ କିଛି ଦିନ ଗଲେ ବଳଦ ବୁଝି ଯିବ ଯେ ।

ବିନୋଦ ଗାଁରେ ଥିଲେ ସବୁ ବେଳେ କିଶୋର ପାଖରେ ବିନୋଦ ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ଭାବରେ ଗାଁରେ ତାର ସମ୍ମାନ ଥାଏ ।

କିଶୋର ସହିତ ତାର ମିଳାମିଶା, କିନ୍ତୁ କେହି ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ସେ ବଡ଼ଲୋକର ପୁଅ, ହେଲେ ବି ତାର ଗରିବଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା ନାହିଁ । ମନ ମଧ୍ୟରେ ବଡ଼ଲୋକର ଅଭିଜାତ୍ୟ ମୂଳ୍ୟ ଚେଙ୍କ ଆଏ । କାହାକୁ ସେ ଖାତିର କରେ ନାହିଁ । କିଶୋର କିନ୍ତୁ ବିନୋଦକୁ ସେ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖେ ନାହିଁ । ଦୁହେଁ ପିଲା ଦିନର ସାଙ୍ଗ, ମନ ଖୋଲା କଥା ହସ, ସୁରମା କିଶୋରକୁ ଭଲପାନ୍ତି । ବିନୋଦ ସହିତ ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଏ । ତାକୁ ଅସିବାର ଦେଖି ସେ ପଚାରିଲେ କିରେ ପୁଅ ! ଆଜି କାଲିତ ଦେଖାନାହିଁ । ବିନୋଦତ କଟକ ଯାଇଛି, ଆଜକୁ ଚାରି ଦିନ ହେବ କିଛି ଖବର ନାହିଁ ।

'କିଶୋର ଶଠି ଖଣ୍ଡେ ପଟକେଟରୁ ବାହାର କରି ସୁରମାଙ୍କ ହାତକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଇ କହିଲା, ମୁଁ କାଲି କଟକରୁ ଅସିଲି । ବିନୁ ଭାଇଙ୍କ ସହିତ ଦେଖା ହୋଇଥିଲା । ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ସେ ଚିଠିଟା ଖଣ୍ଡେ ପାଇଛନ୍ତି । ସେ କାଲି ଅସିବେ ।

ଅଡୁଆଳରୁ ପ୍ରଭା ଶୁଣୁଥିଲା ସବୁ । ମନ ମଧ୍ୟରେ ତାଂର ଅନନ୍ଦର ଜୁଆର । କିଶୋରର ଦୃଷ୍ଟି ପଡିଗଲା ପ୍ରଭା ଉପରେ । ବିନୋଦ ବିବାହ ପରେ ସେ ତା ସଙ୍ଗରେ ବହୁତ ଥର ଏଠାକୁ ଅସିଛି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭାକୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ସେ ପାଇ ନାହିଁ । ପ୍ରଭା ତାକୁ ଅଡ଼ ହୁଏ, ଲୁଚେ । କିନ୍ତୁ ଅଜି ସେ ଦେଖି ପାରିଛି । ପ୍ରଭା ଅସାମାନ୍ୟା ସୁନ୍ଦରୀ, କଳ୍ପନା କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଗାଁରେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରଭାର ରୁପର ପ୍ରଶଂସା କରନ୍ତି । କିଶୋର ମନ ମଧ୍ୟରେ ଦେଇଁ ଉଠିଲା ସଇତାନର ଭାବ । ପ୍ରଭାର ରୁପ ଯୌବନର ଆକର୍ଷଣ ।

ସୁରମାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି କଟାଇ ଫେରିଗଲେ ସେ ଦିନ ।

ବିନୋଦ ଶୁଭ୍ରକଣି ପାଇଛନ୍ତି । ସୁରମାଙ୍କର ଆଜି ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ । ରୋଗଶଯ୍ୟାରୁ ଉଠି ସେ ଦୌଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ ଶାଶୁଙ୍କୁ ଖବର ଦେବାକୁ । ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଯେତେବେଳେ ଏ ଖବରରେ ଆନନ୍ଦରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠୁଥାନ୍ତି—ସ୍ୱାମୀ କ୍ରନ୍ଦନରେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଉଥାଏ, ବିନୋଦର ଫେରିବା ପଥକୁ ଚାହିଁ ।

ଆଠ

ପୁନେଇ ପକ୍ଷ । ଆକାଶରେ ଅଷ୍ଟମୀ ଚନ୍ଦ୍ର ହସି ଉଠୁଥାଏ । ଶିମିଳି ତୁଳା ପବନରେ ଖେଳିଲା ପରି ଆକାଶରେ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ଆ ଧୋବଲିଆ ବଉଦମାଳା ଭାସି ବୁଲୁଥାନ୍ତି । ବାଡ଼ିପାଖ ହେନା ଗଛରୁ ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ମନମତାଣିଆ ବାସନା । ଗବାକ୍ଷ ଦେଇ ଚନ୍ଦ୍ର କିରଣ ଘର ଭିତରେ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇ ପଡୁଥାଏ । ପ୍ରଭା ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ ଜିନିଷ ସଜାଡି ରଖୁଥାଏ ବିନୋଦ ପାଇଁ । ରାତି ପାହିଲେ ବିନୋଦ କଟକ ଯିବ । କୌଣସିଟା ଯେପରି ଭୁଲରେ ରହି ନ ଯାଏ, ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଭା ନିଜେ ସଜାଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ମନରେ ସରସତା ମଉଳି ଯାଇଥାଏ । ଯାହାଙ୍କୁ ଦିନେ ନ ଦେଖିଲେ ସେ ପାଗଳୀ ପରି ହୋଇଯାଏ । ତାଙ୍କୁ ଅଙ୍ଗ ଛାଡ଼ି ରହିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥାଏ, ସେତେ-ବେଳେ ତାର ଅଲକ୍ଷରେ ଦୁଃଖ ମାଡ଼ି ଆସେ ସେ ଜାଣି ପାରେନା । ଗୃହଅଙ୍ଗେ ଅନ୍ଧାର ଛାଇ ହୋଇଯାଏ । ପ୍ରଭା ଚାହିଁଥିଲା ବିନୋଦଙ୍କୁ ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ । ବିବାହ ପରେ ପ୍ରଭା ହୋଇଥିଲା ବିନୋଦର ପ୍ରେମର ପୂଜାରିଣୀ । ହୃଦୟର ଦେବତା ପାଖରେ ସେ ନିବେଦିତା । ଦେହ, ମନ, ଯୌବନ ସବୁ କିଛି ସେ ଉତ୍ସର୍ଗ

କରିଛନ୍ତି ପ୍ରେମର ଦେବତାର ଚରଣ ତଳେ । ସେ ଗୃହିଁ ଥିଲା ବିନୋଦର ତାର । ସବୁଦିନେ ତାରି ପାଖରେ ବହିବ । ବିନୋଦର ଅଂଗନରେ ସେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠିବ । ଭୁଲିଯିବ ସବୁ କିଛି । କିନ୍ତୁ ବିଚ୍ଛେଦର ବିରହ ତା ପାଖରେ ଅସହ୍ୟ । ପ୍ରେମର ତାଜମହଲ ହଠାତ୍ ଭୁଷୁଡ଼ି ପଡ଼ିଛି । କାଲିଠାରୁ ବିନୋଦ ରହିବ ତା'ଠାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ । ପିଞ୍ଜରା ବନ୍ଦ ପକ୍ଷୀଟି ପରି ସେ ଛଟପଟ ହେବ ।

ବିନୋଦ ପଛରେ ଅଛି ବିରାଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ପରିବାର ଚଳାଇବାର ଦାୟିତ୍ୱ । ମନକୁ ବୁଝେଇ ଥିଲା ପ୍ରଭା । ବିନୋଦ ଚାଲିଗଲେ ବି ସେ ତାର ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ ବିନୋଦର ଯେଉଁ ଚିତ୍ର ସେ ଅଙ୍କି ରଖିଛି, ତାକୁ କେହି ଲିଭାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ସେ ଦିନ ବିନୋଦର ସୁଟକେଶ୍‌ଟି ସଜାଡୁ ସଜାଡୁ ପ୍ରଭା ପାଇଥିଲା ଫଟୋଟିଏ ବହି ଭିତରୁ । ବିନୋଦ ଓ କିଶୋର ଗୋଟିଏ ଫଟୋରେ, ନିରେଖେଇ ପ୍ରଭା ଦେଖୁଥିଲା ଫଟୋଟି । ବିନୋଦ ଯେ କେତେବେଳେ ଆସିଛି ସେ ଜାଣି ପାରି ନାହିଁ । ବିନୋଦକୁ ଦେଖି ପ୍ରଭା ରଖିଦେଲା ଫଟୋଟି ।

ସେ ଦିନ ବିନୋଦ କିଶୋରର ପରିଚୟ ଦେଇଥିଲା ପ୍ରଭା ପାଖରେ, ଦୁହେଁ ଥିଲେ ଛାତ୍ର ଜୀବନର ବନ୍ଧୁ । ସେ ଅଭାବରେ ଥିଲା ବେଳେ କିଶୋର କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି ସବୁ କହି କିଶୋରର ଚରିତ୍ରର ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲା ବିନୋଦ ।

ପ୍ରଭାର ଫଟୋଟିଏ ମାଗିରଖିଥିଲା ବିନୋଦ । ବିଦେଶର ନିସଙ୍ଗ ଜୀବନରେ ପ୍ରଭାର ଫଟୋଟି ହେବ ତାର ସାଥି, କର୍ମମୟ

ଜୀବନରେ ଟିକିଏ ଅବସର ପାଇଲେ ପ୍ରଭାର ଫଟୋଟି ସେ ଦେଖି ଜୀବନରେ ଶାନ୍ତି ପାଇବ ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ସେ ଦିନ ଅଟ୍ଟାରେ କହିଥିଲା, ସହରର ସୁନ୍ଦରୀ ତରୁଣୀ ମାନଙ୍କର ଜୀବନ୍ତ ଛବି ପାଖରେ ଏ କାଗଜର ଫଟୋଟି ନିସ୍ପ୍ରଭ, ମଳିନ ଦେଖାଯିବ ।

ବିନୋଦ ଯୁକ୍ତି ଦେଖାଇ କହିଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ! ତୁମର ଏ ସାମାନ୍ୟ କାଗଜ, ଫଟୋଟିରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଭା ବିକଶିତ ହୋଇ ଉଠୁଛି ତା ପାଖରେ ସହରର ତରୁଣୀଙ୍କର ଜୀବନ୍ତ ଛବି ଅତ୍ୟନ୍ତ ମଳିନ ଦେଖାଯିବ । ତୁମେ ଯେ ପ୍ରଭାମୟୀ ।

ନିଜର ପ୍ରଶଂସାରେ ପ୍ରଭା ସେ ଦିନ ଅସ୍ୱସ୍ତି ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ବିଚ୍ଛେଦର ବିରହରେ ଦିନ ଗୁଡ଼ିକ କିପରି କାଟିବ ସେ କଥା ଭାବିଲେ ତାର ଅନ୍ତରାତ୍ମା କାନ୍ଦି ଉଠୁଥିଲା । ମନ ଭିତରେ କୋହ ଅଟୁଥିଲା ତୁହାକୁ ତୁହା, ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । ଆଖିର ଲୁହକୁ ସେ ରୋକି ପାରୁ ନଥିଲା ।

ବିନୋଦ ଟାଣିଆଣି ଥିଲା ପ୍ରଭାକୁ ନିଜ କୋଳକୁ । ପ୍ରୀତ ଆଲିଙ୍ଗନରେ ପ୍ରଭା ହଜାଇ ଦେଇଥିଲା ନିଜକୁ ।

ରାତିର ଶେଷ ପ୍ରହର, ପାହାନ୍ତିଆ ତାରାଟା ଜୁଳୁ ଜୁଳୁ ହୋଇ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ। ସୁରମା ଉଠି ଚୁଲି ଲଗେଇ ପିଠା ତିଆରି କରିବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି । ବିନୋଦ ଘରୁ ଯିବ ବିଦେଶ । ପୁଅ ବିଦେଶ ଗଲେ ଅଣ ଉଦିଆ ଚକୁଳି ପିଠା ଖାଇବାକୁ ଦିଅନ୍ତି । ପିଠା ନେଇଠାଇଲା ପରି ପୁଅ ଘରକୁ ଫେରିବ, ଗାଁର କଥା ଏ । ବିଜୁକୁ ନେଇ ସୁରମା କଳସ ବସାଇବା ପାଇଁ ଦୁବ, ବରକୋଳି ପତ୍ର ଯୋଗାଡ଼ କରି ରଖିଥାନ୍ତି । ଶାଶୂ କେତେବେଳୁ ଉଠି ଠାକୁର ଘର କାମରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି, ପ୍ରଭା ଶୋଇଛି । ସୁରମା ଡାକି ନାହାନ୍ତି । ଶୋଇଥାଉ, ଖଟି ଖଟି ଏ କେତେଦି-ନରେ କ୍ଲାନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।

ବିଜୁର ଡ଼ାକରେ ପ୍ରଭାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ! ତରତର ହୋଇ ଉଠି ଦେଖିଲା ବେଳକୁ ସମସ୍ତେ ତା ଆଗରୁ ଉଠି କାମରେ ଲାଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ସରମରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା । ସୁରମାଙ୍କୁ ଚୁଲି ପାଖରେ ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ିଲା ପ୍ରଭା । ଦେହ ଭଲ ହେବାର ପନ୍ଦର ଦିନ ହୋଇନାହିଁ, ସକାଳୁ ଉଠିକାମରେ ଲାଗିଛନ୍ତି ।

ରୁଷିଲା ଗଳାରେ ପ୍ରଭା କହିଲା ।

ଅପା ! ତୁମ ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ । ସେଥିରେ ପାହାନ୍ତା ପହରୁ ଉଠି କାମରେ ଲାଗିଛ !

ପ୍ରଭା ଚୁଲି ପାଖକୁ ଗଲାବେଳକୁ ସୁରମା ବାଧାଦେଇ କହିଲେ ତୁ ଯା ବିନୋଦକୁ ଉଠେଇ ଦେ । ସେ ଯିବ, ଗାଡ଼ି ଅସିଯିବ ବର୍ତ୍ତିମାନ ।

ବିନୋଦ ଶୋଇଛି, ପାହାନ୍ତିଆ ପହର ଶୀତଳ ପବନରେ ଘମାଘୋଟିଆ ନିଦ ଲାଗି ଯାଇଛି, ପ୍ରଭା ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ ଦେଖୁଛି-ଡାକିବାକୁ ମନ ତାର କରୁ ନାହିଁ-ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ହାତ ବୁଲେଇ ବିନୋଦର ବିକ୍ଷିପ୍ତ କେଶ ଗୁଚ୍ଛ ସଜାଡ଼ୁଥାଏ ପ୍ରଭା-ବିନୋଦର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା । ପ୍ରଭା କହିଲା ଉଠ। ଅପା, ଡାକୁଛନ୍ତି । ଯିବ ପରା ବର୍ତ୍ତମାନ ।

ବିନୋଦ ଧଡ଼ ମଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ବସିଲା-ମନେ ନାହିଁ ତାର- ଆଜି ଯିବାର କଥା । ପ୍ରଭାକୁ ଛାଡ଼ି ଯିବାକୁ ହେବ ।

ପ୍ରଭା ଘରର ଗୋଟିଏ କୋଣରେ ପଟେଇରେ ଅଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁଥାଏ । ବିନୋଦକୁ କେତେ ଗଣି ନିଃଶ୍ୱାସ ପକେଇ କହିଲା ନାଦୃମିତ ଶଟେ ଦେବାକୁ—ଦେହ ପ୍ରତି ଯତ୍ନ ନେବ ବିଦେଶରେ ଛାତି ରଖି ଚଳିବ, କେତେ କଥା କହୁଛି ପ୍ରଭା ସ୍ୱାମୀକୁ,

ପ୍ରଭାକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ ବିନୋଦ ତାର ଅଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଉଥାଏ ।

ବିନୋଦ ଘରୁ ବିଦା ହେଲା ବେଳେ ନିଜେ ସୁରମା ହାତରେ ଖୁଆଇ ଦେଇଛନ୍ତି, ପାଟିରେ ମହାପ୍ରସାଦ ଦେଇଛନ୍ତି-ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ <u>ପ୍ରଣାମ</u> କରି ବିନୋଦ ବିଦାୟ ନେଇ ଆସିଲା । ପ୍ରଭା କବାଟ ଆଡ଼ୁଆଳରେ ସ୍ୱାମୀର ଯିବା ବାଟକୁ ଅନାଇ ଅଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଉଥାଏ—ବଳଦଗାଡ଼ି ହିଁ ମେଇ ହିଁ ମେଇ ହୋଇ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା ସଡ଼କ ଉପରେ—ଘର ପାଖରୁ ଷ୍ଟେସନ ଦଶ ମାଇଲ ଦୂର, ଗାଡ଼ି ଦୃଷ୍ଟି କୋଣରୁ ଲିଭିଲା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତେ ବାହାରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାନ୍ତି—କାହାର ମନରେ ସରାଗ ନାହିଁ-

ଗାଡ଼ି କେତେ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଗଲଣି କେବଳ ଦୂରରୁ ବଳଦ ବେକରେ ବାଜୁଥିବା ଘଣ୍ଟିର ଶବ୍ଦ ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ।

—ଅନ—

ବିନୋଦ ଘରୁ ଯିବାର ମାସକରୁ ବେଶୀ ହେଲାଣି—ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ନାହିଁ—ଘର୍ ଗଲାବେଳେ ସୁରମା କେତେଥର କହିଥିଲେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ଦେବାକୁ—ଅନେଇଁ ଅନେଇଁ ଆଖିରୁ ପାଣି ମଲାଣି ଚିଠି ନାହିଁ—ସୁବୋଧ ପ୍ରତିଦିନ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାନ୍ତି କାଳେ ଚିଠି ଆସିଥିବ କିନ୍ତୁ ନିରାଶରେ ଫେରନ୍ତି—ସୁବୋଧ ବୋଉ କେତେଥର ବଡ଼ବୋହୂ ଡାକି ପଚାରନ୍ତି ବିନୋଦ କଥା—କିନ୍ତୁ ସୁରମା ଚୁପ୍ ପଡ଼ନ୍ତି—ମା,ର ମନ ପୁଅ ପାଇଁ ଅଇଟି ପାଇଟି ହୁଏ—ଗାଁରୁ କିଏ କଟକ ଗଲେ, ଆଇଲେ ସୁବୋଧ ଦୌଡ଼ିଯାନ୍ତି ଖବର ପାଇଁ ମନେ, ମନେ ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ବିନୋଦ ଉପରେ—ଏତେ ବଡ ପିଲା ହେଲାଣି ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ—ଅଭ ପ୍ରଭା—ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ନ୍ତି ଦିନକୁ ଦିନ ।

ସେ ଦିନ ବେଳ ରଉ ବଡ ହେଉଥାଏ—ଅସ୍ତଗାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟର ସୁନେଲି କିରଣ ଗହଳିଆ ଗଛ ପତର ଦେଇ ବଗିଚାର ଚାର ଅଡ଼େ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇ ପଡୁଥାଏ—ପାଖ ପୋଖରୀରେ ଧୋବଲିଆ କଇଁଫୁଲ ଗୁଡିକ ଦବମୁକୁଳିତ ଅବସ୍ଥାରେ ମୃଦୁ

ହଲାଇ ତାହାର ଅବାହାନ ଗୀତ ଗାଉଥାନ୍ତି—ହଳଦିଆ ଜହ୍ନିଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ଲତା ଗହଳିଆ ଫାଙ୍କରେ ଅନ୍ତୁର ଲୋଭନୀୟ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ ।

ପ୍ରଭା, କିନ୍ତୁ ଏ ଅପରୂପ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ନିଜକୁ ଭୁଲାଇ ପାରି ନଥିଲା—ବିଗତ ଦିନର ସ୍ମୃତି ଗୁଡ଼ିକ ତା ମନରେ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଅଧିକାର କରି ବସୁଥିଲା—ଏହିଠାରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହିତ କେତେ ମଧୁର ସନ୍ଧ୍ୟା ବିତିଛି—କେତେ ମନରଖା କଥା ଶୁଣିଛି—ପ୍ରେମର ଦୋହାଇ ଦେଇ ଯେଉଁ ଶପଥରେ ଦୁହେଁ ବାନ୍ଧି ହୋଇଥିଲେ, ସେ ସବୁ ତାହାହେଲେ କଣ ପ୍ରହସନ ଥିଲା ।

ପାଖରେ ଥିଲା ବେଳେ ମନରଖା କଥା କହି ପୁରୁଷ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ନିଜର କରି ନିଏ । କିନ୍ତୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଗଲେ ସେ ସବୁ ବିସ୍ମୃତି ଗର୍ଭରେ ଲୋପ ପାଇଯାଏ । ପଛ କଥା ଆଉ ମନେ ପଡ଼େନା । କିନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଜୀବନଟା ହନ୍ତ ସନ୍ତ ହୁଏ, ମନଉପରେ ଅଯଥା ଅଭିମାନ ଆସେ—

ବିନୋଦର କଥା ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଭାର ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ମନେ ପଡ଼ୁଛି, ଘରୁ ଗଲାବେଳେ ସେ କେତେ ଅନୁନୟ କରି କହିଥିଲା ପହଞ୍ଚି ଚିଠି ଦେବାକୁ, କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ ଭୁଲି ଯାଇଛି। ମନରେ ଚମକି ଉଠେ, ବିନୋଦ ତାକୁ ଭୁଲିଯିବ ନାହିଁ ତ ?

ନିଜ ଘରୁ ଦୌଡ଼ି ଆସି ପ୍ରଭାର ହାତ ଧରି ଟାଣି ନେଲା ଘର ଭିତରକୁ । ଅପା ଡାକୁଛନ୍ତି, କିଶୋର ବସିଥାଏ ବାହାର ଝଙ୍କାରେ, ସୁରମାଙ୍କ ସହିତ ସେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥାଏ,

କିଶୋରକୁ ଦେଖି ପ୍ରଭା କୁଅର ପାଖରେ ଅଟକି 'ରହିଲା, କିଶୋରକୁ ସେ ଅଡ଼ ହୁଏ, ପ୍ରଭାର ଉପସ୍ଥିତି କିଶୋର ଅନୁଭବ କରି ପାରି ଅଟ୍ଟାଳିଆ ସ୍ୱରରେ କହିଲା, ସାନ ନୂଆବୋଉ ! ବିନୋଦ ଭାଇ କହିଲେ ଏ ଚିଠିଟି ଦେଇଛନ୍ତି ତୁମ ପାଖକୁ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ହେଉଛି ବର୍ତ୍ତମାନ ଏହାର ଅଧିକାରୀ, ତୁମକୁ ମୋ ଠାରୁ ଏ ଚିଠି ନେବାକୁ ହେବ ।

ସୁରମା ଏ କଥାରେ ହସି ଉଠିଲେ—କିଶୋରକୁ ସେ ଯେତିକି ସ୍ନେହ କରନ୍ତି ସେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଦ୍ୱିଗୁଣ ଭକ୍ତି କରେ । ଗୁରୁଜନ ବୋଲି ସମ୍ମାନ ଦେଖାଏ । କିଶୋର ବିନୋଦର ସାଙ୍ଗ— ବହୁତ ଥର ସେ ଆସିଛି ଏ ଘରକୁ ।

ସୁରମା କହିଲେ ପ୍ରଭା ! କିଶୋର ବିନୋଦର ସାନଭାଇ ପରି, ତାକୁ ଗୋଟିଏ ଲାଜ କଣ ?

କିଶୋର ଅଭିମାନିଆ ସ୍ୱରରେ କହିଲା ହଁ ନୂଆବୋଉ ! ବିନୋଦ ଭାଇଙ୍କର ବିବାହ ପରେ ଠାରୁ ସାନ ନୂଆବୋଉ ମୋତେ ଅଡ଼ ହୁଅନ୍ତି, କଥା କହନ୍ତି ନାହିଁ ।

କିଶୋର ମନର ଅଭିସନ୍ଧି କଣ ଅଛି କିଏ କିପରି ଜାଣିବ ? ସେ ଚାହେଁ ପ୍ରଭାର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ—ପ୍ରଭା ସ୍ୱାମୀ ଠାରୁ କିଶୋର ବିଷୟରେ ଯାହା କିଛି ଶୁଣିଛି ସେଥିରେ ସେ ତାକୁ କାହିଁକି ଅନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବ ?

ଚିଠିଟି ଆଣିବା ପାଇଁ ପ୍ରଭା ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେହି ଚିଠିର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ସେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଖିରୁ ଲୁହ

ଗଡ଼ାଇଛି—କିନ୍ତୁ କିଶୋର ପାଖକୁ ସେ ଯାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ , ପ୍ରଭା ପାଖକୁ ଆସି ନ ପାରି ଝିଙ୍କୁକୁ ପଠାଇଲା କିଶୋରର ଠାରୁ ଚିଠି ଆଣିବାକୁ, କିଶୋର ଚିଠିଟି ଦେଇ ଦେଲା, ଗଲାବେଳେ ପ୍ରଭାକୁ ଶୁଣାଇଲା ପରି କହିଲା ମୁଁ ଆଉ କାହିଁକି ତୁମ ଘରକୁ ଆସିବି ? ନୂଆବୋଉ ତ କଥା କହୁ ନାହାନ୍ତି ।

ଝିଙ୍କୁ କହିଥିଲା ସେଦିନ—

ନୂଆବୋଉ ! ସତରେ କିଶୋର ଭାଇ ଏ ଗାଁରୁ ବାହାର—ଆମ ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କ ଖବର ବୁଝିବା ପାଇଁ ସେ ଚାଲି ଆସନ୍ତି । ଭାଇଙ୍କ ସାଙ୍ଗ କି ନା—ଯୁଆଡ଼େ ଯାଆନ୍ତି ମୋ ପାଇଁ କିଛି ନା କିଛି ନୂଆ ଜିନିଷ ଆଣନ୍ତି—ପିଲାମାନେ ତାରି—ଚହଲା ଛନ୍ଦ କପଟ ସେ ଜାଣେନା, ପ୍ରଭା ଚିଠିଟି ଖୋଲିଲା ବେଳେ ମନରେ ବିଚାର କରୁଥିଲା, କିଶୋରକୁ ସେ କଥା କହିବ କି ନାହିଁ ?

ଦଶ

ଯେତେଥର ଚିଠିଟି ପଢୁଛି ପ୍ରଭାକୁ ନୂଆ ପରି ଲାଗୁଛି, ଚିଠିଟିରେ ଭରି ରହିଛି ପ୍ରେମର 'ମାଦକତା' ବିନୋଦ ଉପରେ ପୂର୍ବର ରାଗ, ଅଭିମାନ ସବୁ ଭୁଲି ଯାଉଛି, ଚିଠିଟି ପୁଣି ଆଉଥରେ ଖୋଲି ପଢ଼ିଲା ପ୍ରଭା ।

ସ୍ନେହର ସୁ:

ଘରୁ ଆସିବାର ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ମାସଟିଏ ଗଡ଼ି ଗଲାଣି, କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଯେପରି ଲାଗୁଛି ବର୍ଷଟିଏ ଗଡ଼ି ଗଲାଣି, ଚିଠି ମୁଁ ଦେଇ ପାରି ନାହିଁ, ମୋ ଉପରେ କେତେ ରାଗ ଅଭିମାନର ବୋଝ ଧରି ବସିଥିବ, କିନ୍ତୁ ଜାଣିଛ ପରଘର ଗୃହବଧୂ—କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଗୁରୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇ ଚିଠି ଦେଇ ପାରି ନଥିଲି, କିନ୍ତୁ ଏଥର ମୁଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଯେ ମୋର ଏ ଚିଠିଟି ତୁମର ରାଗ, ଅଭିମାନ ସବୁ ପୋଛି ଦେବ ।

ସହର ଜୀବନ ମୋ ପାଇଁ ନୂଆ ନୁହେଁ, ଦୀର୍ଘ ଆଠ ବର୍ଷ ଏହି ସହରରେ ରହି ସ୍କୁଲ କଲେଜରେ ପାଠ ପଢ଼ିଛି, ବହୁତ ଥର ଗାଁରୁ ମୁଁ ପଳେଇ ଆସିଛି ସହରକୁ । ଏଠିକାର ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ରହିବାକୁ ସିନେମା, ଥିଏଟର, ପାର୍କରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଭ୍ରମଣ—ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦରେ ଦିନ କଟିଯାଏ ।

କିନ୍ତୁ ଏଥର ଘରୁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ସହରର ପ୍ରଲୋଭନରେ ମୁଁ ଯେପରି ଭୁଲି ପାରୁ ନାହିଁ—ମନ ହେଉଛି ଗାଁକୁ ଫେରି ଯାନ୍ତି କି—ଏହାର ମୂଳରେ କଣ ଆକର୍ଷଣ ଅଛି ତାହା ତୁମକୁ କେବଳ ଜଣା ।

ସମୟେ ସମୟେ ମନଟା ବିଚଳିତ ହୁଏ—ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ରୋକି ହୁଏନା, ସେହି ପଛର କଥା—ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ପ୍ରେମର ମଧୁର ସ୍ମୃତି—ମନଟା ଯେପରି ଖାପଛଡ଼ା ହୋଇଯାଏ, ସମୟେ ସମୟେ ବି ବିରକ୍ତି ଆସେ ଏ ଜୀବନ ଉପରେ—ସବୁବେଳେ ଅଭାବ, ଅନାଟନ—ଚିନ୍ତା କ୍ଳିଷ୍ଟରେ ମଣିଷ ଝୁଣ୍ଟିପଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ସପନ ଭାଙ୍ଗେ ।

ବିଦେଶରେ ଏ ନିସଙ୍ଗ ଜୀବନରେ ଯେତେବେଳେ କ୍ଳାନ୍ତ ବୋଧ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ଭବିଷ୍ୟତର ମିଳନର ଆଶାରେ ମୁଁ ଆନନ୍ଦରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ପଡ଼େ—କିନ୍ତୁ ସେ ଦିନର କାହିଁ କେତେ ଦୂରରେ—

ସକାଳୁ ଉଠି ସବୁଦିନେ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡରକୁ ଦେଖେ—ମୋତେ ଯେପରି ଜଣାଯାଏ ଛପା ତାରିଖ ଗୁଡ଼ାକ ବଢ଼ି ଯାଉଛି ପୃଷ୍ଠା ପୃଷ୍ଠା ହୋଇ ।

ନିର୍ଜନ କୋଠରୀଟିରେ ପଡ଼ିରହି ଅହରହ ମୁଁ ଭାବେ ତୁମରି କଥା—ସେଥିରେ ମୁଁ ଭୁଲିଯାଏ କର୍ମକ୍ଳାନ୍ତ ଜୀବନର ଅବସାଦ କିନ୍ତୁ ମନ ମଧ୍ୟରେ ତୁମକୁ ଯେତେ ପାଖରେ ମୁଁ ଦେଖେ ମୋତେ ଯେପରି ଜଣାଯାଏ, ମୁଁ ଦୂରେଇ ଯାଉଛି—

ଗତ ଯେତକ ବର୍ଷ ଗ୍ରୁଲଛି ଭାବନାର ଗତି ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅତେଇ ଗ୍ରୁଲଛି—କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଅସାର ଭାବନା—ଶରକ୍ତ ଅଟେ ଏ ମନ ଉପରେ କିନ୍ତୁ ସେ ଭାବନାକୁ ରୋକି ହୁଏନା—ଲଗାମ ଛଡ଼ା ମନମୋର ଧାଇଁଯାଏ, ତୁମ ପାଖକୁ—ମନ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ମିଳନର ଆଶା ତାହା ସୁପ୍ତ ଭାବନାକୁ ସଜାଗ କରେ—ସେହି ଆଶା ମୋ ଜୀବନକୁ ଆଜଯାଏ ପ୍ରେରଣା ଆଣି ଦେଉଛି—ଚିଠି ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲି । ଇତି ।

ତୁମର

ମୁଁ

ପ୍ରଭା ଚିଠିଟି ପଢ଼ିଗଲା ଚଞ୍ଚଳେ କେତେବେଳେ—ଆନନ୍ଦରେ ହସେ ଆଉ କେତେବେଳେ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦେ—ବନ୍ଧୁ କେତେବେଳେ ପ୍ରଭାର ଅଲକ୍ଷରେ ଚିଠିଟି ଝାମ୍ପି ନେଇଛି ସେ ଜାଣି ପାରି ନାହିଁ । ବନ୍ଧୁ ଦୌଡ଼ୁଛି, ପ୍ରଭା ତାର ପଛେ ପଛେ—

ମୋତେ କଣ ଦେବ କୁହ ନୂଆବୋଉ ! ଚିଠିଟି ଦେବି ।

ପ୍ରଭା ଥଟ୍ଟାରେ କହିଲା, ତୁମ ଭାଇଙ୍କୁ ଲେଖିବି ତୁମ ପାଇଁ ସୁନ୍ଦରିଆ ବର ଟିଏ ଆଣି ଦେବେ ।

ମୁହଁ ଫୁଲାଇଲା ବନ୍ଧୁ । ଚିଠି ଝରକା ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ସେ ପଳାଇଗଲା—

ପ୍ରଭା ଦୌଡ଼ି ଆସି ଚିଠିଟି ନେଲା ପୂର୍ବରୁ କିଶୋର ଆସି ଚିଠିଟି ଉଠେଇ ନେଲା, ମନରେ ବଡ଼ ରାଗ ହେଲା ପ୍ରଭାର । ପର ଚିଠି ଦେଖିବାରେ କିଶୋରର କି ଅଧିକାର ଅଛି ? କିନ୍ତୁ ମୁହଁ ଖୋଲି କିଛି କହି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ବଜ୍ରୁ ଗଡେଇଲା ପରି କହିଲା··

ହେଲା ଏବେ ନୂଆବୋଉ ! ମୋ ପଛରେ ଯିନା ଦୌଡୁଥିଲ ଚିଠିଟି ନେବାକୁ ଏବେ କିଶୋର ଭାଇଙ୍କ ଠାରୁ କିପରି ନେଉ ଦେଖିବା ।

କିଶୋର କହିଲା—

ଅଜି କିନ୍ତୁ ନୂଆବୋଉ ! କଥା ନ କହିଲେ ଚିଠି ଦେବି ନାହିଁ ।

କିଶୋର ଏ ଘରର କେହି ନୁହେଁ—ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ବନ୍ଧୁ, ତାକୁ କଥା କହିବାର ଅବଶ୍ୟକତା କଣ ଅଛି—ସୁରମା କିଶୋରଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରନ୍ତି ସେ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ନ କହିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ କହିବାରୁ ବେଶ୍ ଅନୁମେୟ ହୁଏ ଯେ ସେ ଗୃହାନ୍ତ ପ୍ରଭା ତାଙ୍କୁ ଅତି ନ ହେଉ, କିଶୋର ତାହାଙ୍କ ତା ସହିତ କଥା କହିବାକୁ ଏତେ ଅଗ୍ରହାନ୍ୱିତ ଭାବ ପାରିଲା ନାହିଁ ପ୍ରଭା କିଶୋର ଏ ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ନେହର ପାତ୍ର ସୁରମା ରୋଷେଇ ଘରୁ ଶୁଣୁଥିଲେ କିଶୋରର କଥା, ସେ ବାହାର ଅସି କହିଲେ

ପ୍ରଭା କିଶୋରଙ୍କୁ କଥା କହିଲେ ଯିବ କଣ ? ସେତ ଏ ଘରର ପୁଅ ପରି ।

ବଜ୍ରୁ ଓ କିଶୋର ଦୁହେଁ ଏକା ସଙ୍ଗରେ ହସି ଉଠିଲେ, ବଜ୍ରୁ କହିଲା, ଦେଖିବ କିଶୋର ଭାଇ ଏଥର ଆମ ନୂଆବୋଉଙ୍କର ଲାଜ ଛୁଟିଯିବ । ପ୍ରଭା ଥିର ଗଳାରେ କହିଲା, ଦିଅ କିଶୋର ଚିଠା ଦେଇଦିଅ ଚିଠା ବଢେଇ ଦେଇଥିଲା କିଶୋର ସେ ଦିନ—

କିଶୋର ମନରେ ପ୍ରଭାକୁ ଦେଖିବାର ଲାଳସା — ତାର ସାନିଧ୍ୟ—କେବଳ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଦୌଡ଼ି ଆସେ, ସୁରମାଙ୍କ ପାଖକୁ ପ୍ରଭାର ରୂପ ଯୌବନର ଆକର୍ଷଣ ତାକୁ ଟାଣି ଆଣୁଥିଲା, ବିନୋଦ ଯେ ତାର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ଓ ପ୍ରଭା ତା'ର ବନ୍ଧୁବଧୂ ଏ ସବୁ ଭୁଲି ଯାଉଥିଲା କିଶୋର—ରୂପ ଯୌବନର ଅନଳରେ ସେ ତା'ର ମନୁଷ୍ୟତାକୁ ଜାଳିପୋଡ଼ି ଦେଉଥିଲା—

ଦୁନିଆରେ ନିତ ଦିନିଆ ଘଟଣା ଏ, ଏହି ରୂପ ଯୌବନର ନିଶାରେ ମଣିଷ ସବୁ କିଛି ଭୁଲି ଯାଏ—ମନ ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ପିଶାଚର ପ୍ରବୃତ୍ତି ଥାଏ ତାକୁ ଏଡ଼ି ହୁଏ ନାହିଁ—ଜଘନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ସେ ପଛାଏ ନାହିଁ ଜାଣି ଶୁଣି ସେ ପର ସ୍ତ୍ରୀ, କନ୍ୟାର ସତୀତ୍ୱ ଅପହରଣ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସେ—କିନ୍ତୁ ସେ ଜାଣେ ନା ଏହାର ପରିଣତି କଣ ହୁଏ। ଯୌବନର ନିଶାରେ ବିଭୋର ହୋଇ ମଣିଷ ଯେଉଁ ଅତ୍ୟାଚାର କରିଯାଏ, ତାର ପରିଣାମ ଶେଷରେ ସେ ନିଜେ ଭୋଗ କରେ। ବୟସର ନିଶା କମିଲେ ମଣିଷ ନିଜର ଭୁଲ ବୁଝେ। ଅନୁତାପ କରେ କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳେ ପଛକଥା ଆଉ ଫେରେ ନାହିଁ। ସେ ସମାଜର ଚକ୍ଷୁଶୂଳ ହୁଏ, ଆଉ ଯେଉଁ ଅସହାୟ ଅବଳାଙ୍କ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର କ୍ରୁର ଦୃଷ୍ଟି ପଡେ ଶେଷରେ ସେମାନେ ସମାଜର ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ସହିନପାରି ମୃତ୍ୟୁକୁ ସାଦରରେ ବରଣ କରି ନିଅନ୍ତି। ସମାଜ ସେହିମାନଙ୍କୁ ପତିତା ଆଖ୍ୟା ଦିଏ। ଏହିପରି କେତେ ସୁନାର ସଂସାର ଉଜୁଡ଼ି ଯାଏ।

ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ ସରଳ ଓ ସ୍ୱଚ୍ଛ ମନରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି— କିଶୋରର ଅଭିସନ୍ଧି କଣ ସେ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନାହିଁ—ସେ ଜାଣିଛି କିଶୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ—ସେଥିପାଇଁ ସେ କିଶୋରକୁ ସନ୍ଦେହ କରି ନାହିଁ—ସୁରମାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସେ କଥା କହୁଛି ।

କ୍ଷଣ, ଯେ ଆନନ୍ଦ ପାଅ ତାହା ତୁମକୁ କେବଳ ଜଣା—କିନ୍ତୁ ଏତେ ରାଗ ଅଭିମାନ ମୋର ସବୁ ଉଡ଼ିଇ ଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଦିନ ତୁମ ଚିଠି ଟି ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଲି—ଥରେ ନୁହେଁ ବହୁତ ଥର ପଢ଼ିଛି । ସେ ଚିଠିରେ କଣ ଯାଦୁ କରିଥିଲ କେଜାଣି ଯେତେଥର ପଢ଼ିଲେ ବି ମୋତେ ନୂଆ ପରି ଲାଗୁଥାଏ ।

ସତରେ ତୁମେ ଘରୁ ଗଲା ଦିନରୁ ମନଟା କାହିଁକି ଛଟ ପଟ ହେଉଛି—ସବୁବେଳେ ଖାଲି ମନେ ପଡୁଛି, ତୁମର କଥା, ହସ ଆଉ ଆମର ସେ ମଧୁମୟ ପ୍ରେମର ସ୍ମୃତି ।

ଆମ ଘର ପଛ ପଟ ବଗିଚାଟି ସତରେ ଅହୁର ସୁନ୍ଦରିଆ ଦେଖା ଯାଉଛି । ନିଜ ହାତରେ ନାନା ଜାତିର ଫୁଲ ଗଛ ଲଗେଇଛୁ—ଆସିଲେ ଦେଖିବ ସେଥି ଟିକି ଫୁଲ ଗଛଟି କେତେ ସୁନ୍ଦରିଆ ଫୁଲ ଫୁଟିଛି—ଯେତେବେଳେ ମନଟା ତୁମରି ଭାବନାରେ ଭାରକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଉଠେ ଦୌଡ଼ିଯାଏ ସେହି ବଗିଚାକୁ—ଯେଉଁଠାରେ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର ପ୍ରେମର ସ୍ମୃତି ଜଡ଼ିତ—ମୋତେ ଦେଖି ଅଗପରି ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକ ପବନରେ ଦୋହଲି କଣ ଯେପରି କଥା କୁହା କୁହି ହୁଅନ୍ତି ? ତୁମେ ସିନା ପାଖରେ ଥିଲେ ବୁଝନ୍ତ ସେ ଗୋପନ କଥାର ତଥ୍ୟ !

ଯେତେ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ବି ମନଟା ମୋର ସବୁବେଳେ ତୁମ ପାଖକୁ ଚାଲିଯାଏ—କେବଳ ତୁମରି ପରଶ, ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇଁ, ଖାଲି ଛଟ ପଟ ହୁଏ ମୁଁ—କି କୁହୁକ ମନ୍ତ୍ର ତୁମେ ରଖିଛ କେଜାଣି ! ସେ ଦିନ ରାତିରେ ଯେଉଁ ଅଶୁଭ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି ସେକଥା ଭାବିଲେ ଦେହ ଶିହରି ଉଠେ ?

ଏଗାର

ଅଫିସ ଫାଇଲ୍ ମଧ୍ୟରେ ଧରାବନ୍ଧା ରୁଟିନ୍ ପରି ଦିନ ଗୁଡ଼ାକ ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି । ପ୍ରଭାଠାରୁ ଚିଠିର ଉତ୍ତର ନପାଇଁ ବିନୋଦ କେତେ କଣ ମନରେ ଭାବୁଛି—ପ୍ରଭା କଣ ତାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ? ଘରୁ ଆସିଲାବେଳେ ପ୍ରଭାର ଅଶ୍ରୁଭରା ମିନତି, ପ୍ରେମର ସମର୍ପଣ ଏ ସବୁ କଣ ତାହା ହେଲେ ପ୍ରହସନ ଥିଲା ।

ସେଦିନ ଅଫିସ ଛୁଟିଥାଏ ବିନୋଦ ନିଜର କୋଠରୀଟିରେ ବସିଥାଏ—ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା । ମନ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ । ଆକାଶ ବାହାରେ ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ।

ବାହାରେ ପୋଷ୍ଟପିଅନର ଡାକ ଶୁଭିଲା, ତାଠାରୁ ଚିଠି ନେଇ ଖୋଲି ଦେଖିନେଲା ବିନୋଦ, ପ୍ରଭାର ଚିଠି ଆଗେ ତା ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ଯେଉଁଥିପାଇଁ ସେ ଏତେଦିନ ଧରି ଚାହିଁ ବସିଥିଲା ।

ଜୀବନର ଧ୍ରୁବତାରା ମୋର,

ତୁମ ଚିଠିଟି ପାଇବା ଆଶାରେ ଦୀର୍ଘ ଦିନ ଧରି ଚାହିଁ ବସିଥିଲି, କେତେଥର ଆଖିରୁ ମୁଁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇଛି, କେବଳ ତୁମର ଖବର ଟିକିଏ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ମୋ ପାଇଁ ହେବ, ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ନଥିଲି—ମୋତେ ଖାଲି ଦାହଗଞ୍ଜ କରି ତୁମେ

ତୁମର ଚିଠି ସେଦିନ ପାଇ, ଅନନ୍ଦରେ ମୁଁ ଖୁବ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ ଉଠିଥିଲି - ଗୋଡମୋର ତଳେ ଯେପରି ଲାଗୁନଥାଏ, - ମନରେ ସବୁଦା ତୁମର ଚିଠି ପଢ଼ିବା ଆଗ୍ରହ, ତୁମର କଥା ଭାବି ଭାବି ମୁଁ ଶୋଇପଡ଼ି ଥିଲି — ସ୍ୱପ୍ନ ରାଇଜରେ ମୁଁ ଯେପରି ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲି, ବହୁ ଦିନର ବିଚ୍ଛେଦ ପରେ ଆସିଥାଏ ଆମ ଜୀବନରେ ମିଳନ ରାତିର ଶୁଭ ଲଗନ— ଅଗତ୍ୟା ତୁମର ସାନିଧ୍ୟ ମୁଁ ଚାହୁଁଥିଲି, ପାଖରେ ପାଇ ମୋତେ କୋଟି ନିଧି ପାଇଲା ପରି ଲାଗୁଥାଏ। ତୁମର ନିବିଡ଼ ବାହୁ ବନ୍ଧନ ଭିତରେ ମୁଁ ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦେଇଥିଲି, ସେହିଥିରେ ମୁଁ ପାଇଥିଲି ଚରମ ଶାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦେଖିଲି କିଏ ଜଣେ ଦୁର୍ଦ୍ଦାନ୍ତ ଯେପରି ତୁମକୁ ମୋ ବନ୍ଧନରୁ ଜୋର୍ କରି ଭିଡ଼ି ନେଉଛି, ଆଉ ତୁମେ ନୀରବ ରହିଛ, କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲେଟି ପଡ଼ୁଥିଲି ମୁଁ ସେଦିନ — ପାଦତଳେ କେତେ ବିନତି କରିଥିଲି ତମକୁ ଛାଡ଼ି ଦେବାକୁ କିନ୍ତୁ ମୋର କରୁଣ ଆବେଦନ ସବୁ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା। ତୁମକୁ ସେ ନେଇଗଲା କେଉଁ ଆଡ଼େ, ସଂଜ୍ଞାହୀନ ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ପଡ଼ିରହି କେବଳ ତୁମର ନାମ ଧରି ଡାକୁଥିଲି, ମୋର ଆଖି ଆଗରେ ଆମର ସଂସାର ଯେପରି ଭଜୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା, ବିଛୁ ପାଖରେ ଶୋଇଥାଏ —

ମୋର ପ୍ରଳାପ ଦେଖି ସେ କହିଲା —

ନୁଆବୋଉ ! ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲକି —

ବସ୍ତୁରେ ମୁଁ ଗୋଟା ଘଏଁ ଅରୁଥାଏ, ସେ ଦିନରୁ କେତେ ମାନସିକ କରୁଛି, ତୁମକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ମନଟା କାହିଁକି ସେ ଦିନରୁ ଗୁରେଇ ତୁରେଇ ହେଉଛି।

ଆମର ସେ ଯେଉଁ କାଳୀ ଗାଈଟା ଦେଖି ଯାଇଥିଲ କେତେ ସୁନ୍ଦରିଆ ବାଛୁରୀଟିଏ ଜନମ କରିଛି, ଆସିଲେ ଦେଖିବ, ବାଡ଼ି କଦଳୀ ଗଛରେ ପାଚିକପୂରା କଦଳୀ କାନ୍ଦି ଟା ପଚେଇ କରି ଅପା ରଖିଛନ୍ତି ତୁମ ପାଇଁ—

ବୋଉ ଥରେ ଥରେ ଅପାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ତୁମ ଆସିବା କଥା, ଗୃହିମାସ ହେଲା ଗଲାଣି ଘରୁ, କଠେକରୁ କଣ ଆସି ପାରୁ ନ ଥାନ୍ତା କେଜାଣି ମନରେ ତୁମର କଣ ଅଛି ?

ହଁ, ଗୋଟିଏ କଥା ଲେଖିବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି, ତୁମ ଗାଁ କିଶୋର ଯାହାର ପ୍ରଶଂସା ତୁମର ମୁହଁରୁ ମୁଁ ଶୁଣିଥିଲି ତାଙ୍କୁ ସିନା ମୁଁ ଅଡ ହେଉଥିଲି ଏବେ ଅପା କହିବା ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ଆଉ ଅଡ ହୁଏନା, ଭାରି ଭଲ ମଣିଷ ସେ, ଅପାଙ୍କର ଆଦର ସ୍ନେହ ତାଙ୍କପ୍ରତି କହୁଲେ ନସରେ ।

ସେଦିନ ପରି ଅଜି ବି ପୁନେଇଁ ଜହ୍ନର ତୋଫା ଆଲୁଅ ଝରକା ବାଟେ ଦେଇ ବିଛଣା ଉପରେ ବିଛୁଡି ପଡିଛି, କିନ୍ତୁ ଏ ଅମାନିଆ ପବନଟା ମୋର (ସେଇଁରେ ହଠେ କଲା ପରି ଦେହରୁ ଲୁଗା ପଠା ବାହାର କରି ନେଉଛି—

ପୂଜା ଛୁଟିକୁ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ, ମୋ ଖଣଟି, ମୋର କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ, ମୁଁ କେବଳ ଚାହେଁ ଟିକିଏ ତୁମର ପରଶ, ସ୍ତ୍ରୀ ମନର ବେଦନା ତୁମେ କଣ ବୁଝିବ ଦୂରରେ ଥାଇ, ତୁମର ସେବା ପାଇଁ ମୁଁ ସବୁ କିଛି ସାଇତି ରଖିଛି ।

ତୁମର

'ଯୁ'

ବିନୋଦ ଚିଠିଟି ଉପରେ ପଢ଼ିଲେବି ବନ୍ଦ କରିଦେବାକୁ ମନ ହେଉ ନଥାଏ,

ଏହି ସମୟରେ ବିନୋଦର ବନ୍ଧୁ ସରୋଜ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା, ବିନୋଦ ଚିଠିଟି ଗଭୀର,ମନଯୋଗ ସହ ପଢୁଛି,ବେଳେ ବେଳେ ହସୁଛି ।

ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ବିନୋଦକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେ ଥଟ୍ଟାରେ କହିଲା,

କି ବିନୋଦ ! କାହାର ଚିଠି , ପ୍ରିୟତମାଙ୍କର ନୁହେଁତ ?

ହସିଲା ବିନୋଦ—

ବାଆର

ଛାଇ ଲେଉଟା ବେଳ—ପ୍ରଭା ବସି ଦିନ ଗଣୁଥାଏ, ବିନୋଦ ପାଇଁ ସେ ଚାହିଁ ବସିଛି, ସୁଅ ପରି ଦିନ ଗୁଡାକ ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି। ବିନୋଦ ଘରୁ ଯିବାର ଚାରିମାସ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଗତ ହୋଇ ଗଲାଣି, ପ୍ରଭାକୁ କିନ୍ତୁ ଚାରି ବର୍ଷ ପରି ଲାଗୁଛି। ରାତି ପାହେ, ସକାଳ ହୁଏ, ଘର ଜଞ୍ଜାଳରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଇ କିପରି ବେଳ ଗୁଡାକ ଗଡି ଯାଏ ସେ ଜାଣି ପାରେନା। ତାପରେ ଅନ୍ଧାରିଆ ରାତି, ଜୀବନଟା ହତାଶରେ ଭରେ। ମନ ଖୋଜେ କାହାର ପରଶ? କିନ୍ତୁ ନିରାଶ ହୋଇ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛେ ପ୍ରଭା, ଏ ରାତିଟା ତା ଜୀବନରେ ଆଉ ନ ଆସନ୍ତା କି? ଆଉ ପନ୍ଦରଟି ଦିନ ଥାଏ ପୂଜା ଛୁଟି—ବିନୋଦ ଆସିବ! ସେହି ଆଶାରେ ପ୍ରଭା ଆନନ୍ଦରେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ, ଭାବନାରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥାଏ ପ୍ରଭା। ସୁରମାଙ୍କ ଡାକରେ ଭାବନା ଭାଙ୍ଗିଲା।

ଆସିଲୁ ପ୍ରଭା! ମୁଣ୍ଡଟା ମୋର ବାନ୍ଧି ଦିଏ—

ପ୍ରଭା ଘର ଭିତରକୁ ଗଲା ତେଲ ପାନିଆ ଆଣିବାକୁ। ସୁରମା ନିଜେ ପ୍ରଭାର ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧି ଦିଅନ୍ତି—ଦିନେ ଦିନେ ଖୋଇ ଦିଅନ୍ତି, ପ୍ରଭା ଆପତ୍ତି କଲେ ସେ ଶୁଣନ୍ତି ନାହିଁ। ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କୁ

ନିଜହାତରେ ଲୁଗା ପିନ୍ଧେଇ, ମଥାରେ ସିନ୍ଦୁର, ଆଖିରେ କଜଳ-ରେଖା, ଗଭାରେ ଫୁଲ ଖୋସି ଦିଅନ୍ତି । ଆଖି ପୂରେଇ ଦେଖନ୍ତି । ପ୍ରଭା ଏ ବେଶରେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଛି । ଟାଣି ଟାଣି ନେଇ ଯାଆନ୍ତି ଶାଶୁଙ୍କ ପାଖକୁ ।

ଶାଶୁ କହନ୍ତି ବୋହୂ, ମୋର ଅପସରା ପରି ସୁନ୍ଦରୀ—ଛୁଆ ସରମରେ ହାଉଁଲି ପଡେ ।

ବେଳେ ବେଳେ ତାକୁ ଥଟ୍ଟା ମଧ୍ୟ କରନ୍ତି ସୁରମା, ଯେତେ-ବେଳେ ପ୍ରଭା ସ୍ୱାମୀର ଭାବନାରେ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡାଉଥାଏ, ତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତି ସୁରମା—ଦୌଡି ଯାଇଁ ପଣତରେ ଲୁହ ପୋଛି ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦିଅନ୍ତି—ବିନୋଦ ଉପରେ ମନକୁ ମନ ଚିଡି ଉଠନ୍ତି, ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହନ୍ତି ସେ ଆସୁ ଏଥର ତାକୁ ଠିକ୍ କରି ଦେବି । ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ହାତ ଧରି ବଗିଚା ଭିତରକୁ ଟାଣି ନିଅନ୍ତି, ଥଟ୍ଟାରେ କେତେ କଥା କହନ୍ତି—ଗଛ ବେଲକୁ ପୋଖରୀ ଆଡକୁ ଦେଖେଇ କହନ୍ତି ।

ଦେଖିଲୁ ପ୍ରଭା ! ହଂସ ଦୁଇଟି କେଡେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି । ତୋ କୋଳକୁ ଯେଉଁ ପିଲାଟି ଏହି ବଂଶର ରକ୍ତ ନେଇ ଆସିବ, ତାର ନାମ ମୁଁ କଣ ଦେବି ଜାଣୁ 'ସୁବ୍ରତ' ତୁ ସିନା ତାକୁ ଜନ୍ମ ଦେବୁ କିନ୍ତୁ ସେ ହେବ ମୋର—ଦେଖ୍ ସେତେବେଳେ ମୋ ଉପରେ ହିଂସା କରିବୁ ନାହିଁ ତ ? ସୁରମାଙ୍କର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା—ନାରୀ ଜୀବନରେ ବିକାଶ ମାତୃତ୍ୱର କାମନା—କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର କଣ ହେଲା ?

ସଞ୍ଜବେଳ ଗଡ଼ି ଯାଏ — ଶାଶୁ ଘର ଭିତରୁ ଡାକନ୍ତି ସଞ୍ଜ ଦେଖାକୁ — ଦୁହେ ଘରକୁ ଯାଆନ୍ତି—

ସେଦିନ ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧି ଦେଉଁ ଦେଉଁ ସୁରମା କହିଲେ ପ୍ରଭା, ତୋ ମୁହଁଟା କାହିଁକି ଶୁଖିଲା ଦେଖା ଯାଉଚି । କଣ ଦେହ ଭଲ ନାହିଁ ? କାହିଁ ତୁ ତ ମୋତେ କହୁ ନାହୁଁ — ବିଜୁ ସେଠି ବସିଥିଲା ।

ଏକଥା ଶୁଣି ଅଠାରେ ସେ କହିଲା ହଁ ମୁଁ ନିଜେ ଦେଖିଛି ସାନନୂଆବୋଉ କାନ୍ଦୁଥିଲେ—ମୁଁ ପଚାରିବାରୁ କହିଲେ ଆଖିରେ ପୋକଟାଏ ପଡ଼ିଛି—

ପ୍ରଭା କହିଲେ ବିଜୁ ! ଆଜି କାଲି ଏତେ ମିଛ କହିବା ଶିଖିଲଣି ତୁମେ—ଆଉ ଅପା ବି—ଅଭିମାନିଆ ସ୍ୱରଟାର ସୁରମା ହସି କହିଲେ—ବିଜୁ କାହିଁକି ମିଛ କହିବ, ମୁଁ ସବୁ ଜାଣେ ତୋ ମନ କଥା—

ନିରବ ହିଁ ରହିଲା ପ୍ରଭା—ବଡ଼ ଲାଜ ଲାଗିଲା ତାକୁ—ଏତିକି ବେଳେ ସୁବୋଧ କଣ କାମରେ ଘର ଭିତରକୁ ଆସିବାରୁ, ପ୍ରଭା ଉଠି ପଳାଇଲା ଘର ଭିତରକୁ—

ସଞ୍ଜ ପହରଟା କେତେବେଳୁ ଗଡ଼ି ଗଲଣି—ଅପା ଦ୍ୱିତୀପୁ ଗୁନ୍ଦ ପୂଜା କରନ୍ତି — ପୂଜା ସରଞ୍ଜାମ ନେଇ ବୃନ୍ଦାବତୀଙ୍କ ପାଖରେ ସଜାଡ଼ି ରଖିବାକୁ ହେବ — ପ୍ରଭା ଓ ବିଜୁ ଦୁହେଁ ଲାଗି ପଡ଼ନ୍ତି କାମରେ — ବିଜୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଜିନିଷ ବୋହି ଆଣୁନ୍ତି — ପ୍ରଭା ସଞ୍ଜ ବତୀଟିଏ ଜାଳି ଦେଇ ବୃନ୍ଦାବତୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବତ କରନ୍ତି ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଶୁଭ ମନାସି—

କିଶୋର ଚେତେଡେବେଲକୁ ଅର୍ଥ ପଛରେ ଛୁଟା ହୋଇଛି ସେ ଜାଣି ନାହିଁ—ତାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥାଏ ପ୍ରଭା ଉପରେ ।

ପ୍ରଭା ମୁଣ୍ଡ ଟେକିଲା ବେଳକୁ କିଶୋର, ଏଠାରେ କହିଲା ନୁଆବୋଉ ! ବୃନ୍ଦାବତୀଙ୍କ ପାଖରେ କଣ କହୁଥିଲ ମୁଁ ଜାଣେ ।

ପ୍ରଭା ନୀରବରେ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ବସୁଥିଲା—ଯେତେବେଳେ କିଶୋର ଏ ଘରକୁ ଆସେ, ସେ କେତେ ଏଠା କଥା କହେ—ବିଜୁ ଓ ସେ ଦୁହେଁ ମିଶି ଶୁଣାନ୍ତି—କିଶୋରର ଆଶା ପ୍ରଭା ତାକୁ କଥା କହୁ—କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା କିଛି କହିପାରେ ନା—କେବେ କେବେ କିଶୋର ସୁରମାଙ୍କ ପାଖରେ ଅଭିଯୋଗ କରେ ନୂଆବୋଉ ତାକୁ କଥା କହୁ ନାହାନ୍ତି—ପ୍ରଭା ସବୁ ଦେଖେ, ଶୁଣେ—କିଶୋର ବିନୋଦର ବନ୍ଧୁ—ଅବିବାହିତ ଯୁବକ—ତାଙ୍କ ସହିତ କଥା କହିବାକୁ କିଶୋରର ବ୍ୟଗ୍ରତା ସମୟେ ସମୟେ ପ୍ରଭା ମନରେ ସନ୍ଦେହର ବୀଜ ବୁଣେ—କିନ୍ତୁ ଏ ଘରର ସମସ୍ତେ ଚାହାଁନ୍ତି ପ୍ରଭା କିଶୋରକୁ କଥା କହୁ—କିଏ ଜାଣେ ଏହାର ପଛ ପଟରେ କାହାର ଆକର୍ଷଣ ଅଛି, ପ୍ରଭାର ରୂପ ଯୌବନ ଉପରେ—

ଦିନକର ଘଟଣା—ସେ ଦିନ କିଶୋରର ବ୍ୟବହାରରେ ପ୍ରଭା ବଡ ଅପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ବିଜୁକୁ ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ ଟାଇଫଏଡ଼୍ ରୋଗ ମାଡ଼ି ଆସିଲା—ବିଜୁ ଏ ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କର ଅତି ଆଦରର—ବିନୋଦ ଘରେ ପ୍ରଥମେ ଗୋଡ ଦେଲେ ବିଜୁର କଥା ପଚାରନ୍ତି—ଆଉ ସୁବୋଧ—ବିଜୁକୁ ଟିକିଏ କାଶ କି ଜ୍ୱର ହେଲେ ଦଶଥର ସେ ଦୌଡ଼ଯାନ୍ତି ଗାଁ କବିରାଜ ଘରକୁ—

ସୁରମା ଭାର ସବୁ କରିଛନ୍ତି, ବଜୁକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନ ଶୋଇଲେ ସେ ସ୍ୱସ୍ତି ନାହିଁ—ବଜୁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରଭା ପଛେ ପଛେ—ଏ ଘରକୁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ବଜୁ ପରି ନଣନ୍ଦଟିଏ ପାଇ ପ୍ରଭାର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନସରେ —

ବଜୁକୁ ଟାଇଫଏଡ୍ ବୋଲି ଯେତେବେଳେ ଡାକ୍ତର ଠାରୁ ଶୁଣିଲେ, ସେ ଦିନରୁ ଘରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଖାଇବା ପିଇବା ବନ୍ଦ—ସମସ୍ତେ ବଜୁ ପାଖରେ ଜଗି ବସନ୍ତି—ସୁରମାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହର ସୁଅ—ଘରେ ପଇସାଟିଏ ନ ଥାଏ—ସୁବୋଧକୁ ଚାରିଆଡ ଅନ୍ଧାର ଦେଖାଗଲା—ସୁରମା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ଜମି ଖଣ୍ଡେ ବନ୍ଧା ଦେଇ ଟଙ୍କା ଆଣିବାକୁ—କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ନିଜ ଦେହରୁ ସୁନା ହାରଟି କାଢ଼ି ଦେଇ କହିଲା ଆପା, ବଜୁ ଏ ଘରର ସବୁ—ତାଙ୍କୁ ଭଲ କରିବା ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଦରକାର—ଏ ଅଳଙ୍କାର ଥାଇ କଣ ହେବ ମୋର ?

ସୁରମା ଅନେଇଲେ ପ୍ରଭାକୁ—ବେକରେ ହାରଟା କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥିଲା—କିନ୍ତୁ କଣ କରିବେ ସେ, ତାଙ୍କର ଯାହା କିଛି ଥିଲା ସେ ସବୁ ଦେଇଛନ୍ତି ବିନୋଦର ପଢା ଖର୍ଚ୍ଚ ପାଇଁ, ଅଳ୍ପ ମାଣ ମାଣ ଜମି ଭୂଇଁମାଣ ସମ୍ବଳ—ତାକୁ ବିକି ଦେଲେ ସବୁ ସରିଯିବ—ବିନୋଦ ପ୍ରଥମ କରି ଜଏନ୍ କରିଥାଏ ସେତେବେଳେ, ନିଜେ ସୁବୋଧ ତାର କରିଛନ୍ତି ଆସିବା ପାଇଁ—ପ୍ରଭା କେତେ ଥର ଲେଖିଥିଲା—କିନ୍ତୁ ଛୁଟି ମିଳିଲା ନାହିଁ ବିନୋଦକୁ—ଓକିଲ ଫିକିସ୍ ଖଣ୍ଡିକ ପାଇଁ ନିଜର ଆଦରର ଭଉଣୀକୁ ଦେଖିବାକୁ ଆସିପାରିଲା ନାହିଁ—ଜଣେ ଲୋକ ହସ୍ତରେ କଟକରୁ ବିନୋଦ

ଫଳ, ଔଷଧ ପଠାଇଥିଲେ — ସବୁ ବିଷୟ ଲେଖି ସୁରମାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲେ — ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ସୁରମା କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ଲୋଟି ପଡ଼ିଥିଲେ — ସେ ଜାଣନ୍ତି ବିନୋଦର ମନ — ବିନୋଦର ଏଇ ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ବନ୍ଦୀ — ପର ଘର ଚାକିରିଆ, ସ୍ୱାଧୀନତା ନାହିଁ —

ଏ ଦୁନିଆଟା ବାସ୍ତବରେ କଣ ସତେ? ଯେ ଗରିବ ତାର ଜନ୍ମ କଣ କେବଳ ସବୁ ଦିନେ ଦୁଃଖର ଦରିଆରେ ଭାସିବା ପାଇଁ? ତାର ଜୀବନ କଣ ଏତେ ମୂଲ୍ୟହୀନ — ତାର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚେଇବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ କିଛି ସମ୍ବଳ ନଥାଏ ସେତେବେଳେ ସେ ଭଗବାନଙ୍କ ଆଶ୍ରା କରି ବସି ରହେ — ଯେ ଜନ୍ମ ଦେଇଛନ୍ତି ସେ ବେଳ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ — କେବଳ ନିରର୍ଥ କାନ୍ଦିବା ସାର ହୁଏ — ଯେ ଚାଲି ଯିବାର କଥା ସେ ଚାଲି ଯାଏ ଏ ଦୁନିଆ ଛାଡ଼ି — କିନ୍ତୁ ବାପ ମାଙ୍କ ମନରେ ଅବଶୋଷ ରହିଯାଏ ଗୋଟିଏ କଥାରେ — ଛୁଆଟି ମରିଗଲା ଔଷଧ ଓ ପଥ୍ୟ ଅଭାବରେ ତାଙ୍କର ସମ୍ବଳ କିଛି ନଥିଲା — ଅର୍ଥର ଅନାଟନ ଯେପରି କାଳଗ୍ରାସୀ ପରି ମାଡ଼ି ଆସିଥିଲା — ଗରିବର ଦୁନିଆରେ ଏ ମରଣ କିଛି ନୂଆ ନୁହେଁ — ଦେହସୁହା ହୋଇ ଗଲାଣି — ବଡ ଲୋକ ଘରେ ଜନ୍ମହେବା ପୂର୍ବ ଜନ୍ମ ସୁକୃତର ଫଳ ଯେପରି — ପଇସାର ଅଭାବ ନାହିଁ ସେଠି — ଧନୀ ଘରର ପିଲା କେବେ ଔଷଧ ଓ ପଥ୍ୟର ଅଭାବରେ ମରେନା — ପଇସାର ସୁଅ ଛୁଟେ — ମରଣ ସହିତ ଟଣା ଓଟରା ପରେ ଯାହା ଘଟିବାର ଥାଏ ତା ହୁଏ — ଭାଗ୍ୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସେ ।

ସୁରମା ଭାବି ଭାବି ଏହାର କିଛି କୂଳ କିନାରା ପାଇଲେ ନାହିଁ ।

ଏତିକିବେଳେ କିଶୋର ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା—ତାକୁ ଦେଖିଲେ ଜଣା ଯାଉଥିଲା ବିଜୁର ଖବରରେ ସେ ସେପରି ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି, ସୁରମାକୁ ସେ କହିଲା—

ବିଜୁର ଅବସ୍ଥା ଏପରି ମୋତେ ଟିକିଏ ଖବର ଦେଇ ପାରିଲ ନାହିଁ—ବିଜୁ ବିନୋଦର ଭଉଣୀ ଅଉ ମୋର କିଏ କେହି ନୁହଁ—ମୋତେ ପର ପରି ଭାବୁଚ ନୂଆବୋଉ !

ସୁରମା ସବୁ ହାଲ୍ କହୁଥିଲେ କିଶୋରକୁ—

ତା ପରଠାରୁ କିଶୋର ସବୁ ତତ୍ତ୍ୱ ନେଉଛି—ଡାକ୍ତର ଡାକି ଅଣିଛି, ଔଷଧ ଇଞ୍ଜେକ୍ସନର ଅଭାବ ନାହିଁ—କଟକ ଲୋକ ପଠାଇ ଫଳ ନେଇ ଆସିଛି—କାହାକୁ ସେ ପଇସାଟିଏ ମାଗିନାହିଁ, ନିଜେ ସବୁ ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଛି—

ସୁରମା କେତେବେଳେ ମନା କରେ ସେ କହେ ମୁଁ କଣ ଏ ଘରର ପୁଅ ନୁହେଁ—ବିଜୁ ପାଇଁ ମୋର କି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି ?

କେହି କିଛି କହନ୍ତି ନାହିଁ—ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି କିଶୋର ଏ ଘରର ପୁଅ—

ବିଜୁର ରୋଗ ଶଯ୍ୟା ପାଖରେ ଜଗି ବସିଥାଏ ପ୍ରଭା—ଡାକ୍ତରଙ୍କର କଡ଼ା ତାଗିଦ୍ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଔଷଧ ଦିଆଯିବ—ଦିନ ପାଞ୍ଚ ଦୁଇଟା ହେବ—ରାତି ରାତି ଅନିଦ୍ରା—ଆଖି କଷା

ପଡ଼ି ନାହିଁ—ପ୍ରଭା ଉଠିଲେ ଖଣ୍ଡେ ବଛଣା ପକେଇ ଶୋଇ ଯାଇଥାଏ । କବାଟଟା ଦର ଅଉଜା—ପବନରେ ଦେହ ମୁଣ୍ଡରୁ ଲୁଗା ଖସି ଯାଇଛି ସେ ଜାଣି ପାରୁନାହିଁ । ସେତିକି ବେଳେ କିଶୋର ପଶି ଯାଇଥିଲା ଘର ଭିତରକୁ—ବିଜୁର ଖବର ବୁଝିବାକୁ, ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ସେ ଆସେ । ପ୍ରଭାକୁ ସେ ଭଲ ଭାବରେ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନଥିଲା—ପ୍ରଭା ଯୁବତୀ—ବକ୍ଷ ଦେଶରୁ ଲୁଗାଟା ଖସି ପଡ଼ି ଥାଏ—ବ୍ଲାଉଜର ଆବରଣ ମଧ୍ୟରୁ ଫୁଟି ଉଠୁଥାଏ ଯୌବନର ବିକାଶ—

କିଶୋର ମନ ପୂରେଇ ଦେଖୁଥାଏ । ବିଜୁ ଶୋଇପଡ଼ିଥାଏ—ହଠାତ୍ ଉଠି କହିଲା ନୂଆବୋଉ ! ପାଣି—

ପ୍ରଭାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା—ସାମନାରେ କିଶୋରକୁ ଦେଖି ତା ଦେହରେ ଯେପରି ନିଆଁ ଲାଗିଗଲା—ରାଗରେ ମୁହଁ ତାର ଫୁଲି ଉଠିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ କହି ପାରି ନଥିଲା ସେଦିନ, ବିଜୁକୁ ପାଣି ଦେଇ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିଥିଲା ପିଣ୍ଡା ଗଡ଼ରେ—

ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଉଙ୍କି ମାରିଥିଲା ପ୍ରଭାର—କିଶୋର ମନର ଅଭିସନ୍ଧି କଣ ହୋଇ ପାରେ ? କାହିଁ ପାଇଁ ତାର ଏ ସ୍ୱାର୍ଥ ତ୍ୟାଗ—ପିତୃଅର୍ଜିତ ଅର୍ଥର ଅପବ୍ୟୟ ସେ କେଉଁଥି ପାଇଁ କରୁଛି—ମନକୁ ମନ ସେ ଭାବିଲା—କିଶୋର ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ବନ୍ଧୁ—କିନ୍ତୁ ଜଣେ ବନ୍ଧୁପାଇଁ ଆଉ ଜଣଙ୍କର ଏ ତ୍ୟାଗ ଅତି ବିରଳ—କିଶୋରର ଏ ଘରକୁ ଯିବା ଆସିବା ପସନ୍ଦ କରେନାହିଁ ପ୍ରଭା—ଅପା ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଉଛନ୍ତି—ତାର ଯାହା ଅଲଙ୍କାର ଥିଲା

ସେତିକି ବଜୁର ବେଗ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇ ପାରୁଥାନ୍ତା – ନାଁ ନାଁ ସେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କହି ଏ ଋଣର ପରିଶୋଧ କରିବ— ଭାବନାଟା ଗୋଳମାଳିଆ ହୋଇ ଗଲା – ପ୍ରଭା ଏ ଘରକୁ ଆସିଲା ଦିନରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି କିଶୋରର ଭାବ ଭଙ୍ଗୀକୁ – ସେ - ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରିୟ – ମନର କଥା ଅପାଙ୍କୁ ସେ କେବେ କହୁନାହିଁ, କଣ ବାଲେ ଭାବିବେ ସେ—

ତେର

ବର୍ଷା ଧୀରେ ଧୀରେ ଚାଲି ଯାଉଛି—ତାପରେ ଆସୁଛି ଶରତ ଋତୁ ପ୍ରକୃତି ରାଣୀର ଅପରୂପ ସମ୍ଭାର ନେଇ—ଆକାଶ ଆଉ ମେଘାଚ୍ଛନ୍ନ ନାହିଁ—ଧୋବଲିଆ ବଉଦ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ଭାସି ବୁଲୁ-ଥାଏ ନୀଳାକାଶରେ—ଦଶହରା ଛୁଟି ପାଖେଇ ଆସିଲାଣି—ପ୍ରଭା ଉତ୍କଣ୍ଠାର ସହିତ ଚାହିଁ ବସିଥାଏ ବିନୋଦର ଆସିବାକୁ···

ସେ ଦିନ ସକାଳୁ ଶୁଭ କାଉଟା କା, କା, କରି ଉଡ଼ିଗଲାଣି କେତେବେଳୁ, ପ୍ରଭା ସକାଳ ଉଠି ପଡ଼ିଛି— କାଲି ରାତି ସାରା ଆଖି କଟା ପଡ଼ି ନାହିଁ—ବାହାରେ କାହାର ପାଟି ଶୁଭିଲେ ପ୍ରଭା ଦୌଡ଼ି ଯାଏ—ନହେଲେ ବଜୁକୁ କହେ ଦେଖି ଆସିବାକୁ ।

ବଜୁ କେତେ ଥର କହେ । ପ୍ରଭା ଟୁଁ ପଡେ— ବିନୋଦ ଅଜା ଘରକୁ ଆସିବ—ସେଥିପାଇଁ ସୁରମାଙ୍କର ଗୋଡ ତଳେ ଲାଗୁ ନଥାଏ—ଘରେ ଦୁହାଁଳିଆ ଗାଈ—ଟେଙ୍କାଏ ଘିଏ ସାଇତି ରଖିଛନ୍ତି—ବିନୋଦର ଛେନା ମଣ୍ଡା ପିଠାକୁ ବଡ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ସେଥିପାଇଁ ଛେନା କାଲିଠାରୁ କରି ସାରିଛନ୍ତି—

ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ବେଳ ବୁଡ଼ିଗଲା—ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ପରି ଅନ୍ଧାରଟା ଚାରି ଅଡେ ଛାଇ ହୋଇଗଲା—ଚଉଁସ ପାଖ ହେନା ଗଛରୁ

ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ମହକ—ଶିର ଶିରିଆ ପବନଟା ଦେହ ଛୁଇଁ ଯାଉଥାଏ—ପ୍ରଭା ମନର ସବୁଜ ମଉଳି ଯାଉଛି—

ବିଜୁ ଦାଣ୍ଡରୁ ବଉଳ ଫୁଲ ମାଳାଟିଏ ଆଣି ବାନ୍ଧ ଦେଇଥିଲା ଜୁଡ଼ାରେ—ସେଥିରୁ ବି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଶୁଖି ଝଡ଼ି ପଡ଼ିଲାଣି—ନିଜେ ଆସି ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲେ ହାତରେ—ବାସନା ତେଲର ମହକଟା ଏବେ ବି ଅଛି—

ପ୍ରଭା ସେଦିନ ଟ୍ରଙ୍କରୁ କଳା ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ିଟିଏ ବାହାର କରି ପିନ୍ଧିଥିଲା—ଏଇ ଶାଢ଼ିଟି ବିନୋଦର ଆଖିକୁ ସୁନ୍ଦର ଦିଶେ—ସଞ୍ଜ ପହରଟା ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଦଣ୍ଡେ ହେଲାଣି—କିନ୍ତୁ ଯାହା ପାଇଁ ସେ ନିଜକୁ ଅଭିସାର ବେଶରେ ସଜାଇଛି ସେ ଆସି ନାହାନ୍ତି—ଶୋଇବା ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲି ଆସିଲା ପ୍ରଭା—ଆଜିବି ଚାନ୍ଦ ହସୁଛି—ଝରକା ବାଟେ ଦେଇ ଜହ୍ନର ତୋଫା ଆଲୁଅ ବିଛୁଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ବିଛଣା ଉପରେ—ରାଗରେ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ପ୍ରଭା ଝରକା କବାଟକୁ—ମନରେ ବୋଧେ ଅଭିମାନ—ଶାଢ଼ି ବଦଳେଇ ପକାଇଲା—ଜୁଡ଼ାରୁ ବଉଳ ଫୁଲ ମାଳଟା ଖସି ପଡ଼ିଲା ତଳେ, ଯାଉ ସେ—

ସକାଳେ ଯାହା କିଛି ରୋଷେଇ ହୋଇ ଥିଲା ସବୁ ଦେହ-ପର ଥୁଆ ହୋଇଛି—କେହି ଖାଇ ନାହାନ୍ତି—ନିଜେ ସୁରମା ବାଧ୍ୟ କରି ଶାଶୁ ଓ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଖୁଆଇଛନ୍ତି—ଗତି ନିୟମ ପକାଇ ପ୍ରଭା ବିଜୁକୁ ଖୁଆଇଛି—ପ୍ରଭାକୁ ଦେଖିଲେ ସୁରମା ଆଉ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଅନେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ—କ୍ଷଣିକ ଆଗରୁ ଯେଉଁ ନଈରେ ଦୁଇ କୂଳ ଖାଇ ପାଣି ଉଛୁଳି ପଡୁଥିଲା ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଶୁଷ୍କ, ନିଜେ ସେ ସ୍ତ୍ରୀ—ପ୍ରଭାର ମନର କଥା ତାଙ୍କୁ ସବୁ ଜଣା ।

ସୁରମାଙ୍କ ମନରେ ଭାରି ବେମର ଆଶଙ୍କା — ଅସୁ ଅସୁ ବାଟରେ କଣ ଅଳ୍ପ ହୋଇଛି କି ? ଦୌଡ଼ି ଯାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ମାନସିକ କରିଥାନ୍ତି । ବିନୋଦର ଶୁଭ ମନାସୀ — ଶାଶୁ ଥରକୁ ଥର ସୁରମାଙ୍କୁ ଡାକି ବିନୋଦ କଥା ବୁଝୁଥାନ୍ତି — ସୁବୋଧ ଦାଣ୍ଡକୁ ଯାଇ ଥରକୁ ଥର ଦେଖି ଆସୁଥାନ୍ତି — କିନ୍ତୁ କାହିଁ ? କେହି ନାହିଁ ?

ରାତି ଦୁଇ ଘଡି ସରିକି ହେବ — ବାଡ଼ି ଅଗଣାରେ ଛୁପି ଛୁପିକା ଜହ୍ନ ଆଲୁଅ — ସପ ଖଣ୍ଡିଏ ପକାଇ ସୁରମା ଓ ପ୍ରଭା ବସିଥାନ୍ତି — ରଜନୀ ପାଖରେ ଗାଁ ଝିଅଙ୍କର ମେଳ — ମନ ଖୁସି କରି ଗୀତରେ ସମସ୍ତେ ମାତିଥାନ୍ତି, 'ଜୁଆଁର ସୁନେଇ ଜହ୍ନ, ଗୋ ଫୁଲ ବଉଳ ବେଣୀ' —

ଶୋଭା ବିଜୁର ଗାଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ବେଶୀ ସାଙ୍ଗ, ସେ ବିଜୁକୁ ଚିଡେଇବା ପାଇଁ ସ୍ୱର ଦେଇ ଗାଇଲା "ଭାଇ ଯାଇଛନ୍ତି କଟକସହର ଆଣିବେ ସୁନ୍ଦର ବରଲୋ' ଚିଡି ଉଠିଲେ ବିଜୁ- ଦୌଡିଯାଇଁ ପ୍ରଭା ପାଖରେ ଆପତ୍ତି କରି କହିଲା । ଦେଖିଲ, ନୂଆବୋଉ ! ମୋତେ ଶୋଭା ଚିଡଉଛି କିପରି ?

ପ୍ରଭା ହସି ହସି କହିଲା ତୁମ ଭାଇ, ଯେତେବେଳେ ତ ବରଟିଏ ଆଣିବେ ।

ଶୋଭା ଦୌଡି ଆସି ଚିଡ଼େଇଲାପରି କହିଲା—
ଯାହା ଆଗେ ହେଉଥିଲେ ଗୁହାରି
ସେତ ମୋ ପଛ ନେଲେ ଅବୋଉ

ଝିଅମାନେ ଯେତେ ଥିଲେ ସମସ୍ତେ ଶେତଉଇଲେ । ବଜୁ ଦୌଡ଼ି ପଳେଇଲା ଦାଣ୍ଡ ଅଡ଼କୁ ।

ବଡଭାଇ ଖବର ଦେଲେ 'ଯା କହିବୁ ନୂଆବୋଉକୁ ବିନୋଦ ଆସୁଛି । ରଘୁ ସାହୁ ରବିବାର ହାଟକୁ ଯାଇଥିଲା ବାଟରେ ଦେଖି ଆସିଛି ।

ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା ବଜୁ ପ୍ରଭା ପାଖକୁ—ସଗ ସୁହିଦେବ ଅଜା—

ବଜୁ ଘର ଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ିଯାଇ କଳା ଶାଢ଼ିଟା ନେଇ ଆସିଲା—ଟାଣି ଟାଣି ନେଇଗଲା ପ୍ରଭାକୁ ଘର ଭିତରକୁ—କାନରେ କହିଲା ଭାଇ ଆସିବେ ଅଜା ଏ ସବୁ ପିନ୍ଧ ପଛା ନୂଆବୋଉ !

ପୋଡ଼ଗଲ୍ଲ ଡଅଣରେ ଅଜ କଣ ସୁଅଦ ଥାଏ—ବାଧ କରି ଗଣ ନିଯୁମ ଦେଇ ପ୍ରଭାକୁ ପୁଣି ଥରେ ସଜାଇଥିଲା ବଜୁ—ହେନାଫୁଲ ପେନ୍ଥାଟିଏ ଆଣି ଜୁଡ଼ାରେ ଖୋସି ଦେଲା । ଦାଣ୍ଡକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସି ଅଛାରେ କହିଲା ନୂଆବୋଉ ! ଭାଇ ଅଜ ଆସିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଖବର ଦେଇଛନ୍ତି—

ସୁରମା ଏକଥା ଶୁଣୁଥିଲେ—ସେ କହିଲେ ଅଲୋ ବଜୁ ତା ସାଙ୍ଗରେ ଏପରି କାହିଁକି ଲଗାଉଚୁ, ବଜୁ ଚୁପ୍ ପଡ଼ିଲା—

ବିନୋଦ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଦାଣ୍ଡ ପିଣ୍ଡାରେ ଅନେଇ ବସିଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରଭା କବାଟ ଉହାଡ଼ରେ ଥାଇ ଦେଖୁଥାଏ—ଝିଅକୁ ପାଖରେ ଥିଲା—ତାକୁ ଚୁମୁଟି ଦେଇ କହୁଥିଲା ହେଲା ଏବେ ନୂଆବୋଉ ! ଏଇଥି ପାଇଁ ଏତେ ନାକରେ କାନ୍ଦୁଥିଲୁ ନା ?

ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥିଲା ଅନ୍ୟକଥା—ଆଜି ସେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ କଥା କହିବ ନାହିଁ—ମନରେ ବୋଧେ ଅଭିମାନ—

ଗାଡ଼ି ଡେରିରେ ଅସିବାରୁ ବିନୋଦ ଆସି ପାରିଲା ନାହିଁ, ଶୁଣି ସୁରମା ଅସ୍ୱସ୍ତ ହେଲେ—

ମନର ସାଙ୍କଥା ଯେତେ ଗ୍ଲାନି, ଅଭିମାନ ସବୁ ଘାଲିବାର ପରି ଭୁଷୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା—ପେଟଭରେ ହସିଲେ ବିନୋଦ ପ୍ରଭାକୁ ନିଜ କୋଳକୁ ଅଜାଡ଼ି ନେଇ ତାର ଗୋଲାପି ଗଣ୍ଡରେ ଚୁମ୍ବନଟିଏ ଅଙ୍କିଦେଲା—ସବୁ ଭୁଲିଗଲା ପ୍ରଭା—ବିନୋଦ କୋଳରେ ସେ ନିଜକୁ ହଜେଇ ଦେଲା ନିଜର ଅଭିପ୍ସିତ ଜନର ପାଖରେ ପାଇଛି—ଦୀର୍ଘ ଦିନ ବିଚ୍ଛେଦ ପରେ ମିଳନର ଶୁଭରାତି—ରାତି ବଢ଼ି ଆସୁଥିଲା ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ—ଝରକା ଫାଙ୍କେ ଫାଙ୍କେ ଚାନ୍ଦ ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁଥାଏ—ପ୍ରଭାର ଗଭାରୁ ହେନା ଫୁଲର ମହକ ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ଘର ଭିତରେ—

ଘର କଣରେ ଜଳୁଥିବା ଲଣ୍ଠନଟି ଥପ୍ କରି ଲିଭିଗଲା ଦମକାଏ ପବନ ଝରକା ବାଟେ ଦେଇ ଘର ଭିତରେ ପଶିଗଲା—

ଚଉଦ

ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଛୁଟିଦିନ ଗୁଡ଼ିକ ଗଡ଼ି ଯାଉଛି । ଅଳ୍ପ ଦିନ ଦୁଇଟା ମଝିରେ—ପୁଣି ସେଇ ପିଚ୍ଛିଳ ଜୀବନ ଭିତରକୁ ଫେରି ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ—ଯେଉଁ କେତୋଟି ଦିନ ସରସ ସୁଖମୟ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ସେ ସବୁ କୁଆଡ଼େ ଉଭାଇ ଯିବ—ଆଲୁଅ ପରେ ଆସିବ ଉଆଁସ—ଝିଟିକିଟିଆ ଅନ୍ଧାର—ବ୍ୟଥା ଭରା ଜୀବନରେ ସାଥି ହେବ କେବଳ ଆଖିର ଲୁହ—ବିନୋଦ ଚାଲିଯିବା କଥା ଭାବିଲେ ପ୍ରଭା ଚମକି ପଡ଼ୁଥିଲା—

ସେ ଦିନ ପ୍ରଭାକୁ ସୁରମା ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲେ ପ୍ରଭା, ବିନୋଦ ବିଦେଶରେ ଖାଇବାରେ ହଇରାଣ ହେଉଛି ତୁ ଯା କିଛି ଦିନ ତା ସଙ୍ଗରେ ।

ଶାଶୁଙ୍କର ମଧ୍ୟ ମତ ସାନବୋହୂ କିଛି ଦିନ ଯାଉ—ସୁବୋଧ ମଧ୍ୟ ସେଇଆ ଚାହାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ନାହିଁ କଲା । ଏ ଘରର ପରି-ସର ବାହାରକୁ ସେ ଯିବାକୁ ଚାହେଁ ନା—ସୁରମାଙ୍କ କଥାରେ ଦୁଃଖର କୋହ ଉଠିଲା । ସେ କହିଲା—

ଅପା ! ଏତେ ଆଦର କରି ମୋତେ ଏ ଘରକୁ ଆଣିଥିଲ କଣ ଦୂରରେ ରଖିବା ପାଇଁ ।

ସୁରମା ହସି ହସି କହିଲେ ପ୍ରଭା ! ମୋ ଆଖିର ଦୂରରେ ତୁ ରହିଲେ ମୋତେ ଲାଗିବ ମୁଁ ଯେପରି ଚକ୍ଷୁ ଦୁଇଟି ହରାଇଛି, କିନ୍ତୁ ତୋର ସୁଖରେ ମୁଁ ପାଇବି ଅପାର ଆନନ୍ଦ—ତୁ ଦୂରରେ ରହିଲେବି ସବୁବେଳେ ମୋ ମନ ମଧ୍ୟରେ ରହିବୁ—ପ୍ରଭାର ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁଥିଲେ ସୁରମା ।

ବିଜୁ କୁଆଡେ଼ ଥିଲା ଦୌଡ଼ି ଆସି ପ୍ରଭା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା—ଦୁଃଖରେ ମୁହଁ ତାର ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଥିଲା । ପ୍ରଭା କହିଲା ବିଜୁ ! ତୁମେ ବି ମୋ ସଙ୍ଗରେ ଯିବ । ପ୍ରଭା ଯିବ କଟକ ବିନୋଦ ସଙ୍ଗରେ—ଗାଁ ର ସାଙ୍ଗ ସାଥି ବୋହୂ ଝିଅ ମାନେ ଖବର ପାଇ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସିଲେ—ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ଅଶ୍ରୁଭରା ନୟନରେ ବିଦାୟ ଦେଉଛି ପ୍ରଭା—ମନ୍ଦିରର ଗୋଟିଏ ଧନ—

ପ୍ରଭା ଦୁଃଖରେ ଯେତିକି ଭାଙ୍ଗି ପଡୁଥିଲା ସ୍ୱାମୀ ସଙ୍ଗେ ଯିବା ସ୍ଥିର ହେବା ପରେ ସେ ସେତିକି ଆନନ୍ଦରେ ଉତ୍ଫୁଲ୍ଲ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା—

ସେ ଦିନ ବେଳ ବଡ଼ ରଡ଼ ହୋଇଥାଏ—ସୁରମା ସବୁ ଜିନିଷ ସଜାଡ଼ି ରଖୁଥାନ୍ତି—ଏତିକି ବେଳେ ସୁବୋଧ ଗୋଟିଏ ଟେଲିଗ୍ରାମ ଧରି ପହଞ୍ଚିଲେ—ଟେଲିଗ୍ରାମଟି ଆସିଥାଏ ବିନୋଦ ନାମରେ କଟକ ରିକ୍ରୁଟିଂ ଅଫିସରଙ୍କ ପାଖରୁ—ସେଥିରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଥାଏ ବିନୋଦ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବମ୍ବେ ଯାଇ ମିଲିଟାରି ଫୋର୍ସର ଏସି. ଷ୍ଟାଣ୍ଟ କମାଣ୍ଡର ଟ୍ରେନିଂରେ ଜଏନ୍ କରିବ—

ବିନୋଦ ତାହାରୁ ଖବର ପାଇ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା—ଏହି ଚାକିରୀ ପାଇଁ ସେ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇଥିଲା—ମନୋନୀତ ହୋଇଛି

ଟ୍ରେନିଂ ପାଇଁ—ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ଟ୍ରେନିଂ ପରେ ଅସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ଇଞ୍ଜିନିୟର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବ—ମାସିକ ଦରମା ଆଠ ଶହରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ—ଟ୍ରେନିଂ ସମୟରେ ମାସିକ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କା ବୃତ୍ତି ମିଳିବ—ବିନୋଦ ସ୍କୁଲ ଓ କଲେଜରେ ଏନ୍. ସି. ସିରେ ରହି ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର ପାଇଥିଲା—ଛଠକରେ ନବେ ଟଙ୍କାର ଦରମାରେ ଏତେ ବଡ ପରିବାରର ଭରଣ ପୋଷଣ ବଡ ଦୁଷ୍କର ହୋଇ ପଡିଥିଲା ବିନୋଦ—ସର୍ବୋପରି ଭଉଣୀ ବିନୁର ବିବାହ—ବିନୋଦ ଇଚ୍ଛା ସେ ଯିବ—ଟ୍ରେନିଂ ପରେ ମିଲିଟାରୀ ବିଭାଗର ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ଅଫିସର ହୋଇ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇବ—

ବିନୋଦ ଯୁଦ୍ଧରେ ନାମ ଲେଖାଇଛି ଶୁଣି ସୁରମା ଯେଉଁଠି ବସିଥିଲେ ସେହିଠାରେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇ ବସି ପଡିଲେ—ବିନୋଦର ବୋଉ ଦୌଡି ଆସିଲେ ଠାକୁର ଘରୁ। ତିରସ୍କାର କରି କେତେ କହିଲେ ବିନୋଦକୁ। ଏଭ ପ୍ରଭାର ଅବସ୍ଥା କଳ୍ପିଲେ ନା ସତରେ—ଖଟ ଉପରେ କହିଁ କହିଁ ହୋଇ ସେ କାନ୍ଦୁଛନ୍ତି—ଯେଉଁ ଘରେ ଚଳିଲେ ଅଗରୁ ସୁଖର ସୁଅ ବୋହୁଥିଲା, ହଠାତ୍ ସେପରି କେଉଁଠୁ ଅଜ୍ଞାନର ଝଡ ତୋଫାନ ମାଡି ଆସିଲା—ଗାଁରେ ଯେ ଶୁଣିଲା ବିନୋଦ ଯୁଦ୍ଧ ବିଭାଗକୁ ଯିବାର ପାଇଁ ଯାଉଛି ସେ ଦୌଡି ଆସିଛି—ବିନୋଦ ସମସ୍ତଙ୍କର ପ୍ରିୟ—ସୁରମା ନାଉଁ ବୁଝାଉଛନ୍ତି ବିନୋଦକୁ। ପଇସା ପଛ ଦରକାର ନାହିଁ ଛଠକରେ ତୁ ରହ।

ନିଜର ବୋଉ, ନୂଆବୋଉ ଓ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ସେଠି ଗୋଟି କରି ବିନୋଦ ବାହାରିଛି ଯୁଦ୍ଧ ବିଭାଗରେ ଏହିପରି ଜୀବନ

କାମ କରୁଛନ୍ତି—ସେ ଏହି କଟକକୁ ଫେରି ଆସିବେ ଟ୍ରେନିଂ ପରେ ।

ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ କିଛି ବୁଝୁ ନାହିଁ—ବିନୋଦ ସଙ୍ଗରେ ସେ କଟକ ଯିବ—ସ୍ୱାମୀର ପାଖରେ ରହି ତାଙ୍କର ସେବା କରିବାର ସୁଯୋଗ ସେ ପାଇବ—ସ୍ତ୍ରୀ ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀ ଦେବତା ସବୁ କିଛି—ସେହି ଆନନ୍ଦରେ, ସେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା—ମନର ଯେତେ ଆଶା ଯେତେ ପରିକଳ୍ପନା କୁଆଡେ ଉଭାଇ ଗଲା କ୍ଷଣିକରେ—ଭବିଷ୍ୟତର ରଙ୍ଗିନ୍ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସେ ବିଭୋର ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା—କିନ୍ତୁ କୁଆଡୁ ଆସିଲା ଧୂମକେତୁ—ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ପରି ମାଡ ଆସିଲା ତାର ସୁଖର ସଂସାରକୁ ଉଜୁଡ଼ି ଦେବା ପାଇଁ—ସେ ଦିନର ସେ ଅଶୁଭ ସ୍ୱପ୍ନ—ଆଜି ବି ସେ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ଦେହ ଶିହରି ଉଠେ—ବିନୋଦକୁ ତା' ପାଖରୁ ଛଡାଇ ନେବାକୁ ଆସି ନାହିଁତ ଏ କାଳଗ୍ରାସୀ ଧୂମକେତୁ—ପ୍ରଭା କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲୋଟି ପଡ଼ିଥିଲା ବିନୋଦ କୋଳରେ—ସେ ଚାହେଁ ସବୁବେଳେ ବିନୋଦ ଆଶ୍ରୟ—ଲତାଟି ପରି ସେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ପଡ଼ିବ—ସେଇଥିରେ ତାର ଅସୀମ ତୃପ୍ତି—

ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଭବିଷ୍ୟତର ରଙ୍ଗୀନ୍ ସ୍ୱପ୍ନରେ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇ ଉଠେ ସେ ଭୁଲିଯାଏ ସବୁ କିଛି—କିନ୍ତୁ ତାର ଅଲକ୍ଷରେ କିଏ ଯେପରି ହସୁଥାଏ—ଭାଗ୍ୟ ଚକ୍ର ଘୁରି ବୁଲୁଥାଏ—କ୍ଷଣିକରେ ମାଡ଼ି ଆସେ କଟି କଟିଆ ଅନ୍ଧାର—ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଲୁଚିଯାଏ କଳା ବଉଦ ଫାଙ୍କରେ—ପଥହରା ହୋଇ ପଡେ ସେ—ସୁଖର ନଦୀରେ କୁଆଡ଼ୁ ମାଡ଼ି ଆସେ

ଅବନଆ ରତି – ସବୁ ଭୁଲାଇ ଦିଏ – ଶେଷକୁ ମଣିଷ ନିଃସ୍ୱ ହୋଇ ପଡେ – ତଥାପି ମଣିଷ ସୁନ୍ଦର ପରିକଳ୍ପନା ଭିତରେ କେତେ ମଧୁର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖେ – ଆନନ୍ଦରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ-ଉଠେ – ଭବିଷ୍ୟତକୁ ସେ ଲକ୍ଷ କରେନା – ସେହି ଆଶାକୁ ପାଥେୟ କରି ସେ ଆଗେଇ ଚାଲେ –

ବିନୋଦ ଜାଣିଥିଲା ସୁଭା ବୁଝିବ ନାହିଁ କିଛି – କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ – ଭାଇ, ନୂଆ ବୋଉ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ତାରି ପାଇଁ ସବୁ ସୁଖର ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇଛନ୍ତି – ତାଙ୍କର ପରି ସେ ନିଜର ସୁଖକୁ ଭୁଲି ଯିବ – ସୁରମାଙ୍କୁ ବିନୋଦ ଅନେଇ ପାରେନା – ଦୁଃଖରେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି – ବେକରେ ମାଳଟି ଓ ହାତରେ ପାଣି କାଚ ଛଡା ଆଉ କିଛି ନାହିଁ – ଯେତେବେଳେ ସୁଖ ଅଭ୍ୟାସରେ ବୁଡି ରହିବା କଥା ସେତେବେଳେ ସୁରମା ଦେହକୁ ପଥର କରିଛନ୍ତି – ବିଳାସ ବ୍ୟସନ ଭିତରେ ସେ ବୁଡ଼ି ରହିବାକୁ ଚାହିଁ ନାହାନ୍ତି – ତାରି ପାଇଁ ଏ ସବୁ ତ୍ୟାଗ ? ଅଭାବ ଅନାଟନ ଲାଗି ରହିଛି – ଚିନ୍ତାକ୍ଲିଷ୍ଟ ହୋଇ ବଡଭାଇ ସୁବୋଧ ବି ଭାଙ୍ଗି ପଡିଛନ୍ତି । ଆଜି ଆଦରର ଭଉଣୀ ରାଜୁ – ବିନୋଦ ଚାହେଁ ରାଜୁକୁ ସୁପାତ୍ରରେ ଦେବ – ହେଉପଛେ ସେ ସର୍ବସ୍ୱାନ୍ତ କିନ୍ତୁ ରାଜୁର ବିବାହରେ ସେ ମନ ଚାହିଁ ଯୌତୁକ ଦେବ – ରାଜୁର ଆଖିର ଲୁହ ସେ ଦେଖି ପାରିବ ନାହିଁ – ଏ ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ତାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି –

× × × ×

ସତଟା କିପରି ଫାନ୍ଦିଲା ଜଣା ପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ତାହାକୁ—ସୁରମା ଅଖିଆ ଅପିଆ ବସିଥାନ୍ତି—ମନକୁ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ମଧ୍ୟ ଶାନ୍ତି ପାଇ ନାହାନ୍ତି—ବିନୋଦ, ଯେଉଁ ଦିନ କଟକ ଯାଇଥିଲା, ନିଜେ ସୁରମା ସବୁ ସଜାଡ଼ି ଦେଇଥିଲେ ମନ ଆନନ୍ଦରେ—କିନ୍ତୁ ଆଜି ସେ କିଛି କରି ନାହାନ୍ତି—କୌଣସି କାମ କରିବାକୁ ଗଲେ ହାତଟା କିଏ ଯେପରି ଟାଣି ଧରୁଛି ପଛରୁ—ମନର ସବୁ ସରାଗ ମଉଳିଛି—ବିନୋଦକୁ ନ ଯିବା ପାଇଁ ସେ କେତେ ବୁଝାଇଛନ୍ତି—କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁଥିରେ ଘରର ଅଭାବ ଅସୁବିଧା କଥା ଦର୍ଶାଉଛି—ପ୍ରଭା କଥା ଭାବି ମନ ତାଙ୍କର ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା—ପ୍ରଭାକୁ ଏ ଘରକୁ ବୋହୂକରି ଆଣିଥିଲେ, ତାର ଦୁଃଖ ସେ ସହି ପାରିବେ ନାହିଁ—

ପୂରବ ଦିଗରେ ସିନ୍ଦୁର ଫାଟିଲାଣି—ଚଦାହସୁହା ନରମ ଖରା ଝରକା ବାଟେଦେଇ ଘର ଭିତରେ ତେରଛେଇଁ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ। ବିନୋଦ ଉଠିଲା—ଆଜି ଯିବାକୁ ହେବ—ପ୍ରଭା ଶୋଇଥାଏ—ରାତିସାରା ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇଛି—ଲୁହ ଶୁଖି ଗଲାଣି କିନ୍ତୁ ଦାଗ ରହିଛି—ସଜଫୁଟା ଗୋଲାପଟି ପରି ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଛି ସେ—ବିରହ ଓ ଦୁଃଖର ଭାବି ଆଶଙ୍କାରେ ମନ ତାର ମରି ଯାଇଛି। ବିନୋଦ ବିଛଣା ଛାଡ଼ି ଉଠିଲାବେଳେ ଗୋଡଟା ତାର ଛନ୍ଦି ହୋଇଗଲା ପ୍ରଭାର ଲୁଗାରେ—ସ୍ୱାମୀ ପ୍ରତି ସ୍ତ୍ରୀର ତୃଷ୍ଣି ଆକର୍ଷଣ—ପବିତ୍ର ପ୍ରେମର ବନ୍ଧନ—

ଶୋଉଛି ଶୋଇଥାଉ ପ୍ରଭା—ବିନୋଦ ଚାଲି ଆସିଲା ଘର ଭିତରୁ—ବିନୋଦ ଗଲା ବେଳକୁ କିଶୋର ବି ଆସିଥିଲା—ପହଞ୍ଚି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଉଠି ଦେବାକୁ ସୁରମା କେତେଥର

କହୁଚନ୍ତି — ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଖିରେ ଲୁହ — ମନକୁ ସେ ସାନ୍ତ୍ୱନ ଦେଇଚନ୍ତି, ଗୃହୁଁ ଗୃହୁଁ ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ଗଡ଼ିଯିବ — ବିନୋଦ ଫେର ଅସିବ କଟକ, ଏ ଘର ସଂସାର ପୁଣି ହସି ଉଠିବ —

ସଭି ଛିଡ଼ାହୋଇ ଅଖିରୁ ଲୁହୁଁ ପୋଛୁ ଥାଏ —

ବିନୋଦ ଅଗେଇଲା — ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ନେହ ମମତା ସଭାର ବିଦାୟ ବେଳର କରୁଣ ଦୃଶ୍ୟ ସବୁ ପଛରେ ପଡ଼ି ରହିଲା —

ପନ୍ଦର

ସେତେବେଳକୁ ରାତି ୧୨ଟା ହେବ—କଲିକତା ମେଲ୍ ଟ୍ରେନ୍ କଟକ ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚି ସାରିଥିଲା । କଟକ ଷ୍ଟେସନରେ ଅଳ୍ପ ଲୋକ ଗହଳି ସେତେ ନଥାଏ—ଗାଡ଼ି ଛାଡ଼ିବା-ପାଇଁ ଗାର୍ଡ଼ ସାହେବ ହୁଇସିଲ୍ ଦେଇ ସାରିଲେଣି—ବିନୋଦ ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚିଲା—ପୂଜାଛୁଟି ଶେଷ ଯୋଗୁ ଗାଡ଼ିରେ ଅସମ୍ଭବ ରକମ ଭିଡ଼ଥାଏ—ସେକେଣ୍ଡ କ୍ଲାସ ଟିକେଟ କରି ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ—ଗୋଟିଏ ଫାଷ୍ଟ କ୍ଲାସ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍‌ରେ ଉଠିଲା ବିନୋଦ—କଟକର ସାଙ୍ଗସାଥି ସମସ୍ତେ ବିନୋଦକୁ ବିଦାୟ ଦେବାକୁ ଷ୍ଟେସନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସିଥିଲେ—ଗାଡ଼ି ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଛାଡ଼ି ଆଗେଇ ଚାଲିଲା—ପଛରେ ପଡ଼ିରହିଲା କଟକ ସହର, ସାଙ୍ଗସାଥି ସବୁକିଛି—

ସେ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଭିତରେ ଆଉ କିଏ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ବିନୋଦ ଦେଖି ପାରି ନଥିଲା—ଦେଖିଲା ଜଣେ କିଏ ରମଣୀ ଶୋଇଛନ୍ତି ଅପର ପାଖ ସିଟ୍‌ରେ—ଗୋଡ଼ରୁ ମୁଣ୍ଡ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଲ୍କ ଚଦରରେ ଆଚ୍ଛାଦିତ—ମେଲ୍ ଟ୍ରେନ୍ ଗର୍ଜନ କରି ତୀବ୍ର ବେଗରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛି ଷ୍ଟେସନ ପରେ ଷ୍ଟେସନ—ବାଲେଶ୍ୱର ଷ୍ଟେସନରେ ରମଣୀଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା—ଗାଡ଼ି ରହିଲା ପରେ

ବିନୋଦ ଚାଲି ଯାଉଥିଲା କାଣ୍ଟିନକୁ ଚା ଖାଇବା ପାଇଁ— ଅବସାଖ ସିଟ୍‌ରେ ବିନୋଦର ବେଡ଼ିଂ, ସୁଟ୍‌କେଶ – ରମଣୀ ଏ ସବୁ ଦେଖି ଶଙ୍କ ଉଠିଲେ – ରିଜର୍ଭ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍ – ଏ କୌଣସି ଭଦ୍ରଲୋକର କାମ ନୁହେଁ – ତେବେ ସେ କଣ କୌଣସି ଉଦ୍‌ଘାଟିତ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲେ – ମନେ ମନେ ପ୍ରମାଦ ଗଣିଲେ – ଗାଡ଼ି ଛାଡ଼ିବାକୁ ଦୁଇ ମିନିଟ୍ ବାକି ଥାଏ – ସେ ଭାବିଲେ ଷ୍ଟେସନରେ ଖବର ଦେବାକୁ – ବିନୋଦ ସେହି ସମୟରେ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍ ଭିତରକୁ ଉଠି ଆସିଲା । ଉଭୟଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ ହେଲା—ରମଣୀ ଟିକିଏ ପାଟି କରି କହିଲେ ବିନୋଦ ବାବୁ ! ଆପଣ କୁଆଡେ ? ଏ ବେଡ଼ିଂ ସୁଟ୍‌କେଶ ତେବେ ଆପଣଙ୍କର— ମୁଁ ଭାବୁଛି ରିଜର୍ଭ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍‌ରେ କିଏ ଏ ସବୁ ରଖିଛି—

ବିନୋଦ ସେତେବେଳକୁ ବଡ଼ ଅପଦସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ କହିଲା କ୍ଷମା କରିବେ ନମିତା ଦେବୀ । କଟକ ଷ୍ଟେସନରେ ଅସମ୍ଭବ ଭିଡ଼ ହୋଇଥିଲା ତେଣୁ ଗାଡ଼ି ଛାଡ଼ିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମୁଁ ଚଢ଼ି ଯାଇଛି । ରିଜର୍ଭ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍ ବୋଲି ମୁଁ ଦେଖି ପାରି ନାହିଁ । ଏତିକି କହି ବିନୋଦ କୁଲିଟିଏ ଡାକି ନିଜର ବେଡ଼ିଂ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ—

ସେତେବେଳକୁ ଗାଡ଼ି ଛାଡ଼ିବା ହୁଇସିଲ୍ ହୋଇଯାଇ ଥିଲା । ନମିତା କହିଲା ବିନୋଦ ବାବୁ ! ବର୍ତ୍ତମାନ ରହିଯାନ୍ତୁ, ଯଦି ଚାହିଁବେ ଆର ଷ୍ଟେସନରେ ଓହ୍ଲାଇ ଯିବେ । ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି ଆପଣଙ୍କ ଏ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟ୍‌ରେ ଚଢ଼ିଛନ୍ତି ବୋଲି—

ବିନୋଦ ଶୁଣୁଥିଲା ନମିତା କଥା—ବିନୋଦର ସହ-ପାଠିନୀ ଥିଲା ନମିତା ବି, ଏ, ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ—ନମିତା କଲେଜ୍ ଛାତ୍ରୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିଲା ଅଧିକ ସୁନ୍ଦରୀ—ତାର ରୂପ ଲାବଣ୍ୟର ଛଟା—ଅଧୁନାତନ ପରିପାଟୀ—ଚତୁର ଗୃହିଣୀ ସ୍ମିତହାସ୍ୟ କଲେଜ ଛାତ୍ର ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚହଳ ପକାଇ ଦେଇଥିଲା।—କେତେ ଛାତ୍ର ତାର ରୂପ ଗୁଣର ପ୍ରଶଂସା କରି ତାର ସାନିଧ୍ୟ ଚାହୁଁଥିଲେ—କିନ୍ତୁ ନମିତା କାହାକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇ ନଥିଲା। କଟକର ବିଖ୍ୟାତ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ରାମ ପ୍ରସାଦ ବାବୁଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ଝିଅ ନମିତା—ପଇସାର ଅଭାବ ନଥାଏ—ପ୍ରତିଦିନ କଲେଜକୁ ସେ କାର୍‌ରେ ଯାଏ ଆସେ—ଉତ୍ତମ ଚରିତ୍ରବାନ୍ ଓ ଭଲଛାତ୍ର ଭାବରେ ବିନୋଦର ନାମଥିଲା କଲେଜରେ—ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ସେ ପ୍ରିୟ ହୋଇ ପାରିଥିଲା—ଖେଳିବାରେ ଓ ଭଲ ଅଭିନୟ କରିବାରେ ବିନୋଦର ପାରଦର୍ଶିତା ଥିଲା—ତେଣୁ ବିନା ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତାରେ ସେ ମନୋନୀତ ହୋଇଥିଲା କଲେଜ ୟୁନିୟନର ମୁଖ୍ୟ କର୍ମକର୍ତ୍ତା ଭାବରେ—ବିନୋଦ କେବେ ନମିତାର ସାନିଧ୍ୟ ଚାହିଁ ନଥିଲା—

ଦିନକର ଘଟଣା—ସେ ଦିନ କଲେଜରେ ସାହିତ୍ୟ ଆଲୋଚନାର ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ଥାଏ (Female Emanicipation) ବା ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତା—ଦଳେ ଛାତ୍ର ଏହାର ବିପକ୍ଷରେ ଥାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ ଓ ଆଉ କେତେ ଜଣ ଛାତ୍ର ଏହାର ସପକ୍ଷରେ ଥାନ୍ତି—ଦୀର୍ଘ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଧରି ବିନୋଦ ନାରୀ ସ୍ୱାଧୀନତାର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ପ୍ରାଞ୍ଜଳ ଭାବରେ ବୁଝେଇ ଥିଲା—ଡିବେଟିଂ କ୍ଲବରୁ ବାହାରିବା ପରେ ନମିତା ନମସ୍କାର କରିଥିଲା ବିନୋଦକୁ—ତାପରଦିନ କଲେଜ

କଲେଜ ଫୁଟବଲ୍ ଖେଳ ପ୍ରତିଯୋଗୀତାରେ ବିନୋଦ ଗୋଲ୍ ଦେଇ ଥିଲା, ସେ ଦିନ ନମିତାର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନସରେ—କଲେଜର ଡ୍ରାମା ପାଇଁ ଅଭିନେତା ଅଭିନେତ୍ରୀ ମନୋନୟନ ହେଉଥିଲା ସମୟରେ ଅଧ୍ୟାପକ ନମିତାର ମତ ଚାହୁଁଥିଲେ—'ଶକୁନ୍ତଳା' ନାଟକ ଅଭିନୟ ହେବାର ଥିଲା—ଅଧ୍ୟାପକ ଓ ଛାତ୍ରମାନେ ନମିତାକୁ ଶକୁନ୍ତଳା ପାର୍ଟଟି ଦେବେ ବୋଲି ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରି ସାରିଥିଲେ, କେବଳ ନମିତାର ସ୍ୱୀକୃତି ଉପରେ ଡ୍ରାମା ହେବା ନିର୍ଭର କରିଥିଲା ନମିତା ପ୍ରଥମେ ପଚାରିଥିଲା ଦୁଷ୍ମନ୍ତ ପାର୍ଟରେ କିଏ ଅଭିନୟ କରିବେ—ବିନୋଦ ଦୁଷ୍ମନ୍ତ ହେଉଥିବା ଶୁଣି ସେ ଦିନ ସେ ଆନନ୍ଦରେ ସ୍ୱୀକୃତ ହୋଇଥିଲା ଦୁହିଁଙ୍କ ଅଭିନୟ ବଡ଼ ଚିତ୍ତାକର୍ଷକ ହୋଇଥିଲା—ଇଣ୍ଟର କଲେଜ ଡ୍ରାମା ପ୍ରତିଯୋଗୀତାରେ କଲେଜ ଏହି ଡ୍ରାମା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରିଥିଲା—

ସେହି ଦିନରୁ ନମିତାର ଆକର୍ଷଣ ବିନୋଦ ପ୍ରତି ବଢ଼ି ଥିଲା—କଲେଜରେ ବହୁତଥର ନମିତା ତାକୁ ସଙ୍ଗରେ ଘରକୁ ନିବା ପାଇଁ, କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ ସବୁଥର ଆଘାତ ଦେଇଛି ତା ମନରେ—କଲେଜ ଛାତ୍ର ମାନଙ୍କର ଥଟ୍ଟା, ରହସ୍ୟ ସବୁ କିଛି ସହିବାକୁ ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ କେବେହେଲେ ତା ଜୀବନର ଗତି ପଥରୁ ସ୍ଖଳିତ ହୋଇ ନାହିଁ—ନମିତାର ମନ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିଲା—ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ସେ ନିଜର ମନ କଥା ବିନୋଦକୁ କହିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ପ୍ରତି ଦାନରେ କିଛି ପାଇ ନଥିଲା—ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ଚାରିବର୍ଷ କଟିଗଲା—କଲେଜ ଜୀବନର ସମାପ୍ତି—ବି. ଏ ପରେ କେହି କାହାର ଖବର ରଖି ନାହାନ୍ତି—

ଆଜ ଷ୍ଟେସନରେ ବିନୋଦ ବେଡ଼ିଂ ଧରି ବାହାରିବା ସମୟରେ ନମିତା ହାତ ଧରି ରହିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା।

ନିଜେ ସୁଟ୍‌କେଶ୍‌ଟି ନେଇ ଉପରେ ବସିଥିଲା — ଦୁହେଁ ସହଯାତ୍ରିଣୀ, ନମିତା ବମ୍ବେ ଯାଉଥାଏ Social welfare Science (ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ବିଜ୍ଞାନରେ ଉଚ୍ଚ ଟ୍ରେନିଂ ପାଇଁ — ଦୁହିଁଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳ ଏକ — ବମ୍ବେରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ଅଧିକ ଦୁଇ ଦିନ ଲାଗିବ — ଗାଡ଼ି ଆଗେଇ ଚାଲୁଛି — ନୀରବତା ଭାଙ୍ଗି ନମିତା ପ୍ରଶ୍ନକଲା—

ବିନୋଦ ବାବୁ ! କଲେଜ ଜୀବନରେ ଆପଣ ବଡ ରୁକ୍ଷ ଥିଲେ—ବିନୋଦ ଅନୁଭବ କଲା ନମିତା ଆଗର କଥା ଗୁଡ଼ିକ ଏବେବି ଭୁଲି ନାହିଁ—ମୋର ଚିଠିର ବି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ନାହିଁ ବିନୋଦ କହିଲା—ନମିତା ଦେବୀ ! ମୋତେ ବୁଝିବାରେ ବହୁତ ଭୁଲ୍ କରନ୍ତି—କିନ୍ତୁ ମୋର ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଗୋଟିଏ— ନମିତା ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଲା ବିନୋଦ ବାବୁ ! ଆପଣ ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ ଗୋଟିଏ କୁମାରୀର ଜୀବନ ଉପରେ ଆଘାତ କରିଛନ୍ତି — ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଜାଣି ନାହାନ୍ତି, ସେହି ଦିନରୁ ମୋର ଜୀବନ ପଥ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି—ଜୀବନର ସବୁ ସୁଖ ଶାନ୍ତିକୁ ମୁଁ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ସାରିଛି — ବର୍ତ୍ତମାନ ଆଗେଇଛି ମୋର ଜୀବନର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପଥରେ। ନମିତା ଆଖିରୁ ଲୁହ ଧାର ଛୁଟି ଥିଲା—ବିଗତ ଦିନର ସ୍ମୃତି — ଗାଡ଼ି ଆଗେଇ ଚାଲିଥାଏ —

ଷୋହଳ

ପାଣି ସୁଅପରି ଦିନ ଗୁଡାକ ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି । ବିନୋଦ ଘରୁ ଯିବାର ଦୁଇମାସ ହେଲାଣି—କିଛି ଖବର ନାହିଁ – ବମ୍ବେ ଯେ ଯାଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତେ ସନ୍ଦିହାନ—ସୁବୋଧ ଖବର ଦେଇଛନ୍ତି କଟକରେ ବିନୋଦ ନାହିଁ – ଦୁଃଖରେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ସୁରମା –

ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ ନିରବ, ନିଶ୍ଚଳ – ବିନୋଦ ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ିଲା ଦିନରୁ ସେ ଯେପରି ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ଭୁଲି ଯାଇଛି – ମନରେ ଆଉ ଆଗ ପରି ସେ ସଖ୍ଗ ନାହିଁ – ବିଜୁ କେବେ କେବେ ଥଟ୍ଟା କଲେ ସେ ଆଗପରି ହସୁ ନାହିଁ – ରାଗ ଅଭିମାନକୁ ସେ ପୋଛି ପକାଇଛି – ଜୀବନର ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନ ଯେତେବେଳେ ଭୁଶୁଡ଼ି ଯାଇଛି ଆଉ କେଉଁଥି ପାଇଁ ସେ ହସିବ – ମନ ଭିତରେ ଯେଉଁ ନିଆଁ ଲାଗିଛି ସେତ ହୁତୁ ହୁତୁ ହୋଇ ଜଳୁଛି – ସେଇଥିରେ ସେବି ଜଳି ପୋଡ଼ି ହୋଇ ମରିଯିବ ଦିନେ – ନିଜର ପରିପାଟୀ ପ୍ରତି କେବେ ଯତ୍ନ ନେଇ ନାହିଁ ପ୍ରଭା – ସୁରମା ଦେଖନ୍ତି ସବୁ କିନ୍ତୁ କିଛି କହି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ – ପ୍ରଭାର ଦୁଃଖ ସେ ଦେଖି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ – ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବା ସାର ହୁଏ—ସେ ଭାବନ୍ତି ପ୍ରଭା ବୋଧହୁଏ ବାୟାଣୀ ହୋଇଯିବ ।

ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଦୁଃଖରେ ଅତିଷ୍ଠ ପାଉଛି ହୁଏ ସେ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ହରାଏ…ଭୁଲିଯାଏ ସେ କେବେ ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନରେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଉଠିଥିଲା —

ପଦ୍ମା ଯୁବତୀ — ମାଦକତାମୟ ଜୀବନ — ସେ ଖୋଜିଥିଲା ସ୍ୱାମୀର ବାହୁବନ୍ଧନରେ ସେ ସବୁଦିନେ ଅବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିବ — ଯୌବନର ପିପାସା କେବେ ଉପଲବ୍ଧି କରେନା ଗରିବ ଦୁନିଆର ଅଭାବ, ଅନାଟନ — ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଜୋଛନା ଭରା ରାତିରେ ନିଜକୁ ହଜାଇ ଦିଅନ୍ତି — ସେଇଥିରେ ପ୍ରେମର ପରମ ପରିତୃପ୍ତି, ଚରମ ଶାନ୍ତି — କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ କ୍ଷୁଧା ମୃତି ବିକଶିତ ହେବାକୁ ଯାଉଛି କିଏ ଯେପରି ତାକୁ ନିର୍ମମ ଭାବରେ ଆଘାତ କରୁଛି — ଏ ବୟସ, ଯୌବନ ସବୁ ଦିନେ ପାଇଁ ରହିନଥିବ — ଯେତେବେଳେ ବୟସ ନଇଁ ପଡ଼ିବ, ସେତେବେଳେ ସବୁ ସରିଯାଇଥିବ — ମନରେ କାମନାର ପିପାସା ଆଉ ନଥିବ !

ପଦ୍ମା ମନରେ ଭାବନାର ଝିଅ ବୁଡ଼ି ଆଣି ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ଗୁରେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା — ତାକୁ ଯେପରି ମନେ ହେଲା ଅନନ୍ତ ଆକାଶ ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଛିଣ୍ଡି ପଡ଼ିବକି —

ସେ ଦିନର ସନ୍ଧ୍ୟା

ଶିର ଶିରିଆ ପବନଟା ଦେହକୁ ଭଣ 'ଯେପରି' ଲାଗେର ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ — ଆକାଶରେ ଗୁଡ଼ ହସି ଉଠିଲାଣି — ଦୌଡ଼ିଗଲା ପଦ୍ମା ବଗିଚା ଭିତରକୁ — କାହାକୁ ଖୋଜିଲା ପରି — ଜୋଛନା ବିଚ୍ଛୁରି ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ —

ଚମକି ପଡ଼ିଲା ପ୍ରଭା — ସଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ଗୋଲାପ ଫୁଲଟିର ପାଖୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ାକ ଛିଣ୍ଡି ତଳେ ପଡ଼ିଛି — ନିଜ ହାତରେ ପ୍ରଭା ଏ ଗଛଟି ଲଗେଇ ଥିଲା —

ଆଜି ତାର ମନେ ଅଛି — ସେ ଦିନ ସ୍ୱାମୀ ସାଙ୍ଗରେ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇ ବୁଲୁଥାଏ ପ୍ରଭା — ଏହି ଗଛ ପାଖରେ ବିନୋଦ କହିଥିଲା ପ୍ରଭା ! ଦେଖୁଛ ଏ ଯେଉଁ ଗୋଲାପ ଫୁଲଟି ଫୁଟିଛି ସେ କିପରି ତୁମରି ଆଡ଼କୁ ନଇଁ ପଡ଼ୁଛି — ଫୁଲଟି ଛିଣ୍ଡେଇ ଆଣି ତାର କବରୀରେ ଖୋସି ଦେଇଥିଲା ବିନୋଦ —

କିନ୍ତୁ ଆଜି କିଏ ଏତେ ନିର୍ମମ, ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିକ ଛିଣ୍ଡେଇ ପକାଇଛି — ଯାଉ ସବୁ, ପୋଡ଼ି ଜଳି ପାଉଁଶ ହୋଇ ଯାଇଛି ଜୀବନ ତାର — ଏ ଫୁଲଟି ପରି ସେ ବି ସବୁ ହରାଇଛି — ରାଗରେ ଗଛଟି ନିର୍ମୂଳ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲା କିନ୍ତୁ କଣ୍ଟାଟିଏ ହାତରେ ଫୋଡ଼ି ହୋଇ ରକ୍ତ ବାହାରିଲା — ଫେରି ଆସିଲା ପ୍ରଭା ଘର ଭିତରକୁ ।

ଶେଜରେ ଶୋଇଲେ ମନଟା ଛଟପଟ ହେଉଛି — କାହାର ପରଶ ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇ ଉଠୁଛି ? ସବୁ ଥାଇ ସେ ଯେପରି ସର୍ବହରା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି — ହଠାତ୍ ଉଠିପଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯାଏ ପ୍ରଭା ଟ୍ରଙ୍କ୍ ପାଖକୁ — ବିନୋଦର ଫଟୋଟି ମୁହଁ ପାଖରେ ରଖି କେତେ କଣ ଗୁଣୁ ଗୁଣୁ ହୋଇ କହେ — ଶେଷକୁ ମୋତେ ନିଃସ୍ୱ କରି ଛାଡ଼ି ଦେଇଗଲ — ପାଖରେ ଥିଲାବେଳେ ଏତେ ସ୍ନେହ, ମମତା ଢାଳି ଦେଉଥିଲ କିନ୍ତୁ ଦୂରରେ ରହି ସବୁ ଭୁଲି ଯାଇଛ — ତୁମର ବିଚ୍ଛେଦ ମୋ ଜୀବନର ଯେଉଁ ତନ୍ତ୍ରୀରେ ଆଘାତ ଆଣିଛି କିପରି

ବୁଝିବ ଏତେ ଦୂରରେ ଥାଇ — ନାରୀ ମନର ବେଦନା ଯଦି ବୁଝୁଥାନ୍ତ ଅଙ୍କପଥର ପାଲଟି ନଥାନ୍ତ — କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଲୋଟି ପଡ଼େ ପ୍ରଭା ଭୂମିରେ — ଆଲୁଳାୟିତ କେଶ ବିକ୍ଷିପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ବିନୋଦର ଫଟୋଟି ଜାବୁଡ଼ି ଧରିଥାଏ ଛାତି ଉପରେ —

ସୁରମା ଅନ୍ଧାରେ ଥାଇ ଶୁଣନ୍ତି — ପ୍ରଭା କାନ୍ଦୁଛି ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି — କୋଳକୁ ଆଉଜାଇ ନେଇ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛନ୍ତି — ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହନ୍ତି ପ୍ରଭା ! ଦେଖ୍ ଆକାଶର ସେ କୋଣରେ କିପରି କାଳିଆ ବଉଦ ଖଣ୍ଡେ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି — ଗୁହୁଁ ଗୁହୁଁ ଗୁରୁଅଡ଼ି ଅନ୍ଧାର ଛାଇ ହୋଇଯିବ । ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଲୁଚି ଯିବ କେଉଁ କୋଣରେ — ସବୁ ଦେଖି ମନର ଯେତେ ସରାଗ ସବୁ ମଉଳି ଯାଏ — ଆଶଙ୍କା ହୁଏ ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନରେ ଗଢ଼ି ଉଠୁଥିବା ପ୍ରେମର ତାଜମହଲ ଭୁଶୁଡ଼ି ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ତ କ୍ଷଣିକରେ — କିନ୍ତୁ କ୍ଷଣିକ ପରେ ସେହି ବାଦଲ ମେଘ ଆକାଶରେ ହସି ଉଠେ ଚନ୍ଦ୍ର — ଜଅଁଶ ପରେ ଅଳିଅ ଅଭିଳାପର ଦୁଃଖପରେ ଜୀବନରେ ପୁଣି ଆସେ ସୁଖର ଢେଉ — ଏହି ଆଶାଧରି ମଣିଷ ବଞ୍ଚିରହେ ଦୁନିଆଁରେ — ସୁଖ ଦୁଃଖ ସବୁ ସହିବାକୁ ତାର ଜନମ ଲୋ ପ୍ରଭା — ସେଥିପାଇଁ ଦେହକୁ ପଥର କରିବାକୁ ହେବ ପ୍ରଭା ମନକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦିଏ —

ସତର

ବିନୋଦ ଓ ନମିତା ବମ୍ବେ ପଢ଼ୁଥିଲା ପରେ ବିନୋଦ ଚାଲିଗଲା ପୁନା—ସେଇଠାରେ ମିଲିଟାରି କଲେଜରେ ରହିବାକୁ ହେବ, ଆଜି ନମିତା ବିନୋଦକୁ ସେଦିନ ବିଦାୟ ଦେଇ ଷ୍ଟେସନରୁ ଫେରି ଆସିଥିଲା Sudhisti Road [ସୁଦ୍ଧିଷ୍ଟି ରୋଡ଼] କୁ—ସେଇଠାରେ ତାର ବାପାଙ୍କର ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘରେ ତାର ରହିବାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ହୋଇଥିଲା—

ବିନୋଦକୁ ଛାଡ଼ି ଆସିଲା ପରେ ନମିତା ଅନୁଭବ କଲା ସେ ଯେପରି ପଥଚ୍ୟୁତ ହୋଇଛି—କଲେଜ ଜୀବନରେ ସେ ପ୍ରାଣଦେଇ ଭଲ ପାଉଥିଲା ବିନୋଦକୁ—ଚାହୁଁଥିଲା ନିଜର କରିବାକୁ କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଦାନରେ କଣ ସେ ପାଇଥିଲା ? ବିନୋଦ ନିର୍ମମ ଭାବରେ ତାର ପ୍ରେମକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲା—ନିରାଶ ହୋଇଥିଲା ନମିତା—ଧନୀ ଘରର କନ୍ୟା ସେ—ରୂପର ଗରିମା ଯୌବନର ଉଦ୍ଦୀପନା ସବୁ ଯେପରି ହାର ମାନିଥିଲା ବିନୋଦର ପାଖରେ—ସେ ଚାହୁଁଥିଲେ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଶିକ୍ଷିତ ଧନୀ ଘରର ଯୁବକ ତାର ରୂପର ବହ୍ନିରେ ଧାସ ଦେବାକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଥାନ୍ତେ—କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ ସେ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଇ ନଥିଲା—ବିନୋଦ ପରି ଶାନ୍ତ ଉଦାର ଓ ହୃଦୟବାନ ଯୁବକକୁ ପାଖରେ

ସେ ନିଜର ସବୁ କିଛି ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଉଜାଡ଼ି ଦେଇଥିଲା – ବିନୋଦ ଠାରୁ ବାରମ୍ବାର ଠୋକର ଖାଇସୁଦ୍ଧା ସେ ତାକୁ ଭୁଲି ପାରି ନଥିଲା – କାହିଁକି ତାର ବିନୋଦ ପ୍ରତି ଏ ଆକର୍ଷଣ ? ପ୍ରେମ ମାନେନା ଧନୀ ଗରିବ, ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚ – ମନ ଚାହେଁ ସାଥି-ଟିଏ ଯାହାକୁ ନେଇ ତାର ପ୍ରେମର ଦୁନିଆଁ ହସି ଉଠିବେ – ପ୍ରଥମ ଚାହିଁଥିଲା ସବୁକିଛି କିନ୍ତୁ କିଛି ସେ ପାଇ ନଥିଲା — ଆଜି ବିନୋଦକୁ ଦେଖି ତାର ସୁପ୍ତ ଭାବନା ଜାଗି ଉଠିଥିଲା – ସେଥି-ପାଇଁ ବିନୋଦକୁ ବିଦାୟ ଦେଲାବେଳେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁଥିଲା ନର୍ମିତା – ବିନୋଦ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଉଚ୍ଚରିଲା ନର୍ମିତା ଦେବୀ! ଆପଣଙ୍କ ଆଖିରେ ଅଶ୍ରୁ ନର୍ମିତା ରୁମାଲରେ ଲୁହପୋଛି କହିଥିଲା ବିନୋଦ ବାବୁ ! ମୋର ସେ ଆନନ୍ଦାଶ୍ରୁ –

କିନ୍ତୁ ମନ ଭିତରେ ଶତ ବୃଶ୍ଚିକର ଦଂଶନ ଜ୍ୱାଳାରେ ସେ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । କେତେ ଅନୁରୋଧ କରି କହିଥିଲା ନର୍ମିତା ବିନୋଦକୁ ଛୁଟିରେ ବମ୍ବେ ଆସିବାକୁ—ସୁଦୂର ନିରସମୟ ଜୀବନରେ ନର୍ମିତା ଲୋଡ଼ିଥିଲା ବିନୋଦର ସହଚାର୍ଯ୍ୟ –

ଟ୍ରେନିଂ କଲେଜ ଛୁଟି ଥାଏ ଚାରିଦିନ — ନର୍ମିତାର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷାକରି ବିନୋଦ ସେଦିନ ବମ୍ବେ ଆସିଥାଏ – ନର୍ମିତା ତାର କଲେଜ୍ ଜୀବନର ସହପାଠିନୀ – ବିନୋଦ କଲେଜରେ ସବୁ-ବେଳେ ନର୍ମିତାକୁ ଠୋକର ଦେଇ ଆସିଛି – ନର୍ମିତା ଧନୀ ଘରର କନ୍ୟା – ସୁନ୍ଦରୀ, ଶିକ୍ଷିତା – ବିନୋଦ ଚାହୁଁ ନଥିଲା ସେ ଅନଳ ଶିଖା ଭିତରକୁ ଡେଇଁବାକୁ – ଧନୀର ଅଭିଜାତ୍ୟ ଉପରେ ତାର

ଘଣ୍ଟା ଥିଲା — ନର୍ମିତାର ଭାବ ଭଙ୍ଗୀ ସବୁ ଯେପରି ଏକ ପ୍ରହସନ ପରି ବୋଧ ହୋଇଥିଲା ତାଙ୍କୁ — କିନ୍ତୁ ଆଜି ନର୍ମିତା ଠାରୁ ଯାହା ସେ ଶୁଣିଛି, ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ — କାହିଁକି ନର୍ମିତାର ଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ — ବିଳାସ ବ୍ୟସନର ଦୂରରେ ସେ ରହୁଛି — ଯେଉଁ ନର୍ମିତାର ଅଧୁନିକା ପରିପାଟୀ କଲେଜର ଯୁବିମହଲରେ ଚହଲ ପକାଇ ଦେଇଥିଲା ଆଜି ତାର ପରିଧେୟ ଖଣ୍ଡେ ସାଧା ଖଦଡ଼ ଶାଢ଼ି — କାହାପାଇଁ ଏ ସ୍ୱାର୍ଥତ୍ୟାଗ ନର୍ମିତାର, ଭାବନା ତାର ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହୋଇ ଗଲା ନର୍ମିତାକୁ ଜାଣିମଧ ସେ ତାକୁ ଚିହ୍ନି ପାରୁନାହିଁ —

ବିନୋଦର ଅଗମନକୁ ନର୍ମିତା ଅଗ୍ରହାନ୍ୱିତ ହୋଇ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିଥାଏ — ବିନୋଦ ଅସିଲା ବେଳକୁ ସଂଧ୍ୟା ଅଗତ ପ୍ରାୟ — ବମ୍ବେର ବିରାଟ ନଗରୀ ଏକ ଅପୂର୍ବ ସାଜସଜ୍ଜାରେ ହସି ଉଠୁଥାଏ — ଦୁହେଁ ଗଲେ ମାଲବାର ହିଲ୍ Malbar hill ଅଡ଼େ ସାଂଧ୍ୟ ଭ୍ରମଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ —

ମାଲବାର ହିଲ୍ ଉପରକୁ କମଲା ନେହୁର ପାର୍କ — ବମ୍ବେର ସବୁଠାରୁ ଦର୍ଶନୀୟ ଏହି ସ୍ଥାନଟି — ବିରାଟ ପାର୍କ — ନାନା ଜାତିର ଦେଶୀ ବିଦେଶୀର ଫୁଲ ଗଛରେ ଭରପୂର । ରଙ୍ଗବିରଙ୍ଗିଆ ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ଚାରିଅଡେ ବିଛୁଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ — କେଉଁଠି କେଉଁଠି ଗହଳିଆ ଲତା କୁଞ୍ଜରେ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ନବ ଦମ୍ପତି ପ୍ରେମରେ ମସ୍‌ଗୁଲ୍ ହୋଇ ଉଠୁଥାନ୍ତି — ମାଲ୍‌ବାର ହିଲ୍ ଉପରୁ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ ବମ୍ବେର ବିରାଟ ନଗରୀର ସାଜସଜ୍ଜା—ଏକ ଅପୂର୍ବ ଶୋଭାର ପସରା ଯେପରି ମେଲି ଦେଇଛି — ତାର ଠିକ୍ ତଳକୁ ମେରିନ୍ ଡ୍ରାଇଭ୍ .ଲମ୍ବି ଯାଇଛି ବେଳା ଭୂମି କରେ କରେ

ସାଗର ଲହରୀ ଗୁଡିକ କୂଳରେ ପିଟି ହୋଇ ଫେରି ଯାଉଥାଏ—ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗାର ବାଲିସ୍ତୂପ ଉପରେ ଦଳ ଦଳ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ସାଗରର ଅପରୂପ ଶୋଭାକୁ ନିରୀକ୍ଷଣ କରୁଥାନ୍ତି—ବିନୋଦ ଓ ନମିତା ଅପୂର୍ବ ଏ ଶୋଭାରାଶି ମଧ୍ୟରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥାନ୍ତି—

ବେଳାଭୂମିରେ ଦୁହେଁ ବସିଥାନ୍ତି ପାଖ ପାଖ ହୋଇ—ନମିତା ମନରେ ଅସରନ୍ତି ଭାବନାର ସୁଅ—ବିନୋଦକୁ ସେ କଣ କହିବ ସେଇକଥା ସେ ଭାବୁଛି—କିନ୍ତୁ କିଛି କୂଳ କିନାରା ପାଉନାହିଁ ।

ନୀରବତା ଭାଙ୍ଗି ଆରମ୍ଭ କଲା ନମିତା—ବିନୋଦବାବୁ ! କଲେଜ ଜୀବନ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଛେଇ ଯାଇଛି—କେବଳ ଆପଣଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଅନୁକରଣ କରି ମୁଁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଗେଇ ଆସିଛି—ମୁଁ ଜାଣେନା ମୋ ଗତି ପଥର ଲକ୍ଷ କଣ—ଚାଲି ଚାଲି ମୁଁ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ପଡିଛି—ଦେହ ମୋର ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି—ଆଶ୍ରୟ ବିନା ମୁଁ ଆଉ ଆଗେଇ ପାରିବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ—ଜୀବନର ଏ କ୍ଳାନ୍ତ ଅବସାଦକୁ ଦୂର କରିବାକୁ ମୁଁ ଚାହେଁ ସାଥି-ଟିଏ, ଯାହାର ହାତଧରି ମୁଁ ଆଗେଇ ଯିବି ବାକି ଜୀବନର ପଥ ଗୁଡ଼ିକ ।

ବିନୋଦ ଲକ୍ଷ କରୁଥାଏ ନମିତାକୁ—ଏ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ କଣ ହୋଇ ପାରେ ? ନମିତା ଜୀବନର ଲକ୍ଷ କଣ ?

ନମିତା ସୁନ୍ଦରୀ, ଯୁବତୀ—ଦେହରେ ଯୌବନର ଢେଉ ଝଙ୍କୁଛି—ଚପଳେବେଳେ ଯୌବନର ଉଦ୍ଦୀପନାରେ ବୁଲୁଛୁ

ନାରୀର ମନ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠେ ସେତେବେଳେ 'ସେ ଗୃହେ
ସାଥିଟିଏ—

ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ନାରୀ ଲୋଡ଼ି ଆସିଛି ପୁରୁଷର ସହଯୋଗ—
ସେହିପରି ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟ ନିର୍ଭର କରୁଛି ନାରୀ ଉପରେ—ଏକାକୀ
ଜୀବନରେ ଚାଲି ଚାଲି ନାରୀ ଯେତେବେଳେ କ୍ଳାନ୍ତ ବୋଧକରେ
ସେତେବେଳେ ସେ ଲୋଡେ ସାହାଯ୍ୟ—ନାରୀ ହେଉଛି ସୃଷ୍ଟିର
ଆଧାର—ଭଗବାନ ତାଠାରେ ସୃଜନାର ଶକ୍ତି ଦେଇଛନ୍ତି—
ନାରୀ ମନରେ ମାତୃତ୍ୱର କାମନା—ମା ନସାଜିଲେ ନାରୀ ତାର
ଜୀବନକୁ ଅଭିଶାପ ମଣେ, ଅନ୍ତର ତାର ହାହା କାର କରି
ଉଠେ—

ନମିତା ବିନୋଦକୁ ନିଜର ମନକଥା କହି ସାରିଲା ପରେ
ଅନୁଭବ କରୁଛି ଯେପରି ତା ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ଗୋଟିଏ ବୋଝ
ଓହ୍ଲାଇ ଯାଉଛି—ସେ ଚାହିଁଛି ବିନୋଦର ଓସାରିଆ ଛାତି ଉପରେ
ଟିକିଏ ଆଶ୍ରୟ—ଲତାଟି ପରି ସେ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ପଡିବ ବିନୋଦ
ସହିତ—ତାର କ୍ଳାନ୍ତି ସବୁ ଦୂର ହୋଇ ଯିବ ସେଥିରେ—

ରାତି ବାରଟା ଗତ ହୋଇ ଗଲାଣି—ଚହଳ ଗହଳି ଆସ୍ତେ
ଆସ୍ତେ କମି ଗଲାଣି, ନମିତା ଶୋଇ ପଡ଼ନ୍ତି ଚାଲି ଯାଉଛନ୍ତି—

ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ହସି ଉଠିଲାଣି—ଅଗଣିତ ତାରା ଗୁଡ଼ିକ
ମିଟି ମିଟି କରି ଅନେଇଛନ୍ତି—ସାଗରର ବେଳା ଭୂମିରେ ନମିତା
ଓ ବିନୋଦ ବସିଥାନ୍ତି—ଜଳରାଶିର କେତେ ଦୂର ଲମ୍ବି ଯାଇଛି
ଆଖି ପାଉ ନ ଥାଏ—ଅମାନିଆ ପବନଟା ନମିତାର ଦେହକୁ

ମୁଣ୍ଡରୁ ଲୁଗା ଟାଣି ନେଇ ଯିବାକୁ ତତ୍ପର—ବକ୍ଷ୍‌ର ଅବରଣ ମଧ୍ୟରୁ ନମିତାର ଯୌବନ ତନୁର ଅଭା ଫୁଟି ଉଠୁଥାଏ—

ନମିତାକୁ ଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିରେ କେବେ ଦେଖି ନାହିଁ ବିନୋଦ—ସେ ତାର ସହପାଠିନୀ—ବାନ୍ଧବୀ—ନମିତାକୁ ଚେତେଇ ଦେଲା ବିନୋଦ—କାହାର ସ୍ପର୍ଶ ? ଚମକି ପଡ଼ିଲା ନମିତା—ଦୁହେଁ ଅଗେଇଲେ ବସାକୁ—ଦୂରରୁ ଶୁଭୁଥାଏ କେବଳ ସାଗରର ଗର୍ଜନ—

ଅଠର

ଅଭାବ ଅନାଟନ ମଧ୍ୟରେ ଅଟେଇଛନ୍ତି ସୁରମା—ବୟସ ବଢ଼ିବା ସଙ୍ଗେ ଚିନ୍ତା କ୍ଲେଶରେ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ଘର ଚଳାଇବା ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି—ସୁବୋଧ ବହୁତଥର ସୁର-ମାଙ୍କୁ କହିଲେଣି ସେ ବିଦେଶ ଯାଇ ଚାକିରି କରିବେ—କିନ୍ତୁ ସୁରମା ବାରଣ କରନ୍ତି—ମନକୁ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦିଅନ୍ତି—ବିନୋଦ ଫେରିଲେ ସବୁ ସୁଧାରି ହୋଇଯିବ—ପୁଣିଥରେ ଆଗପରି ହସି ଉଠିବ ତାଙ୍କର ସଂସାର—ଦୁଃଖର ପରଦା ଭିତରେ ସେ ଦେଖନ୍ତି,ସୁଖର ସ୍ୱପ୍ନ—କିନ୍ତୁ ବହୁତ ଦୂରରେ ସେଦିନ—ସେତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହି ପାରିବେତ ସେ ?

ପ୍ରଭାର ଯାହାକିଛି ଅଳଙ୍କାର ଥିଲା ଗୋଟି ଗୋଟି ହୋଇ ସେ ସବୁ ସରିଛି—ପ୍ରଭା ନିଜେ ସବୁ ବାହାର କରି ଅଳ-ଙ୍କାରତକ ଦେଇଥିଲା ସୁରମାଙ୍କ ପାଖରେ—ଶାଶୁ ସେଦିନ ଆପତ୍ତି କରି କହୁଥିଲେ ଘରର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ହାତ ଲଙ୍ଗଳା କରି ସେହି ପଇ-ସାରେ ଜୀବନ ବଞ୍ଚେଇବା ଅପେକ୍ଷା ବରଂ ମରି ଯିବା ଭଲ—ପ୍ରଭା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝେଇଥିଲା—

ଏ ଘରର ସମସ୍ତେ ଭୋକ ଉପାସରେ ରହୁଥିବେ, ସେ ସହି ପାରିବ ନାହିଁ—ଏ ଅଳଙ୍କାରର ମୂଲ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ ତା ପାଖରେ—

ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଏ ଅଭାବ ଅନାଟନ ଯେତେ ବାଧୁ ନଥିଲା ତାଠାରୁ ଅଧିକ ବାଧୁଥିଲା ବିନୋଦର ନିରବତା—ବିନୋଦ ତାକୁ ଭୁଲି ଯାଉଛି—ସେ ହୋଇଛି ଉପେକ୍ଷିତା—ବିନୋଦକୁ ନିଜର ସାଥି ରୂପେ ପାଇଁ ପ୍ରଭା ଅସହିଷ୍ଣୁ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା—ପ୍ରେମର ଦୁନିଆ ତାର ହସି ଉଠିଥିଲା—ବିନୋଦର ଚରଣ ତଳେ ସେ ତାର ସବୁ କିଛି ସମର୍ପି ଦେଇଥିଲା—ପ୍ରତିଦାନରେ ପାଇଥିଲା ବିନୋଦ-ଠାରୁ ସ୍ନେହ, ମମତା—ହସି ହସି ଦିନଟି ପଡ଼ି ଥିଲା ବିନୋଦ କୋଳରେ ଅଶ୍ରୁସ୍ନାନ ଶିଶୁଟି ପରି—

କିନ୍ତୁ ସେ ଭାବନା ଗୁଡ଼ିକ ଧୂମ୍ର କୁଣ୍ଡଳୀ ପରି ପବନରେ କେଉଁ ଆଡ଼େ ମିଶି ଯାଉଛି—ରହୁଛି କେବଳ ସ୍ମୃତିର ଛାପ, ଯେଉଁ ପକ୍ଷୀଟି ଦିନେ ମୁକ୍ତ ଆକାଶରେ ଘୂରି ବୁଲୁଥିଲା ଆନନ୍ଦରେ ଆଜି ସେ ଶରବିଦ୍ଧ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହେଉଛି—ବାଦଲ ଢେଉ ମଧ୍ୟରେ ଲୁଚି ଯାଉଛି ସରଗର ଚାନ୍ଦ—ପ୍ରେମର ଦୀପ ନିଭିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଜୀବନରେ ଅନ୍ଧକାର ହୋଇ ଯାଉଛି—ପ୍ରେମର ସେ ସ୍ୱପ୍ନ କେଉଁ ଆଡ଼େ ଦୂରକୁ ଯାଇଛି—ପୁରୁଷ ଜାତି ଉପରେ ଘୃଣା ଆସିଲା ପ୍ରଭାର—ନାରୀର ଜୀବନ କଲି ଖାଲି ଉତଳା ବିକଳ ହୋଇ ମରିବା ପାଇଁ—ପାଖରେ ଥିଲେ ଏଇ ପୁରୁଷ ମନଭୁଲା କଥା କହି ସବୁ ସ୍ନେହ ମମତା ଉଜାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତି—ଦୁର୍ବଳମନା ନାରୀ ଅଶ୍ରୁ ନିଏ ପୁରୁଷର କୋଳରେ—ଭୁଲିଯାଏ ପଛର ରାଗ, ଅଭିମାନ—କିନ୍ତୁ ଦୂରକୁ ଗଲେ ସେହି ପୁରୁଷ ଭୁଲିଯାଏ ତାର ପ୍ରେମର ସାଥୀକୁ, ଯାହା ସହିତ ସେ ଦିନେ ଅଭିସାର କରିଥିଲା—

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଛି ବିନୋଦ କେବେ ତାକୁ ଭୁଲି ପାରିବ ନାହିଁ—ଯେବେ ହେଲେ ବିନୋଦ ଫେରି ଆସିବ—ସେ ଯନ୍ତ୍ର ତାକୁ ସେ ଗ୍ରହଣ କରିବ—ହତାଶରେ ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ମାରେ ପ୍ରଭା—ସେତେବେଳକୁ ଏ ବୟସ ନଇଁ ପଡିଥିବ—ପ୍ରସ୍ଫୁଟିତ ଯୌବନ ମଉଳି ପଡିଥିବ ସଜଫୁଟା କୁସୁମଟି ଖରାରେ ଝାଉଁଳି ପଡିଲା ପରି - ନଥିବ ସେଥିରେ ମାଦକଭରା ଭାବନା ଯେଉଁଥିରେ ସେ ବାନ୍ଧି ପାରିବ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ—କେତେବେଳେ ଶୁଖିଲା ପତର ପରି ସମସ୍ତଙ୍କର ଅଜ୍ଞାତରେ ଝଡି ମାଟିରେ ମିଶିଯିବ—ପ୍ରଭା ଆଉ ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ—ଆଖିରେ ଲୁହ ଜକେଇ ଆସିଲା-ଦିନ ଦିନ ଧରି ସେ କାନ୍ଦୁଛି - ବିନୋଦର ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ପାଇଁ ବଜୁକୁ କେତେଥର ଧଲ୍‌ପାଖ ଡାକ ଘରକୁ ପଠାଉଛି-କିନ୍ତୁ କାହିଁ ବିନୋଦର ଚିଠି ?

ଦିନେ ଦିନେ ସୁରମାଙ୍କ କୋଳରେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଲୋଟି ପଡି ପ୍ରଭା କହେ ଅପା ! ସେ ମୋତେ ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି-ମୋର ଜୀବନ ଜଳି ପୋଡି ଯାଉଛି—

ସୁରମା ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇ କହନ୍ତି ।

ପ୍ରଭା ! ବିନୋଦ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପଛେ ଭୁଲିବ କିନ୍ତୁ ତୋତେ ସେ ଭୁଲି ପାରିବ ନାହିଁ—

ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛନ୍ତି ସୁରମା—ଦିନ ପରେ ଦିନ ମାସ ପରେ ମାସ ଗଡିଯାଏ—କିନ୍ତୁ ବିନୋଦର ଚିଠି ମିଳେ ନାହିଁ—

ଅଭାବ ଅନାଟନରେ ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େ, ସେତେବେଳେ ଦୁଃଖର ଓ ଲଜ୍ଜ ଚୋହିଲ ଝଡ଼ର ଗୋଟିଏ ମାଡ଼ି ଆସେ—ମଣିଷକୁ ଦବଇ ମହିଁରେ ତେଳିଦିଏ ଯେଉଁଠି ଥଳକୂଳ ନଥାଏ—

ଗତବର୍ଷର ଦୁନିଆରେ ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜା ମାଡ଼ି ଆସିଥିଲା ସେଦିନ— କେଉଁ ଅଶୁଭ ଘଡ଼ିରେ ବଜ୍ରର ଜନ୍ମଦିନ ଅସିଥାଏ—ବଜ୍ର ଏ ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କର ଅତି ଆଦର—ତୋଳ ବୟସରେ ସେ ବଢ଼ି ଆସିଛି-ସବୁବର୍ଷ ଅଭାବ ଅନାଟନ ମଧ୍ୟରେ ସୁରମା ବଜ୍ରର ଜନ୍ମଦିନ ଅତି ଆନନ୍ଦରେ କରନ୍ତି—ଭଲ ଶାଢ଼ି ଟିଏ କିଣି ଆଣି ବଜ୍ରକୁ ନିଜ ହାତରେ ସେ ସଜାନ୍ତି—ଝିଅଟି ଠିଠାରେ ଘର ପୂର-ତେ—ସେ ଚାହାନ୍ତି ବଜ୍ର ମନ ଉପରେ ଘରର ଏ ଦୀନ ଦରିଦ୍ରତାର ଛାପ ଯେପରି ନପଡ଼େ—

କିନ୍ତୁ ସୁରମା ସେ ଦିନ ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ—କିମ୍ପି ଦୁଇମାସ ଧରି ଦେଲେ ଏ ଘରର ଅଉ କିଛି ସମ୍ବଳ ନାହିଁ— ବିନୋଦ ଘରୁ ଚଳୁ ଦିନକୁ ଗଟିଏ ଟଙ୍କା ବି ଛି ଦେଇ ନାହିଁ । ବଜ୍ରର ଶାଢ଼ିଟି କିଣିବା ପାଇଁ ଟଙ୍କା ଦରକାର—ବଜ୍ର ଆଉ ଛୋଟ ନୁହେ—ସେ ବି ଭଲ ମନ୍ଦ ବୁଝି ପାରୁଛି—ସେଥିପାଇଁ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହୁଛି ତାର ଶାଢ଼ି ଦରକାରନାହିଁ—କିନ୍ତୁ କେହି ବୁଝି ନାହାନ୍ତି—ସମସ୍ତେ ଚାହାନ୍ତି ବଜ୍ର ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧିବ—ଖୁସି ହେବ—ବଜ୍ରର ମନର ଦୁଃଖ କେହି ସହି ପାରିବେ ନାହିଁ— ସୁରମାର ଅଳଙ୍କାର ଭିତରେ ଏକମାତ୍ର ସମ୍ବଳ ଥିଲା ମୁଦିଟିଏ— ବାହାର ଘରେ ନିଜେ ସ୍ୱାମୀ ନିଜ ହାତରୁ କାଢ଼ି ପିନ୍ଧାଇ

ଦେଇଥିଲେ ତାଙ୍କୁ — ପ୍ରେମର ସ୍ମୃତିର ଚିହ୍ନ ଥିଲା କେବଳ ମୁଦିଟିଏ — ସେହି ମୁଦିଟି ବାହାର କରି ଦେଇଥିଲେ ସୁରମାଙ୍କ ହାତରେ । ସୁରମା ଜାଣନ୍ତି ଏ ବିନୋଦର ମୁଦି — ସ୍ତ୍ରୀକୁ ସ୍ୱାମୀର ପ୍ରେମର ଉପହାର — ସେ ବାଧ୍ୟ କରି ପିନ୍ଧେଇ ଦେଇ ଥିଲେ ପୁଅକୁ — ଏହି ଦେବା ନେବା ସମୟରେ କିଶୋର ଆସି ଥିଲା — ହାତରେ ଖଣ୍ଡେ ଜର୍ଜେଟ ଶାଢ଼ି —

ସୁରମାଙ୍କ ହାତକୁ ଶାଢ଼ିଟି ଓ ଶହେ ଟଙ୍କିଆ ନୋଟ୍ ଖଣ୍ଡେ ବଢ଼େଇ ଦେଇ କିଶୋର କହିଥିଲା ନୂଆବୋଉ ! ବିଜୁ ବିନୋଦର ଯେପରି ଆଦରର ଭଉଣୀ ମୋର ମଧ୍ୟ ସେହିପରି — ଭାଇ ଭାବରେ ମୋର ମଧ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରହୁଛି ଭଉଣୀ ପାଇଁ — ଆଜି ତା'ର ଜନ୍ମଦିନରେ ମୋର ଏ ସାମାନ୍ୟ ଉପହାର·····ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲା ନାହିଁ କିଶୋର—ଆଖି ତା'ର ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଉଠି ଥିଲା —

କିନ୍ତୁ କେହି ବୁଝି ନଥିଲେ କିଶୋରର ସେ ଲୋତକ ଭଉଣୀ ପ୍ରତି ଭାଇର ମମତାର ଅଶ୍ରୁ କି ତା ପଛରେ ଲୁଚି ରହିଥିଲା ଏକ କାମ ତୃଷ୍ଣା ଯୌବନର ପିପାସା, ଜଣଙ୍କର ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇବା ପାଇଁ ଅଦ୍ୟମ ଚେଷ୍ଟା —

କିଶୋର ଫେରି ଯାଇଥିଲା — ସୁରମା ସବୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ କିଶୋର ଠାରୁ — ଅଭାବ ଅନାଟନରେ ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼େ ସେତେବେଳେ ସେ କାହାର ଅଯାଚିତ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଶ୍ଚାତପଦ ହୁଏ ନାହିଁ — ବିଚାର କରିବାର ଶକ୍ତି ସେ ହରାଇ ଥାଏ — ସୁରମା ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଲେ ନାହିଁ

କେଶୀ କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ଏହାର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଦେଖିଲା — କଣ ପାଇଁ କିଶୋରର ଏ ଅଯାଚିତ ଦାନ — ଏହାର ଅଭିପ୍ରେତ କଣ ?

କିଶୋର ଚରିତ୍ର ଉପରେ ସବୁବେଳେ ସେ ସନ୍ଦିହାନ — ତେଣୁ ସେ ତାର ଗତିବିଧିକୁ ବରାବର ଲକ୍ଷ କରେ — କିଶୋର ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଆସେ — ଥଟ୍ଟା କରି କେତେ କୁହେ — ପ୍ରଭା ଖୁବ୍ କମ୍ ଉତ୍ତର ଦିଏ — କିଶୋରର ଏ ଘରକୁ ଆସିବା ସେ ପସନ୍ଦ କରେନା — ବହୁତ ଥର ମନ ଚାହେଁ ଅପାକୁ କହିବାକୁ କିନ୍ତୁ କିଛି କହି ପାରେନା — କାଳେ ସେ ମନରେ କଣ ଭାବିବେ, ।

ସେ ଦିନ ବେଳ ରତ ରତ ହେଉଥାଏ—ଅସ୍ତଗାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଛଟିଲା ଛଟିଲା ସୁନେଲି କିରଣ ଘର ଅଗଣାରେ ପଡ଼ିଥାଏ—ଆଉ ଟିକକ ପରେ ଅନ୍ଧାର ମାଡ଼ିଆସିବ—ଏ ଗଡ଼ଟା ଆଜିକାଲି ପ୍ରଭା ପାଇଁ ବିଷମୟ ହୋଇ ଉଠିଛି—ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ରହି ଛଟପଟ ହୋଇଛି—କିନ୍ତୁ ପ୍ରେମର ସେ ମଧୁର ବଂଶୀର ସ୍ୱନ ଆଉ ବାଜୁ ନାହିଁ—ସାଥିହରା ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ସେ—ପ୍ରଭା ଘର ଭିତରେ ବସି ବିନୋଦର ପୂର୍ବ ଚିଠି ଗୁଡାକ ଥରକୁ ଥର ପଢୁଛି—ବିରହ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ମନ ଯେତେବେଳେ ଛଟପଟ ହୁଏ ପ୍ରଭା ଚିଠି ଗୁଡିକ ବାହାର କରି ପଢେ — ଚିଠିରେ କେତେ ଅକ୍ଷର ଲୋତକରେ ଧୋଇ ହୋଇ ଲିଭି ଗଲାଣି — ସେହି ଚିଠିରୁ ସେ ସାନ୍ତ୍ୱନା ପାଏ — ସେ ଦିନ ଏକ ଲୟରେ ପ୍ରଭା ସେହି ପୁରୁଣା ଚିଠି ଗୁଡାକ ଖୋଲି ପଢୁଥିଲା — ସୁରମା ବିଜୁକୁ ନେଇ ପଡ଼ିଶା ଘର ବୁଲି ଯାଇଥାନ୍ତି — ଶାଶୁ ଥାନ୍ତି ଠାକୁର ଘରେ —

ଏତେବେଳେ କିଶୋର ଅସିଛି ପ୍ରଭା ଲକ୍ଷ କରି ନାହିଁ — କିଶୋର ଦୁଆର ମୁହଁରେ ପହଞ୍ଚି ପ୍ରଭାକୁ ଦେଖୁଛି — ମନେ ମନେ ଭାବୁଛି ଏହି ପ୍ରଭାର ରୂପ ଯୌବନତା ମନରେ ନିଆଁ ଜାଳି ଦେଉଛି—ନସ ହୋଇଛି ପାଗଳ କେବଳ ତାର ଟିକିଏ ସାନିଧ୍ୟ ପାଇଁ — ସେଥିପାଇଁ ସେ ଜାଲ ଫାଦିବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି — ସ୍ନେହ ମମତାର ପ୍ରହସନ କରି ପ୍ରଭାକୁ କଥା କୁହାଇ ପାରୁଛି — ଅର୍ଥର ମୋହ ଦେଖାଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବଶୀଭୂତ କରୁଛି — କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭା ତାର ଆଦର୍ଶରୁ ଟଳି ନାହିଁ — ନିର୍ଜନରେ ପ୍ରଭାକୁ ପାଇ ଭୁଲି ଗଲା କିଶୋର ନିଜର ମନୁଷ୍ୟତା — ପାଶବିକ ପ୍ରବୃତ୍ତି ମନରେ ଜାଗିଛି — ଆଗେଇ ଗଲା ପ୍ରଭା ପାଖକୁ — ଅଙ୍ଗ ଦୁଇଟି ମୁଦି ଧରିଲା ।

ଗୋଟିପଣ ଥରି ଉଠିଲା ପ୍ରଭା — ଜାହାର ପରଣ ଏ ? ପ୍ରଭା ବୁଲିପଡ଼ି ସାମନାରେ ଦେଖିଲା କିଶୋର—ମୁହଁରେ ତାର ସୈତାନର ହସ — ନାରୀର ସର୍ବନାଶ କରିବାର ପ୍ରବଳ ଉଦ୍ୟମ— ଆହତ ସର୍ପିଣୀ ପରି ପ୍ରଭା ଚଟକର ଆଘାତ କଲା କିଶୋରର ବାମ ଗାଲରେ — ଦୌଡ଼ି ପଳେଇ ଆସିଲା ପ୍ରଭା ଘରଭିତରୁ — ଦେହ ତାର ଥରୁଥାଏ ଗୋଟିଏ ପଣ — ମୁଣ୍ଡ ଭିତରଟା ଝିଣି ହୋଇ ଯାଉ-ଥାଏ — କିଶୋର ଘରୁ ବାହାରି ପଳେଇ ଗଲା — ମନରେ ତାର ପ୍ରତିଶୋଧର ନିଆଁ ଜଳି ଉଠୁଥାଏ ।

ପ୍ରଭା ଭାବୁଥାଏ କିଶୋର କଥା — ମୁଖା ପିନ୍ଧା ମଣିଷ ଏହି-ପରି ଦୁନିଆରେ କେତେ ଥାନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ମନ ଭୁଲା କଥା କହି ସ୍ନେହ ମମତାର ପ୍ରହସନ କରି ନାରୀର ସର୍ବନାଶ କରିବାକୁ

ଆଗେଇ ଆସନ୍ତି – ଏହିପରି କେତେଜଣଙ୍କର ସୁନାର ସଂସାର ଭାଙ୍ଗି ଚୁରମାର ହୋଇଯାଏ – ନାରୀ ଶେଷରେ ଆଶ୍ରୟହୀନା ହୋଇ ଭିକାରୁଣୀ ସାଜି ଘରଆଡେ ବୁଲେ – ସେତିକିବେଳେ ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ମାନେ ଅବଳା ନାରୀ ଉପରେ ପାଶବିକ ଅତ୍ୟାଚାର କରି-ଥାନ୍ତି ସେହିମାନେ ତାକୁ ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ ଆଖ୍ୟା ଦେଇ ତାର ନିନ୍ଦା ଗାଇ ବୁଲନ୍ତି – ନାରୀ ଶେଷରେ ପତିତା ହୁଏ ସମାଜ ଆଖିରେ– ଏହାର ମୂଳରେ ଏହି ରୂପ ଯୌବନର ଆକର୍ଷଣ ଯେଉଁଠାକି ଅତୀବ ଭୟଙ୍କର ।

ଯୌବନ ମହୁଆ ନିଶାରେ ଯେତେବେଳେ ମଣିଷ ମତୁଆଲ ହୋଇପଡେ ସେ ପଶୁଠାରୁହୀନ ହୋଇ ପଡେ—ସେହି ପାଶବିକ ପ୍ରବୃତ୍ତି ନେଇ ସେ ନାରୀ ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସେ – ବେଳେ ବେଳେ ଠୋକର ଖାଏ – ସେ ଅନୁତାପ କରେ ତାର ଅମାନୁଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ – କିନ୍ତୁ ନଦୀର ସ୍ରୋତ ସେତିକିବେଳେ ପ୍ରଖର ହୋଇଯାଇଥାଏ – ପାଣି ସୁଅରେ ସବୁ ଭାସି ଯାଇ ଥାଏ କାହିଁ କେତେ ଦୂରକୁ ସମାଜରେ ସେ ଚିହ୍ନା ପଡେ— ଆଉ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ପାରେ ନା –

ପ୍ରଭା ଭାବୁଥିଲା କିଶୋରର ଅଯାଚିତ ଦାନ – ଯାହା ପଛରେ ଲୁଚି ରହିଥିଲା ଗୋଟିଏ ନାରୀ ଜୀବନକୁ ଧ୍ୱଂସ କରିବାର ପ୍ରବଳ ଲାଳସା – ଏ ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି କିଶୋରର ସ୍ନେହ, ମମତା, ଥିଲା ଏକ ପ୍ରହସନ – ଗରିବର ଅଭାବ ଅନାଟନ ବୁଝିଆରେ ଅର୍ଥର ମୋହ ଦେଖାଇ କିଶୋର ଯେଉଁ ଜାଲ ଫାନ୍ଦିବାକୁ ଯାଉ-ଥିଲା ସେ ନିଜେ ସେହି ଜାଲରେ ପଡିଛି—ବିଧି ପ୍ରତି ବିଧିର ଏକଣ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିଦାନ ? କିଶୋର ମଣିଷ ନୁହେଁ ପଶୁଠାରୁ ହୀନ

ଉତ୍ତେଜ

ପୁନା ମିଲିଟାରୀ କଲେଜ ହଷ୍ଟେଲ - ସକାଳୁ ସଂଧ୍ୟା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଯେପରି ବିଶ୍ରାମ ନାହିଁ - ହାଡଭଙ୍ଗା ପରିଶ୍ରମକରି ବିନୋଦ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି - ମିଲିଟାରୀ ଜୀବନ ଏତେ କଷ୍ଟ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲେ ସେ ହୁଏତ ଆସି ନଥାନ୍ତା ।

ସେ ଦିନର ସଂଧ୍ୟାରେ - ମିଲିଟାରୀ ଜୀବନର ଦୈନନ୍ଦିନ ଧରାବନ୍ଧା ରୁଟିନ୍ ପରି ଅକ୍ଳାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରି ଥକି ପଡ଼ିଥିଲା ବିନୋଦ - ନିଜର ନିର୍ଜନ କୋଠରିଟିରେ ବସି ସେ ଭାବୁଥିଲା ପୁରୁଣାକଥା - ଘରୁ ଆସିବାର ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଛଅଟି ମାସ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି - କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ସେ କେବେ ଅବସର ପାଇନାହିଁ ଭାବିବାକୁ - ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରି ନାହିଁ - ବିଗତ ଦିନର ପ୍ରେମର ସେ ମଧୁମୟ ସ୍ମୃତି ମନ ଉପରେ ବରଫ ପରି ଜମାଟ ବାନ୍ଧିଥାଏ - ହଠାତ୍ ସେହି ଭାବନା ମଧ୍ୟରେ ନମିତା ଆସି ଦେଖାଦିଏ - ମନଟା ଗୋଳମାଳିଆ ଧରେ - ଅଗର ଭାବନା ପଛେଇ ଯାଏ ।

ସେଦିନ ନମିତାର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେ ଦେଇପାରି ନଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ ବୁଝୁଛି ଅଶ୍ରୁ - କଲେଜ ଜୀବନର ନମିତା ଓ ଆଜିର ମଧ୍ୟରେ ବହୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରୁଛି - ଧନୀର ଦୁଲାଳୀ

ଭାବରେ ଗର୍ବ ଓ ଅଭିମାନରେ ଫୁଲି ଉଠୁଥିଲା ସେ — ସେତିକି-ବେଳେ ସେ ଚାହିଁଥିଲା ବିନୋଦର ସାନିଧ୍ୟ — ସେ ଭାବିଥିଲା ସମସ୍ତଙ୍କ ପରି ବିନୋଦ ତାର ରୂପର ନିଆଁରେ ପତଙ୍ଗ ପରି ଡେଇଁ ପଡ଼ିବ — କିନ୍ତୁ ଜୀବନରେ ସେ ଠୋକର ଖାଇଥିଲା — ବିନୋଦ ତାର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଉପେକ୍ଷା କରି ଆସି ଥିଲା — ସେ ଦିନ-ଠାରୁ ନମିତା ଚାହିଁଥିଲା ,ଜୀବନ ପଥରେ ସେ ଏକାକୀ ଆଗେଇ ଚାଲିବ — କାହାର ସାହାଯ୍ୟ ସେ ଦରକାର କରିବ ନାହିଁ — କିନ୍ତୁ ଆଜି ଧରାବନ୍ଧା ଟେତରେ ଚାଲି ଚାଲି ସେ ଥକି ପଡ଼ିଛି— ଜୀବନର ଘୃଣା, ଅଭିମାନ ସବୁ ଚୂରମାର ହୋଇଛି—ଆଶ୍ରୟ ପାଇଁ ସେ ଆଗେଇ ଆସିଛି — ପଛକଥା ଲିଭି ଯାଇଛି ପାଣିର ଗାର ପରି ।

କିନ୍ତୁ ନମିତା ଆଜି ତାର ହୃଦୟ କୋଣରେ କଣ ଯେପରି ଅଭାବ ଅନୁଭବ କରିଛି । ନିଜର ମନକୁ ସେ ଆଉ ଅବାଧ ବାନ୍ଧି ପାରି ନାହିଁ — ଦେହରେ ଯୌବନ ଦେବତାର ହାତ ଲାଗିଛି— ଯୁବତୀ ମନ ଚାହୁଁଛି ପୁରୁଷର ସାନିଧ୍ୟ — ସେ ଚାହୁଁଛି ଛନ୍ଦମୟ ଜୀବନ — ଯେଉଁଥିରେ ସେ ପାଇବ ପ୍ରେମର ଆସ୍ୱାଦନ—ସେଇ ଆଶାର ସାହାଧରି ସେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆଗେଇ ଆସିଛି ।

ଭାବନାର କୂଳ କିନାରା ପାଇଲା ନାହିଁ ବିନୋଦ— ସେଦିନ ନମିତା ତାର ଆଗରେ ମନର ସବୁକଥା କହିଥିଲା — ତେବେ ସେ କଣ ଚାହେ ବିନୋଦର ଆଶ୍ରୟ ??? ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ପ୍ରଭା — ପ୍ରେମର ପବିତ୍ର ବନ୍ଧନ-ଆଉ ଗୋଟିଏ ପାଖରେ ନମିତା — ବିରହିଣୀ ସାଜି ତା ଦ୍ୱାରରେ ଆଶ୍ରୟ ଲୋଡ଼ିଛି —

ସେ କଣ ତାକୁ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ପାରିବ ? ନମିତା ଗୁହଁବ ତାର ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ? କଣ ଉତ୍ତର ଦେବ ସେ ?

ସେତେବେଳେ ସଂଧ୍ୟା ଆଗତ ପ୍ରାୟ — ହଷ୍ଟେଲର ସାମନା ପାଖ ବଗିଚାରେ ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର ଦେଶୀ ବିଦେଶୀର ଫୁଲର ମନ ମତାଣିଆ ସୁଗନ୍ଧ ପବନରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ — ଛଟିଳ ଛଟିଲା କିରଣ ଫୁଲ ପତର ଉପରେ ବିଚ୍ଛୁରିତ ହୋଇ ପଡୁଥାଏ — ହଷ୍ଟେଲ କମନ୍‌ରୁମ୍‌ରୁ ପବନ ଲହରୀରେ ଭାସି ଆସୁଥାଏ ରେଡିଓରୁ କାହାର ପ୍ରେମଭରା ସଙ୍ଗୀତ — ପୁନାର ରାଜପଥ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଗହଳି ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ—

ଗେଟ୍ ସାମନାରେ କାର୍‌ଟିଏ ଅଟକିଲା — କିଏ ଜଣେ ଯୁବତୀ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ ପଚାରିଲେ — ବିନୋଦ ବାବୁଙ୍କର ରୁମ୍ କେତେ ନମ୍ବର ? ବିନୋଦ ତା କୋଠରୀରୁ ଥାଇ ଦେଖିଲା ନମିତା ଆସିଛି — ସେ ଦିନ ଫେରିଲା ବେଳେ ସେ ନମିତାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା ପୁନା ବୁଲି ଆସିବା ପାଇଁ, ବିନୋଦ ବୁଝିଲା ଆଜି ନମିତା ତାର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରି ପୁନା ଆସିଛି—

ବିନୋଦ ଓ ନମିତା ଦୁହେଁ ହଷ୍ଟେଲ ବାହାରକୁ ଗଲେ — ନମିତା ବମ୍ବେରେ ତାର ପିତାଙ୍କର ଜଣେ ବ୍ୟବସାୟୀ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘରେ ଥାଏ—ତାଙ୍କର କାର୍‌ଟି ସେ ମାଗି ଆଣିଥିଲା—ଆଜି ରାତିରେ ଫେରିଯିବାକୁ ହେବ—ନମିତା ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା ବିନୋଦକୁ ବମ୍ବେ ଯିବାକୁ ତା ସଙ୍ଗରେ—ବିନୋଦ ନମିତାର ଅନୁରୋଧ ଭାଙ୍ଗି ପାରିନଥିଲା ।

ପୁନା ଛାଡ଼ିଲା ବେଳକୁ ରାତି ବାରଟା ହୋଇଯାଇଥିଲା—ପକ୍କା ଓସାରିଆ ରାସ୍ତାଟା ଲମ୍ବି ଯାଇଥାଏ ବମ୍ବେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ—ବିନୋଦ ଓ ନମିତା ଦୁହେଁ ପଛ ସିଟ୍‌ରେ ପାଖ ପାଖ ହୋଇ ବସିଥାନ୍ତି—ନିଶବ୍ଦ ରାତି—ଉପରେ ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ହସି ଉଠୁଥାଏ—ଗାଡ଼ି ଅଗେଇ ଥାଏ ପିଚ୍ ରାସ୍ତା ଉପରେ—ଦୂରରୁ ଶୁଭୁଥାଏ ସାଗରର ଗର୍ଜନ—

ନୀରବତା ଭାଙ୍ଗି ନମିତା ଆରମ୍ଭ କଲା ବିନୋଦ ବାବୁ ! ମୋର ସେ ଦିନ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରଟା ଦେଲ ନାହିଁ ? ବିନୋଦ ଗମ୍ଭୀର ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ମାରି କହିଲା !

ନମିତା ଦେବୀ ! ବହୁତ ଭାବୁଛି ମୁଁ କିନ୍ତୁ ସେ ପ୍ରଶ୍ନର ସମାଧାନ ମୁଁ କରିପାରି ନାହିଁ—ସେ ମୋ ପାଖରେ ଏକ ଜଟିଳ ସମସ୍ୟା ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଛି । ମୁଁ ବୁଝୁଛି ତୁମ ମନ ଗହନର କଥା—ତୁମର ବେଦନା ଟିକି ଅଶ୍ରୁ କଣି ଚୁହେଁ—କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏହାର କିଛି ସମାଧାନ କରି ପାରି ନାହିଁ—

ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅଛି ଏକ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଚିହ୍ନ ? କଲେଜ ଛାଡ଼ିବା ପରେ ମୋର ଜୀବନର ମଝି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଛି । ପ୍ରଭାକୁ ମୁଁ ଜୀବନ ସଙ୍ଗିନୀ କରି ଆଣିଛି—ସରଳା ପକ୍ଷୀ ବଧୂ—ସେ ତାର ଖାଇବା ପ୍ରେମ, ସରାଗ ସବୁ, କିଛି ଉଜାଡ଼ି ଦେଇଛି—ସେ ଜାଣେନା ଛନ୍ଦ, କପଟ, ଦେବତାର ପୂଜା ପାଇଁ ସେ ସବୁବେଳେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଧରି ସାଇତି ବସିଛି—

ନମିତା ଦେବୀ ! ଆଜି ତୁମ ପାଖରେ ଏ ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ମନର ବୋଝକୁ ମୁଁ ହାଲୁକା କରି ପାରିଛି । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କର

ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତରେ ଯଦି ମୁଁ ଏ ସବୁ ଖୋଲି କହିଥାନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ପରିସ୍ଥିତି ଜଟିଳ ଆକାର ଧାରଣା କରି ନଥାନ୍ତା । ମୁଁ ଭାବିଥିଲି କଲେଜ ଜୀବନ ପରେ ସେ ଦିନର ସ୍ମୃତି ତୁମ ମନରୁ ଲିଭି ଯାଇଥିବ !

କିନ୍ତୁ ମୋର ତୁମ ପ୍ରତି ଯେଉଁ ସ୍ନେହ, ମମତା ତାର ଧାରା ବଦଳେଇବାକୁ ମୁଁ ଚାହେଁ ନମିତା ଦେବୀ । ତୁମେ ହେବ ମୋର ଆଦରର ଭଉଣୀ, ଆଉ ସେହି ଗୌରବରେ ମୁଁ ଆନନ୍ଦରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇ ଉଠିବି ।

ମୁଁ ଜାଣେ ତୁମର ହୃଦୟର ନିର୍ମମ ଭାବରେ ମୁଁ ଯେଉଁ ଆଘାତ ଦେବାକୁ ଯାଉଛି ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ କେବେ କ୍ଷମଣୀୟ ହେବି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ମୋର ଜୀବନରେ ବହୁତ ଦୂର ଆଗେଇ ଯାଇଛି—ସେଠୁ ଆଉ ଫେରିବା ପାଇଁ ମୁଁ ଯେପରି ମୋର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ହରେଇଛି ।

ନମିତା ଭଇଁ ଭଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଲୋଟି ପଡ଼ିଲା ବିନୋଦର କୋଳରେ—

ଗାଡ଼ି ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଥାଏ ବମ୍ବେ ରାସ୍ତାରେ, ରାସ୍ତା ପାଖ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ଗୁଳିଙ୍କ ପରି ଜଣା ଯାଉଥାଏ—ବମ୍ବେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ରାତି ପାହି ଆସୁଥିଲା—ପାହାନ୍ତା ପହରର ଶୀତଳ ପବନରେ ନମିତାକୁ ତନ୍ଦ୍ରା ଲାଗି ଯାଇଥିଲା—

କୋଡ଼ିଏ

ମଣିଷ ଯେତେବେଳେ ତାର ଈପ୍‌ସିତ ବସ୍ତୁ ନପାଇ ହତାଶ ହୋଇ ପଡ଼େ ସେତେବେଳେ ଅ ତା ଉପରେ ରାଗ ହୁଏ । ସେ ବୁଝିପାରେ ନା ତାର ନିଜର ଭୁଲ୍ । ମନର ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ସେ ଚେଷ୍ଟା କରି ରୋକି ପାରେନା—ସେ ତାକୁ ବାଟ କଢ଼େଇ ନିଏ ଭୁଲ୍ ଅଡ଼କୁ । ସେହି ଭୁଲ୍ ପାଇଁ ଅନେକଙ୍କର ସୁନାର ସଂସାର ଉଜୁଡ଼ି ଯାଏ—

କିଶୋର ଥିଲା ପ୍ରଭାର ରୂପ ଯୌବନ ପିପାସୁ—ସେ ଚାହୁଁ-ଥିଲା ପ୍ରଭାର ସାନିଧ୍ୟ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ସ୍ନେହ ମମତାର ପ୍ରହସନ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା—ଅଭାବ ଅନାଟନରେ ସେ ଟଙ୍କା ପଇସାର ମୋହ ଦେଖାଇ ପ୍ରଭାକୁ ନିଜର କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ପ୍ରଭାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଅଟଳ—ସେ ତାର ଗନ୍ତବ୍ୟପଥରୁ ଟିକିଏ ହେଲେ ତଳକୁ ଖସି ନଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ କିଶୋରକୁ ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲା—ସମାଜରେ ଏହିପରି ମୁଖାପିନ୍ଧା ମଣିଷ ରୂପ ଯୌବନ ମୋହରେ କେତେ ନାରୀଙ୍କର ସର୍ବନାଶ କରନ୍ତି—ତାର ଇୟତ୍ତା ନାହିଁ ।

କିଶୋର ପ୍ରଭାଠାରୁ ଆଘାତ ପାଇଲା ଦିନଠାରୁ ତା ମନରେ ପ୍ରତିହିଂସାର ବହ୍ନି ଜଳି ଉଠିଥିଲା—ସେ ଚାହୁଁଥିଲା ପ୍ରଭାର

ସର୍ବନାଶ କରିବାକୁ — ସେଥିପାଇଁ ଗାଁରେ ପ୍ରଭା ନାମରେ କୁତ୍ସା ରଟନା କରିବାକୁ ଅବସ୍ଥ କଲା — ବିନୋଦ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଚିଠି ଗୁଡିକ ଦେଇଥିଲା କିଶୋର ତାକୁ ଲୁଚେଇ ଆଣି ଛୁରି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲା, ଟୁକୁରି ଟୁକୁରି କରି — ଏଥିରେ ସେ ଯେପରି ଆନନ୍ଦ ପାଉଥିଲା — ସେଥେତିବେଳେ ସେ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ସୁରମା-ଙ୍କର ତା ପ୍ରତି ସ୍ନେହ ମମତା ଓ ବନ୍ଧୁ ବିନୋଦର ସହୃଦୟତା ।

ଦିନପରେ ଦିନ ଗଡ଼ି ଚାଲିଛି — ଚୁହୁଁ ଚୁହୁଁ ଗୋଟିଏ ବର୍ଷ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଗଡି ଗଲାଣି — କିନ୍ତୁ ବିନୋଦ ଚିଠି ଦେଇ ନାହିଁ — ପ୍ରଭା ଚିନ୍ତା କ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି — ସେଦିନ ପ୍ରଭା ଶାଶୁଙ୍କ ପାଖରେ ଠାକୁର ଘରେ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ ଥାଏ — ସୁରମା ପ୍ରଭାର ଶୋଇଲା ଘରେ ବିଛଣା ସଜାଡି ରଖୁଥାନ୍ତି — ହଠାତ ଛିନ୍ନ ଖଣ୍ଡେ କାଗଜ ପାଇଲେ — ସେଥିରେ ଯାହା ଲେଖାଥିଲା ତାକୁ ପଢ଼ି ସୁରମାଙ୍କର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବହିଲା ନାହିଁ — ଆଖିରୁ ଥପ୍ ଥପ୍ ହୋଇ ଲୁହ ଗଡି ଗଲା ।

ଚିଠିଟି କିଶୋର ଦେଇଥାଏ ପ୍ରଭା ପାଖକୁ । ପ୍ରଭା ସହିତ କିଶୋରର ଏ ଗୁପ୍ତ ସମ୍ପର୍କ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲେ ନାହିଁ ସୁରମା । ପ୍ରଭା ଉପରେ ତାଙ୍କର ଅଟଳ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା ସେ ଜାଣନ୍ତି ପ୍ରଭା କେବେ ଅପଭ୍ରଷ୍ଟା ହେବନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ବିନୋଦକୁ ସେ ଅଜ୍ଞ ପ୍ରତାରଣା କରିଛି — ଏ ବଂଶର ଗୌରବରେ କଳଙ୍କ ଅଣିଛି- ପ୍ରଭା ଏ ଘରର ବୋହୂ ନୁହେଁ — ସେ ଅଜ୍ଞ ଭ୍ରଷ୍ଟା, ପତିତା, ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ — ସୁରମା ରାଗରେ ଫୁଲି ଉଠୁଥିଲେ । ନିଜେ ଅନୁତାପ କଲେ ପ୍ରଭାକୁ କିଶୋର ସହିତ କଥା କହିବାକୁ ନିଜେ

ସେ ଦୁଃଖୀ ହଉଛନ୍ତି — କିଶୋର ଉପେନ୍ଦ୍ରର ବନ୍ଧୁ — ବହୁଦିନ ଧରି ସମ୍ପର୍କରେ ସେ ଆସିଥିଲେ — କିଶୋରର ଚରିତ୍ର ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଉଚ୍ଚ ଧାରଣା ଥିଲା । ଆଜି ସେ ବୁଝିଥିଲେ କିଶୋର କିଛି କାମ ନଥାଇ ଏ ଘରକୁ କାହିଁକି ଦୌଡ଼ି ଆସେ ? ସ୍ନେହ ମମତାର ଦୁହାଇ ଦେଇ ସେ କାହିଁକି ଏ ପରିବାରକୁ ଅଭାବ ଅନାଟନ ବେଳେ ଅଯାଚିତ ଭାବରେ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ କରେ ? ଏବେ ମଧ୍ୟ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତି କିଶୋର ଏ ଘରକୁ ଆସିଲେ ପ୍ରଭା କାହିଁକି ଚୁପ୍ ରହେ — କାମର ବାହାନା କରି ଅନ୍ୟ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯାଏ — ମନରେ ନାନାରକମର ସନ୍ଦେହ ଉଙ୍କି ମାରୁଥାଏ — ପ୍ରଭାର ନୀରବତାର ଅର୍ଥ କଣ ?

ସେ ଦିନ ସୁରମା ଚିଠିଟି ଧରି ଭାବୁଥିଲେ ପ୍ରଭାର ଏ ଅଧଃପତନ କଥା — ପ୍ରଭା ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ପରେ ସୁରମା ତାର ହାତକୁ ଚିଠିଟି ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ ।

ପ୍ରଭା ଚିଠିଟି ପଢ଼ିଲା ବେଳେ ଗୋଟିପଣେ ଥରୁଥାଏ — କିଶୋର ଜାଣି ଶୁଣି ଏ ଚିଠିଟି ରଖି ଦେଇ ଯାଇଛି ତାର ଅଜ୍ଞାତରେ । କଳଙ୍କର ବୋଝ ତା ଉପରେ ଲଦି ଦେଇଛି — ସେ ଆଜି ସୁରମାଙ୍କ ଆଗରେ ନଷ୍ଟ ଚରିତ୍ରା, ଭ୍ରଷ୍ଟା — କିଶୋର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ଯାଇ ଗୋଟିଏ ନାରୀର ଭାଗ୍ୟକୁ ଜାଳି ପୋଡ଼ି ଦେଇଛି — ସୁନାର ସଂସାର ତାର ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ୁଛି — ଜୀବନ ପ୍ରତି ତାର ଧିକ୍କାର ଆସିଲା —

ସୁରମାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରଭା ସବୁ କଥା କହୁଛି — କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁ ଶୁଣି ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାକୁ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନାହାନ୍ତି — ମନ ଉପରେ ତାଙ୍କର ସନ୍ଦେହର ଛାଇ ଢାଙ୍କି ହୋଇ ଯାଇଛି —

ସ୍ୱାମୀର ବିରହ ବିଚ୍ଛେଦରେ ପ୍ରଭା ଯେତେବେଳେ ମ୍ରିୟମାଣ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ସେତେବେଳେ ବୋଝ ଉପରେ ଢୋରଡା ପରି ମାଡ଼ି ଆସିଲା ଅପବାଦ, ଦୁର୍ନାମ ! କଳଙ୍କର ଟୀକା ଧରିସେ, ସୁରମାଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ପାରିଲା ନାହିଁ— ସୁରମାଙ୍କର ଅତି ଆଦରର ଥିଲା ସେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କର ଆଜି ସେ ଚକ୍ଷୁଶୂଳ ହୋଇଛି –

କିଶୋର ତା ନାମରେ ମିଛରେ ଦୁର୍ନାମ ରଟନା କରି ତାକୁ ଅନ୍ଧାର ଗହ୍ୱର ଭିତରକୁ ଠେଲି ଦେଇଛି । ସେଠୁ ଆଉ ଉଠି ପାରିବାର ଶକ୍ତି ନାହିଁ—ଦିନେ ଶୁଖିଲା ପତର ପରି ଝଡ଼ି ମାଟିରେ ମିଶିବ – କେହି ତା' ପାଇଁ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବେ ନାହିଁ – ସ୍ୱାମୀର ଉପେକ୍ଷିତା! ହୋଇଛି – ନିଷ୍କଳଙ୍କ ଥାଇ ମଧ୍ୟ କଳଙ୍କର ଟୀକା ଲାଗିଛି –

ଏ ଦୁଃଖ ଝଞ୍ଜା, ଝଡ଼୍ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭା ଚାହିଁଛି ବିନୋଦକୁ ଟିକିଏ ଦେଖିବ । ସେ ତାର ସ୍ୱାମୀ । ଜୀବନର ସୁଖ ଦୁଃଖର ସାଥି – ସେ କେବଳ ବୁଝିବେ ପ୍ରଭାର ହୃଦୟ ବ୍ୟଥାଭରା କାହାଣୀ – ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଲା ପ୍ରଭା ।

ଏକୋଇଶି

ମିଲ୍‌ଟାରୀ କର୍ମମୟ ଜୀବନର ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ମଧ୍ୟରେ ଦୁଇଟି ବର୍ଷ ଗତ ଯାଇଛି—ଟ୍ରେନିଂପରେ ବିନୋଦ ଅସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ କମାଣ୍ଡର ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଛି—ଇଣ୍ଟକ ଫେରିବ ଆସିବାର କଥା—ମନଭାର ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଛି—ଘରୁ ଆସିବାପରେ ଛଅ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଚିଠି ଦେଇ ପାରି ନ ଥିଲା—କିନ୍ତୁ ତାପରେ ସେ ପ୍ରଭା ପାଖକୁ ଓ ନୂଆବୋଉଙ୍କ ପାଖକୁ ଅନେକ ଚିଠି ଦେଇଛି କିନ୍ତୁ କୌଣସିଟିର ଉତ୍ତର ପାଇ ନାହିଁ—ପ୍ରଭା କଣ ତାଙ୍କୁ ଭୁଲି ଯାଇଛି ? ନିଜକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁ ନାହିଁ ବିନୋଦ ! ବିଦାୟ-ବେଳେ ପ୍ରଭାର ଅଶ୍ରୁସିକ୍ତ ମୁହଁ ଆଖି ଆଗରେ ନାଚି ଉଠିଲା—ଅଜ ନୂଆବୋଉ ସେଇ ସ୍ନେହ, ମମତାର ଆଧାର ସେ କିପରି ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର ହୋଇଛନ୍ତି—ବିନୋଦ ବୁଝିଥିଲା ତାର ପରିବାର କିପରି ଅଭାବ ଅନାଟନ ମଧ୍ୟରେ ଗତି କରୁଥିବ—ବମ୍ବେରେ ଦୁଇଶତ ଟଙ୍କା ଷ୍ଟାଇପେଣ୍ଡ ପାଇଁ ଚଳିବା ତା ପାଇଁ ଦୁଷ୍କର ହୋଇ ଉଠିଥିଲା—ସେଥିପାଇଁ ସେ ଘରକୁ କିଛି ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ପାରି ନ ଥିଲା ।

ଜୀବନରେ ଝଡ ପରି ଆସିଥିଲା ନମିତା । ଭାବନା ଚହଲି ଯାଇଥିଲା—ନମିତା ଖୋଜୁଥିଲା ତା'ର ଆଶ୍ରୟ—କଟକର

ଜୀବନରେ ବିନୋଦ ଅତି ନିର୍ମମ ଭାବରେ ନମିତାର ହୃଦୟକୁ ଛନ୍ନୀରେ ଆଘାତ ଦେଇଥିଲା — କଲେଜ ଛାଡିଲା ପରେ ସେ ସବୁସ୍ମୃତି ଲିଭି ଯାଇଥିଲା ମନରୁ । କିନ୍ତୁ ନମିତାର ମନ ଉପରେ ଯେଉଁ ନିଆଁ କୁହୁଳି କୁହୁଳି ହୋଇ ରହିଥିଲା ସେ ପୁନର୍ବାର ତାକୁ ଦେଖିଲା ପରେ ଦ୍ୱିଗୁଣ ହୋଇ ଜଳି ଉଠିଥିଲା — ସେଥିପାଇଁ ସେ ମନର ସବୁକଥା କହି ଦେଇଥିଲା ତାର ଜୀବନ ପାଇଁ ଅଶ୍ରୁସ୍ମୃ—କିନ୍ତୁ ଏଥର ମଧ୍ୟ ନମିତାର ମନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରେମର ଅଙ୍କୁରଟି ସଜାଗ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା ବିନୋଦର ଆଘାତରେ ସେ ନଇଁ ପଡ଼ି ଥିଲା —

ନମିତାକୁ ସେଦିନ ସେ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ ବୁଝାଇଥିଲା — ଭାବନାର ଧାରା ବଦଳିଥିଲା — ନମିତା ତାର ଭଉଣୀ—ଭାଇର ଯେତେ ସ୍ନେହ ମମତା ସବୁ ଢାଳି ଦେଇଥିଲା ନମିତା ଉପରେ ।

ନମିତା ବୁଝିଥିଲା ବିନୋଦ ବିବାହିତ । ଗୋଟିଏ ସରଳା ନାରୀର ସୁନାର ସଂସାରରେ ସେ ଜାଳି ପୋଡ଼ି ଦେବାକୁ ଚାହିଁ-ନଥିଲା—ସେ ନାରୀ—ପ୍ରାଣର ମନକଥା ବୁଝିଥିଲା — ସେଥିପାଇଁ ସେ ଦୂରେଇ ଯାଇଥିଲା — ବିନୋଦକୁ ଭାଇ ଭାବରେ ଦେଖିଥିଲା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ବଦଳି ଥିଲା — ମନ ଭିତରେ ଜଳି ଉଠୁଥିବା ନିଆଁଟା ଅଚିରେ ଲିଭି ଯାଇଥିଲା ।

ବର୍ଷକ ପରେ ନମିତା ଟ୍ରେନିଂସାରି ଫେରି ଯାଇଛନ୍ତି ଭିଟେକୁ । ଫେରିବା ପରେ ବେଟେରଣ୍ଡ୍ରି ଶଠି ମଧ୍ୟ ନମିତା ଦେଇଛନ୍ତି — ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଭଉଣୀର ସ୍ନେହ, ମମତା, ନମିତା

ତାର ବାପାଙ୍କୁ ଏ ସବୁ ବିଷୟ କହୁଥିଲା । ନମିତାର ନିଜର ଭାଇ ନଥିଲେ – ତେଣୁ ବିନୋଦକୁ ସେ ତାହାର ସ୍ଥାନ ଦେଇ-ଥିଲା ।

ନିଜର ସାଙ୍ଗ ସାଥି ମାନଙ୍କଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ବିନୋଦ ପୁନା ଛାଡ଼ିଲା । କଟକରେ ବାର୍ଥରେ ଜଏନ୍ କରି ସେ ଘରକୁ ଯିବ । ନୂଆବୋଉ, ପ୍ରଭା ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇ ମନଟାର ଛଟ-ପଟ ହେଉଥିଲା ।

ଗର୍ଜନ କରି ବମ୍ବେ ମେଲ୍ ଟ୍ରେନ୍ ଆଗେଇଥାଏ – ବମ୍ବେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲାଣି କେତେ ପଛରେ ।

ବଇଣି

କାଉଶାର ଓ ପ୍ରଭାକୁ ନେଇ ଗାଁରେ ସମସ୍ତେ କୁତ୍ସା ରଟନା କରୁଛନ୍ତି । ଗାଧୁଆ ତୁଠ ମାଇପି ମହଲରେ କେତେ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଛି — କାଉଶାରର ସୁରମାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବା ଆସିବା ସମସ୍ତଙ୍କର ଚକ୍ଷୁଶୂଳ ହୋଇଛି । ତୁଣ୍ଡ ବାଇଦ ସହସ୍ର କୋଶ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ପ୍ରଭା ଆଜି ବ୍ୟଭିଚାରିଣୀ, ପତିତା, କଳଙ୍କିନୀ, ସୁରମାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଗାଧୁଆ ତୁଠରେ କିଏ କେତେ କଥା ମନ୍ତବ୍ୟ ଦିଅନ୍ତି । ସୁରମା ସବୁ ଶୁଣନ୍ତି କିନ୍ତୁ କିଛି କହନ୍ତି ନାହିଁ । ସୁବୋଧ ମଧ୍ୟ ଦାଣ୍ଡରୁ ଏ ସବୁ ଶୁଣି ସୁରମାଙ୍କୁ କହନ୍ତି ।

ପ୍ରଭାକୁ ଦେଖିଲେ ସୁରମାଙ୍କର ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼େ — ତେଣୁ ସାମନାରେ ତାକୁ କିଛି ସେ କହନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଶାଶୁଙ୍କ ପାଖରେ ସେ ସବୁ କହନ୍ତି । ଶାଶୁ ବହୁତ ଥର ଦେଖେଇ କହନ୍ତି ସେ ମୋର ବୋହୂ ନୁହେଁ, କଳଙ୍କିନୀ । ସର୍ବନାଶ କରିବାକୁ ଆସିଥିଲା ଏ ଘରକୁ । ମୁଁ ତାର ମୁହଁ ଚାହିଁବି ନାହିଁ ସେଥିପାଇଁ ପୁଅମୋର ଘରକୁ ଆସୁ ନାହିଁ ।

ସୁରମା ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଗରେ କାନ୍ଦନ୍ତି । ପ୍ରଭା ! ଏ ବଂଶରେ କଳଙ୍କ ଲଗାଇଛି — ଜାଣି ଶୁଣି ନିଆଁରେ ଖେଳୁଛି — ତାର ପାଇଁ ଏ ଗାଁରେ ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ହେଉ ନାହିଁ ।

ସୁବୋଧ ମଧ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପକ୍ଷ, ହୋଇ କହନ୍ତି ତାକୁ ନେଇ ତାର ବାପ ଘରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବା ଦରକାର — ତାର ଏ ଘରେ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।

ବେଲ ଅସେ ଭଲ ବ ଦେଲ ପାଲଟେ । ସମାଜ ଯାହାକୁ ପତିତା, କଳଙ୍କିନୀ ବୋଲି ଆଖ୍ୟା ଦିଏ ସମସ୍ତେ ସେହି ସୁଅରେ ଭାସି ଯାନ୍ତି । କେହି ବିଚାର କରନ୍ତି ନାହିଁ ତାହାର ଦୋଷ କେଉଁଠି ? ସମାଜର ଏହି କୁପ୍ରବଟନାରେ କେତେ ନାରୀ ଦୁନିଆରେ ବଞ୍ଚିରହିବାର ଅଧିକାର ହରାନ୍ତି — ଶେଷରେ ଏହି ସମାଜ ଆଗରେ ଦୋଷୀ ନିର୍ଦ୍ଦୋଷୀ ବନି ଯାନ୍ତି — ସେତେବେଳକୁ ପାଣିର ସୁଅ ତଳକୁ ଗଡ଼ି ଯାଇଥାଏ —

ଶାଶୁ ପ୍ରଭାକୁ ଦେଖିଲେ ମୁହଁ ଫେରାନ୍ତି — ସୁରମା ଆଗପରି ସ୍ନେହ ଆଦର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାହାକୁ ସେ ସାଙ୍ଗରେ ଦିନେ ନ ଖୁଆଇ ଛାଡ଼ୁ ନଥିଲେ ଆଜି ତାର କଥା ସେ ପଚାରନ୍ତି ନାହିଁ । ପ୍ରଭା ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ କଳଙ୍କିନୀ, ଘୃଣ୍ୟା, — ତାର ଏ ଦୁନିଆରେ ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର ନାହିଁ — ସେ କଣ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବ ? ? କିନ୍ତୁ ସେ ବିନୋଦକୁ ଥରେ କେବଳ ଦେଖିବ । ସେହି ଆଶା ଧରି ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ବଞ୍ଚି ରହିଛି — ସବୁ ଦେଖେ ଶୁଣେ କିନ୍ତୁ ନିରବ ରହେ । ଦେହକୁ ସେ ପଥର କରି ନେଇଛି —

ପ୍ରଭା ଅନବରତ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଏ — କାହାର ତା ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଭୁକ୍ଷ ନାହିଁ । ସୁରମା ଅଜିକାଲି ତା ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ କାରଣ ସେ କଳଙ୍କିନୀ । ତାର ମୁହଁ ଦେଖିବା ପାପ । ପ୍ରଭାର

ଖାଇବାର ଠିକଣା ନାହିଁ—ଦିନକୁ ଦିନ ସେ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି—

+ × × ×

ଏହା ଭିତରେ କେତେ ଦିନ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି— ପ୍ରଭା ଭୀଷଣ ଜ୍ୱରରେ—ପଡ଼ିଥାଏ । ବିଳୁ ପାଖରେ ବସିଥାଏ । ସେ କେବଳ ପ୍ରଭା ବର୍ତ୍ତମାନର ସାଥି । ଜ୍ୱର ବଢ଼ିଲେ ପ୍ରଳାପ ବକେ । ଶୋଇଲା ଅବସ୍ଥାରେ ବିନୋଦର ନାମ ଧରି ଡାକେ ପ୍ରଭା । ସେ ଏ ଦୁନିଆରୁ ଗଲା ପୂର୍ବରୁ କେବଳ ବିନୋଦକୁ ଥରେ ଟିକିଏ ଦେଖିବ । ଜ୍ୱର ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଶାଶୁ ପାଖ ମାଡ଼ନ୍ତି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ସୁରମାଙ୍କ ମନ ଛଟପଟ ହୁଏ—ସେ ଦୌଡ଼ି ଆସନ୍ତି । ପ୍ରଭାକୁ ଆଉ ଅନେଇ ହେଉ ନଥାଏ—ବହୁତ ଝଡ଼ି ଯାଇଥାଏ ସେ । ଆଖିରୁ ଅନବରତ ଲୁହ ଧାର ବୋହୁଥାଏ— । ପ୍ରଭାକୁ ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ଦେଖି ସୁରମା ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଆଖିରୁ ତାର ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲେ ।

କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରଭା କହିଲା ଅପା ! ମୁଁ ଆଉ ବଞ୍ଚିବି ନାହିଁ—କେବଳ ମୁଁ ଗୃହିଁ ରହିଛି······ଆଉ କହି ପାରିଲା ନାହିଁ—କହିବାର ଶକ୍ତି ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ସେ ଯେପରି ହରାଇ ବସୁଛି ସୁରମା । ଭାବିଲେ ଏଇ ପ୍ରଭାକୁ ନିଜେ ବାଛି ସେ ବୋହୁ କରି ଆଣି-ଥିଲେ । ଆଜି ସେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ କଳଙ୍କିନୀ ହୋଇଛି ବୋଲି ସେ ନିଜକୁ କେତେ ଧିକ୍କାର କରି ଡାକୁ କହୁଛନ୍ତି—··

ପ୍ରଭାକୁ କୋଳରେ ଧରିଲେ ସେ—ସୁବୋଧ ଯାଇ ଗାଁ ପଞ୍ଝ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଡାକି ଆଣିଲେ କିନ୍ତୁ ଏ ଅସାଧ୍ୟ ରୋଗ ପାଇଁ

ରୋଗୀକୁ କଟକ ନେବା ଦରକାର ବୋଲି ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଯାହା ଜମି ଦୁଇମାଣ ସମ୍ବଳ ଥିଲା ସେଥିରୁ ମାଣେ ଜମି ବନ୍ଧକ ସୂତ୍ରରେ ରଖି, ସୁବୋଧ ସୁରମା, ବିନୁ, ପ୍ରଭାକୁ ନେଇ କଟକ ଗଲେ । ବହୁତ କଷ୍ଟରେ କଟକ ବଡ ଡାକ୍ତର ଖାନାରେ ସିଟ୍‌ଟିଏ ମିଳିଲା । ସୁରମା ସବୁବେଳେ ରୋଗୀ ପାଖରେ ଜଗି ବସିଥାନ୍ତି । ପ୍ରଭା କିନ୍ତୁ ନୀରବ, ନିଶ୍ଚଳ । କେବଳ ଆଖି ଦୁଇଟି ତାର ଯେପରି କାହାକୁ ଖୋଜୁଥାଏ — ପୁଣି ହତାଶ ହୋଇ ଆଖି ବୁଜୁଥାଏ···

× × × ×

ମାଡ୍ରାସ ମେଲ୍ ଟ୍ରେନ୍ ଗର୍ଜନ କରି କଟକ ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚିଲା—ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ଲାଟଫର୍ମଟି ଲୋକଙ୍କ କୋଳାହଳରେ ପୂରି ଉଠିଲା—

ନମିତା ବିନୋଦକୁ ଗାଡି ଧରି ଅପେକ୍ଷା କରି ଥାଏ । ବିନୋଦ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନମିତା ସହିତ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ବାହାରକୁ ଆସିଲା—କିଶୋର ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମରେ ବୁଲୁଥିଲା ହଠାତ୍ କିଶୋରକୁ ଦେଖି ବିନୋଦ ଘର କଥା ପଚାରିବା ପାଇଁ ଦୌଡ଼ିଗଲା ତା ପାଖକୁ । କିନ୍ତୁ ବିନୋଦକୁ ଦେଖି କିଶୋର ଜୋରରେ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା—ବିନୋଦ ହାତ ଧରି ଅତି ନ୍ୟୂନ ହୋଇ କହିଲା—

"ବନ୍ଧୁର ପ୍ରତିଦାନ ରୂପରେ ତୋର ମୁଁ ସର୍ବନାଶ କରିଛି—ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଳ୍ପ ସମୟ ନାହିଁ—ପ୍ରଭା ବର୍ତ୍ତମାନ ମୃତ୍ୟୁ ଶେଯରେ ପଡିଛି । ତାକୁ କାଲି କଟକ ଡାକ୍ତରଖାନା ଅଣା

ହୋଇଛନ୍ତି । ଶିଘ୍ର ଚାଲ୍ । ନମିତା ଏ ସବୁ ଶୁଣି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଢାଲ୍‌ରେ ନମସ୍ତେ କହିଲେ—ଗାଡ଼ି ଛୁଟିଲା ବଡ଼ ଡାକ୍ତର ଖାନା ।

ଫିମେଲ୍ ୱାର୍ଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ଜଣକୁ ଗୋଟିଏ ବେଡ୍‌ରେ ପ୍ରଭା ଶୋଇଥାଏ । ସୁରମା ଓ ବଜ୍ର ପାଖରେ ବସିଥାନ୍ତି । ସୁବୋଧ ପାଖରେ ବସି ରୋଗୀର ଉତ୍ତାପ ସମସ୍ତ ଅନୁପାତ୍ରୀ ନେଉଥାନ୍ତି । ବିନୋଦ ଓ ନମିତା ଦୌଡ଼ିଗଲେ ପ୍ରଭା ପାଖକୁ ।—ସେ ଶୋଇଥାଏ । ନୀରବ, ନିଶ୍ଚଳ । ଅଖିରୁ ଲୁହଧାର ଗଡ଼ି ଶୁଖି ଦାଗ ବହୁଥାଏ । ପ୍ରଭାର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ବିନୋଦ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସୁରମା ବିନୋଦକୁ ଦେଖି କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ—ନମିତା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଫୋନ୍ କଲା ତାର ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ । ରାମ ପ୍ରସାଦ ବାବୁ ଆସି ବଡ଼ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଡାକି ଦେଖେଇଲେ— ଔଷଧ ଇଞ୍ଜେକସନ କିଣା ହୋଇ ଆସିଲା । ଡାକ୍ତର ନର୍ସ ସମସ୍ତେ ତତ୍ପର ହୋଇ ଉଠିଲେ । ରାମ ପ୍ରସାଦ ବାବୁ ଅକାତ ଭାବରେ ପଇସା ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ।

ପ୍ରଭା ଅଖି ଖୋଲି ବିନୋଦକୁ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ ଅଖିରୁ ଦର ଦର ଲୁହ ଦୁଇ ଟୋପା ଗଡ଼ି ପଡ଼ିଲା । ବିନୋଦ ତାର । ଅଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଉଥିଲା । ନମିତା ନିଜେ ରୋଗୀ ପାଖରେ ଦିନ ରାତି ସେ ସେବା କରୁଥିଲା ।—କିଶୋର ମଧ୍ୟ ପାଖେ ପାଖେ ଥାଏ— ।

ଠିକ୍ ଅଠଟି ଦିନ ପରେ ପ୍ରଭା ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ରୋଗମୁକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଡାକ୍ତର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ରାମ ପ୍ରସାଦ ବାବୁ ପ୍ରଭାକୁ

ଙ୍କ ଘରକୁ ନେଇଗଲେ — ସେଠା ଯତ୍ନରେ କିଛି ଅଭାବ ରହିଲା ନାହିଁ —

କିଶୋର ସୁରମାଙ୍କ ଗୋଡ ଧରି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା —

"ନୂଆବୋଉ ! ମୁଁ ଯେଉଁ ଦୋଷ କରିଛି ତା କେବେ କ୍ଷମଣୀୟ ନୁହେଁ — ଯେଉଁ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ହେବ ମୁଁ ତା ସାଦରରେ ଗ୍ରହଣ କରିବି — ପ୍ରଭା ନୂଆବୋଉଙ୍କ ନାମରେ ମିଛରେ ଦୁର୍ନାମ ରଟନା କରି ମୁଁ ତାକୁ ନରକ ପଥକୁ ଟାଣି ନେଇଛି । ସେ ଶୁଦ୍ଧ ପବିତ୍ର । ତାଙ୍କର ଚରିତ୍ର ନିଷ୍କଳଙ୍କ — ତାଙ୍କର ଏ ଶୋଚନୀୟ ପରିଣତି ପାଇଁ ମୁଁ କେବଳ ଦାୟୀ ।

ବିନୋଦ ଭାଇଙ୍କର ଦେଇଥିବା ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକ ମୁଁ ନଦେଇ ନିଜେ ଚିରି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇଛି । ମିଛରେ ଚିଠି ଲେଖି ତାଙ୍କର ଅଜ୍ଞାନରେ ମୁଁ ତାଙ୍କର ଶୋଇବା ଘରେ ରଖି ଆସିଥିଲି । ତାଙ୍କର ନାମରେ ମୁଁ ନିଜେ ଗାଁରେ କୁତ୍ସା ରଟନା କରିଥିଲି— ମୁଁ ଆଜି ବନ୍ଧୁଦ୍ରୋହୀ ହୋଇଛି — ଯେଉଁ ଅନଳ ମୁଁ ସୃଷ୍ଟି କରି ଥିଲି ତାରି ମଧ୍ୟରେ ମୋତେ ଦିନେ ଜଳି ପୋଡ଼ି ଛଟପଟ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ସୁରମା କିଶୋରକୁ ତଳୁ ଉଠାଇ କହିଲେ ଯେଉଁ ଦୋଷ ତୁ କରିଛୁ ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରଭା ତୋତେ କ୍ଷମା ଦେଇ ପାରିବ — ଆଜି ମୁଁ ନିଜେ ସମସ୍ତଙ୍କ କଥାରେ ପଡ଼ି ପ୍ରଭାକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିଛି । ତାର ଅବହେଳା କରିଛି । ସୁରମାଙ୍କର ଆଖିରୁ ଲୁହ ଧାର ଗଡ଼ୁ ଥାଏ ।

ପ୍ରଭା କହୁଥିଲା, ଜୀବନରେ ମୋର ଦୁଃଖ ପାହାଡ଼ ପରି ମାଡି ଯାଇଥିଲା — ଯେଉଁ ଲାଞ୍ଛନା, ଅପବାଦ ମୋର ଭୋଗିବାର ଥିଲା ତା ମୁଁ ସବୁ ଏ ଦେହରେ ଲିଭେଇଛି — ସବୁ ବୋଝ ମୁଁ ସହିଛି, ସେଥିରେ ତୁମର ଦୋଷ ନାହିଁ କଣେଶାର ! ପ୍ରଭା କଣେଶାରର ହାତଧରି ଉଠାଇ ଥିଲା । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଢଳ ଢଳ ହେଉଥିଲା ।

× × × ×

ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଲ ହୋଇ ଯାଇଛି ନମିତାର ପିତା ସନପ୍ରସାଦବାବୁଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ସମସ୍ତେ ଆଉ ମାସେ କଟକରେ ରହିବାର ହେଲା । ବିନୋଦ ତାର ନୂଆ ଚାକରିରେ ଜଏନ୍ କରିଛି ।

× × × ×

ଉପର ମହଲାରେ ପ୍ରଭା, ତାର ଶୋଇଲା କୋଠରୀରେ ବସିଥାଏ — ଇଲେକ୍‌ଟ୍ରିକ୍ ଆଲୁଅରେ ଘର ଭିତରଟା ଚକ୍ ଚକ୍ କରୁଥାଏ — ଝରକାବାଟେ ଚାହିଁଲେ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ କଟକ ସହର ପଥର ଦୃଶ୍ୟ — ଚାରିଆଡ଼ ଆଲୋକର ସାଜ ସଜ୍ଜା — ନମିତା ଘର ଭିତରକୁ ପଶି କହିଲା ନୂଆବୋଉ ! ଏଥର ଭାଇଙ୍କୁ ପାଖରେ ପାଇ ଆମକୁ ଭୁଲି ଯିବ ନାହିଁ ତ ?

ପ୍ରଭା ଅଶାରେ କହିଲା ! ତୁମେତ ଭାଇଙ୍କର ଆଦରର ଭଉଣୀ, ଓମା କଥା କଏ ପଚାରୁଛି । ମୁଁ କାହାର କିଛି ନୁହେଁ ।

ବିନୋଦ ହଠାତ୍ ପଶିଆସିଲାରୁ ନମିତା ବାହାରି ଯାଇ କବାଟଟା ବାହାର ପାଖରୁ ଶିକୁଳି ଦେଇ ଦେଲା —

ଘର ଭିତରେ ଏକାକୀ ବିନୋଦ ଓ ପ୍ରଭା —

ବିନୋଦ ପ୍ରଭାକୁ ନିଜ କୋଳ ଆଡ଼କୁ ଟାଣି ନେଲା ଝରକାବାଟେ ଝଲକାଏ ପବନ ପଶିଗଲା — ପ୍ରଭାର ଦେହ ମଣ୍ଡରୁ ଲୁଗା ଖସି ପଡ଼ିଥିଲା — ଉପରେ ଅକାଶରେ ଜହ୍ନ ହସୁଥାଏ —

ସମାପ୍ତ